

«Шинхан Банк Қазақстан» АҚ

**2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған
жылға арналған ХҚЕС сәйкес қаржылық есептілік**

және тәуелсіз аудиторлар есебі

«Шинхан Банк Қазақстан» АҚ

Мазмұны

	Беті
Қаржылық есептілікті дайындау және бекіту жауапкершілігі туралы басшылықтың мәлімдемесі	3
Тәуелсіз аудиторлар есебі	4-6
2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылға арналған қаржылық есептілік:	
Пайда немесе залал және өзге жиынтық кіріс туралы есеп	7
Қаржылық жағдай туралы есеп	8
Ақша қаражаттарының қозғалысы туралы есеп	9
Капиталдағы өзгерістер туралы есеп	10
Қаржылық есептілікке ескертпелер	11-65

«Шинхан Банк Қазақстан» АҚ

2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылға арналған қаржылық есептілігін дайындау және бекіту жауапкершілігі туралы басшылықтың мәлімдемесі

Ұсынылған Тәуелсіз аудитордың есебінде көрсетілген аудиторлардың міндеттемесін сипаттаумен қатар қаралуға тиіс төменде келтірілген мәлімдеме аудиторлар мен Банк басшылығының «Шинхан Банк Қазақстан» АҚ (бұдан әрі мәтінде – «Банк») қаржылық есептілігіне қатысты жауапкершілік ауқымын шектеу мақсатымен жасалды.

Басшылық Банктің 2020 жылғы 31 желтоқсандағы қаржылық жағдайын, және сол күні аяқталған жыл ішіндегі оның қызмет нәтижесін, ақша қаражаты қозғалысын және меншікті капиталдағы өзгерісін Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына (ХҚЕС) сәйкес барлық маңызды аспектілері тұрғысынан анық көрінетін қаржылық есептілігін дайындауға жауапты.

Қаржылық есептілігін дайындау кезінде басшылық мыналарға жауаптылықта болады:

- бухгалтерлік есеп қағидаларының дұрыс таңдау және оларды дәйекті қолдану;
- негіздемелі бағалаулар мен есеп айырысуларды қолдану;
- ХҚЕС талаптарын орындау және қаржылық есептілікке ескертпелерде ХҚЕС-тен барлық елеулі ауытқуларды ашып көрсету; және
- Банк жақын болашақта қызметін жалғастырады деген жорамалға сүйене отырып, мұндай жорамалдар заңсыз болып табылатын жағдайларды қоспағанда, қаржылық есептілікті дайындау.

Банк сондай-ақ мыналарға жауаптылықта болады:

- Банкте тиімді және сенімді ішкі бақылау жүйесін әзірлеу, енгізу және қызмет етуін қамтамасыз ету;
- Банктің қаржылық жағдайы туралы ақпаратты кез келген сәтте жеткілікті деңгейдегі дәлдікпен дайындауға мүмкіндік беретін бухгалтерлік есеп жүйесін қолдау және қаржылық есептілігінің ХҚЕС талаптарына сәйкестігін қамтамасыз ету;
- Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес бухгалтерлік есепті жүргізу;
- өз құзыреті шегінде Банк активтерін қорғау шараларын қолдану;
- алаяқтық, қателік және өзге де қиянат жасау деректерін анықтау және жол бермеу.

2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін осы қаржылық есептілікті «Шинхан Банк Қазақстан» АҚ басшылығы 2021 жылғы 9 сәуірде бекітті.

Басшылықтың атынан:

Басқарма Төрағасы
Чжо Ёнг Ын

Бас бухгалтер
Г.Ш.Жаксыбаева

2021 жылғы 9 сәуір
Алматы қ., Қазақстан Республикасы

ТӘУЕЛСІЗ АУДИТОРЛАР ЕСЕБІ

«Шинхан Банк Қазақстан» АҚ Директорлар кеңесіне және Басқармасына

Аудит нәтижелері бойынша жасалған қорытынды

Пікір

Біз «Шинхан Банк Қазақстан» АҚ-ң (бұдан әрі - «Банк») 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық жағдай туралы есептен, көрсетілген күні аяқталған жыл үшін пайда немесе залал және өзге жиынтық кіріс туралы есептен, капиталдағы өзгерістер туралы есептен және ақша қаражаттарының қозғалысы туралы есептен, сондай-ақ есеп саясатының негізгі ережелерінің қысқаша сипаттамасынан және басқа түсіндірме ескертпелерден құралатын тіркелген қаржылық есептілігіне аудит жүргіздік.

Біздің пікіріміз бойынша, барлық маңызды аспектілердегі тіркелген қаржылық есептілік Банктің 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық жағдайын, сондай-ақ көрсетілген күні аяқталған жыл үшін оның қызметінің қаржылық нәтижелерін және ақша қаражаттарының қозғалысын Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына («ХҚЕС») сәйкес шынайы көрсетеді.

Пікір білдіруге негіздеме

Біз аудитті Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына («ХҚЕС») сәйкес жүргіздік. Осы стандарттар бойынша біздің жауапкершілігіміз одан әрі есебіміздің «Қаржылық есептілік аудитіне аудиторлардың жауапкершілігі» бөлімінде сипатталған.

Біз Бухгалтерлерге арналған халықаралық әдеп стандарттары Кеңесінің кәсіби бухгалтерлерге арналған әдеп кодексіне (БАХӘСК кодексі) және біздің қаржылық есептіліктің аудитіне тиісті Қазақстан Республикасында қолданылатын әдептілік талаптарға сәйкес Компанияға қатысты тәуелсіз болып табыламыз және біз басқа да әдептілік міндеттемелерді аталған талаптар мен БАХӘСК кодексіне сәйкес орындадық. Біз алған аудиторлық дәлелдер біздің пікірімізді білдіруге негіздеме болуға жеткілікті және тиісті деп есептейміз.

Басшылықтың және корпоративтік басқаруға, қаржылық есептілікке жауап беретін тұлғалардың жауапкершілігі

Басшылық ХҚЕС-ке сәйкес қаржылық есептіліктің дайындауы мен әділ ұсынылуына және де алаяқтық әрекеттер немесе қателіктер салдарынан елеулі бұрмаланбаған қаржылық есептілікті дайындау үшін басшылық қажет деп анықтайтын ішкі бақылау жүйесіне жауапты.

Қаржылық есептілікті дайындауда басшылық Банктің үздіксіз қызметін жалғастыру қабілетін бағалау, сәйкес жағдайларда үздіксіз қызметке қатысты мәселелерді ашып көрсету және басшылық Банкті жауып тастауға немесе оның қызметін тоқтатуды ниеттеніп отырған немесе одан басқа нақты балама нұсқасы болмаған жағдайларды қоспағанда есептіліктің үздіксіз қызмет негізін қолдану үшін жауапты.

Корпоративті басқаруға жауап беретін тұлғалар Банктің қаржылық есептілігін даярлауды қадағалауға жауаптылықта болады.

Қаржылық есептілік аудитіне аудиторлардың жауапкершілігі

Біздің мақсатымыз қаржылық есептіліктің толығымен алаяқтық әрекеттер немесе қателіктер салдарынан елеулі бұрмаланбағандығы туралы ақылға қонымды сенімділік алу және де біздің пікіріміз енетін аудиторлық қорытынды шығару. Ақылға қонымды сенімділік жоғары дәрежедегі сенімділікті білдіреді, бірақ Аудиттің халықаралық стандарттарына (АХС) сәйкес жүргізілген аудит бар болған кездегі елеулі бұрмалануларды әрқашан табатындығына кепіл болып табылмайды. Бұрмаланулар алаяқтық әрекеттер немесе қателіктердің нәтижесі болуы мүмкін және де егер олар жеке немесе жиынтық түрінде осы қаржылық есептілік негізінде қабылданатын экономикалық шешімдерге ықпал етуі негізді түрде жорамалданса, маңызды болып саналады.

Аудиттің халықаралық стандарттарына сәйкес жүргізілген аудит шеңберінде біз кәсіби пайымдауды қолданамыз және аудит бойы кәсіби күмәншілдікті сақтаймыз. Одан бөлек біз келесілерді орындаймыз:

- алаяқтық әрекеттер немесе қателіктер салдарынан қаржылық есептіліктің елеулі бұрмалану тәуекелін анықтаймыз және бағалаймыз және де осы тәуекелдерге жауап ретінде аудиторлық рәсімдерді әзірлейміз және өткіземіз және де біздің пікірімізді білдіру үшін негіз болатын жеткілікті және тиісті аудиторлық дәлелдер аламыз.

Алаяқтық әрекеттер нәтижесінде елеулі бұрмалануларды анықтамау тәуекелі қателіктер нәтижесінде елеулі бұрмалануларды анықтамау тәуекелінен жоғары, өйткені алаяқтық әрекеттер сөз байласу, жалғандық, қасақана өткізу, ақпаратты немесе әрекетті бұрмалап көрсетулерді немесе ішкі бақылау жүйесін айналып өтуді қамтуы мүмкін.

- жағдайларға сәйкес келетін аудиторлық рәсімдерді әзірлеу мақсатымен, бірақ Банктің ішкі бақылау жүйесінің тиімділігі туралы пікірді білдіру мақсатынсыз, аудит үшін маңызы бар ішкі бақылау жүйесінің түсінігін аламыз;

- қолданылатын есеп саясатының тиісті сипатын және бухгалтерлік бағалаулардың негізділігін және басшылықпен дайындалған ашып көрсетілген ақпаратты бағалаймыз;

- басшылықтың бухгалтерлік есептің үздіксіз қызмет негізін қолдануының заңдылығы туралы қорытынды жасаймыз және де алынған аудиторлық дәлелдер негізінде Банктің үздіксіз қызметін жалғастыру қабілетіне елеулі күмән туғызуы мүмкін оқиғалар немесе шарттарға байланысты елеулі белгісіздіктің бар-жоқтығы туралы қорытынды жасаймыз. Егер біз елеулі белгісіздік бар деген қорытындыға келсек, біздің аудиторлардың есебінде қаржылық есептіліктегі сәйкес ашып көрсетілген ақпаратқа назар аудартуымыз керек немесе осындай ашып көрсетілген ақпарат орынсыз болса, пікірімізді түрлендіруіміз керек. Біздің қорытындыларымыз біздің аудиторлардың есебінің күніне дейін алынған аудиторлық

дәлелдерге негізделген. Алайда болашақ оқиғалар немесе шарттар Банктің үздіксіз қызметті жалғастыру қабілетінің жоғалуына әкелуі мүмкін;

- қаржылық есептіліктің ашып көрсетілген ақпараты енетін бүтіндей ұсынылуын, құрылымы мен мазмұнын, және де қаржылық есептіліктің негізінде жатқан операциялар мен оқиғаларды әділ ұсынылуын қамтамасыз етілетіндей көрсетуін бағалаймыз.

Біз корпоративтік басқару өкілеттілігіне ие тұлғалармен, оларға басқасымен қатар, аудиттің жоспарланған көлемдері мен мерзімдері туралы, сондай-ақ аудит нәтижесі бойынша маңызды ескертулер туралы, оның ішінде біз аудит барысында анықтайтын ішкі бақылау жүйесінің айтарлықтай кемшіліктері туралы ақпаратты жеткізе отырып, ақпараттық өзара әрекеттестікті жүзеге асырамыз.

Нәтижелері бойынша тәуелсіз аудитордың осы аудиторлық есебі шығарылған, тапсырманың жетекшісі:

Т.А. Омаров

ҚР аудиторларды аттестаттау жөніндегі
біліктілік комиссиясы берген

29.04.1996 жылғы №0000237 аудитордың
біліктілік куәлігі.

«BDO Kazakhstan» ЖШС

Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігі
Қаржылық бақылау комитеті берген 2015
жылғы 19 ақпандағы №150003448
мемлекеттік лицензиясы, Астана қаласы.

Омаров Т.А
«BDO Kazakhstan» ЖШС директоры

2021 жылғы 9 сәуір

Алматы қ.

«ШИНХАН БАНК ҚАЗАҚСТАН» АҚ

2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылға арналған
ПАЙДА НЕМЕСЕ ЗАЛАЛ ЖӘНЕ ӨЗГЕ ЖИЫНТЫҚ КІРІС ТУРАЛЫ ЕСЕП

		31.12.2020	31.12.2019
	Ескер.	аяқталған жылға	аяқталған жылға
<i>Мың теңгемен</i>			
Пайыздық кірістер	4	3,911,056	3,158,049
Пайыздық шығыстар	4	(1,764,864)	(1,410,125)
Таза пайыздық кіріс	4	2,146,192	1,747,924
Комиссиялық кірістер	5	113,158	116,297
Комиссиялық шығыстар	6	(94,849)	(79,484)
Таза комиссиялық кіріс		18,309	36,813
Шетел валютасымен жасалған операциялардан түсетін таза пайда	7	225,940	238,834
Басқа операциялық кірістер (шығыстар), нетто		(10,248)	(39,380)
Операциялық кірістер		2,380,193	1,984,191
Құнсызданудан болған залалды/(пайда) қалпына келтіру	9	44,834	131,812
Қызметкерлерге жұмсалатын шығыстар	8	(814,493)	(758,309)
Басқа жалпы шаруашылық және әкімшілік шығыстар	10	(426,817)	(439,857)
Табыс салығын шегергенге дейінгі пайда		1,183,717	917,837
Табыс салығы бойынша шығындар	11	(129,385)	(84,186)
Бір жыл ішіндегі пайда		1,054,332	833,651
Табыс салығы шегерілген өзге жиынтық шығын			
<i>Қайта жіктелген немесе кейіннен пайда немесе залал құрамына қайта жіктеулі мүмкін баптар:</i>			
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құнымен есепке алынатын қаржы активтерін қайта бағалау бойынша резерв			
- әділ құнның таза өзгеруі		45,401	(616)
Табыс салығы шегерілген бір жыл ішіндегі өзге жиынтық шығын		45,401	(616)
Бір жыл ішіндегі барлық жиынтық кіріс		1,099,733	833,035
Бір акциядан түскен пайда			
Акцияға базалық және бөлінген пайда (теңгемен)	24	1,051.31	831.26

Басшылықтың атынан:

Басқарма Төрағасы
Чжо Ёнг Ын

Бас бухгалтер
Г.Ш. Жаксыбаева

2021 жылғы 9 сәуір
Алматы қ., Қазақстан Республикасы

«ШИНХАН БАНК ҚАЗАҚСТАН» АҚ

2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ҚАРЖЫЛЫҚ ЖАҒДАЙ ТУРАЛЫ ЕСЕП

Мың теңгемен	Ескер.	31.12.2020	31.12.2019
АКТИВТЕР			
Ақша қаражаты және оның баламалары	12	37,279,674	31,422,707
Банктердегі шоттар мен депозиттер	13	174,885	72,653
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құнымен есепке алынатын қаржы активтері	14	1,213,618	1,173,343
Корпоративтік клиенттерге берілген кредиттер:			
- ірі кәсіпорындарға берілген кредиттер	15	1,844,821	2,978,919
- шағын және орта кәсіпорындарға берілген несиелер	15	5,928,416	6,629,416
- бөлшек сауда клиенттеріне берілген кредиттер	15	6,607,375	5,347,894
Амортизацияланған құны бойынша есепке алынатын қаржы активтері	16	7,534,624	4,907,381
Ағымдағы корпоративтік табыс салығы бойынша активтер		20,066	286
Сатуға арналған ұзақ мерзімді активтер	17	598,014	645,014
Негізгі құралдар және материалдық емес активтер	18	460,458	443,832
Кейінге қалдырылған салық активтері	11	37,403	38,184
Басқа активтер	19	130,071	164,977
Активтер жиыны		61,829,425	53,824,606
МІНДЕТТЕМЕЛЕР			
Банктердің шоттары мен депозиттері	20	173,031	198,342
Клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттері			
- корпоративтік клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттері	21	32,723,237	28,254,084
- бөлшек сауда клиенттерінің ағымдағы шоттары мен депозиттері	21	6,195,371	4,632,581
Халықаралық қаржы ұйымдарының қарыздары	22	6,784,218	5,757,924
Басқа міндеттемелер	23	546,229	674,069
Міндеттемелер жиыны		46,422,086	39,517,000
КАПИТАЛ			
Акционерлік капитал	24	10,028,720	10,028,720
Қосымша төленген капитал	24	144,196	144,196
Резервтік капитал		279,516	279,516
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құнымен есепке алынатын қаржы активтерін қайта бағалау резерві		(121,412)	(166,813)
Бөлінбеген пайда		5,076,319	4,021,987
Капитал жиыны		15,407,339	14,307,606
Барлығы міндеттемелер және капитал		61,829,425	53,824,606

Басқарма Төрағасы
Чжо Ёнг Ын

Бас бухгалтер
Г.Ш. Жаксыбаева

2021 жылғы 9 сәуір
Алматы қ., Қазақстан Республикасы

«ШИНХАН БАНК ҚАЗАҚСТАН» АҚ

2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылға арналған
АҚША ҚАРАЖАТТАРЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ ТУРАЛЫ ЕСЕП

<i>Мың теңгемен</i>	31.12.2020 аяқталған жылға	31.12.2019 аяқталған жылға
Операциялық қызметтен түскен ақша қаражаттарының қозғалысы		
Алынған пайыздық кірістер	3,985,226	3,247,298
Төленген айыздық шығыстар	(1,749,646)	(1,355,125)
Алынған комиссиялық кірістер	122,261	134,177
Төленген комиссиялық шығыстар	(90,287)	(80,017)
Шетел валютасымен жасалған операциялар бойынша таза кірістер	176,238	231,029
Басқа операциялық түсімдер (төлемдер)	(31,152)	(91,645)
Жұмыскерлерге төленген төлемдер	(816,725)	(747,738)
Төленген басқа жалпы шаруашылық және әкімшілік шығыстар	(491,985)	(375,772)
Операциялық активтердің (көбеюі)/азаюы		
Банктердегі шоттар мен депозиттер	(95,358)	809
Алынған пайыздық кірістер	770,578	(4,843,960)
Төленген айыздық шығыстар		
Алынған комиссиялық кірістер	(46,783)	(1,264,383)
Клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттері	5,049,635	12,853,962
Табыс салығын төлегенге дейін операциялық қызметтен алынған таза ақша ағымдары	6,782,002	7,708,635
Төленген табыс салығы	(62,979)	(52,534)
Инвестициялық қызметтен түскен ақша ағымдары	6,719,023	7,656,101
Негізгі құралдар мен материалдық емес активтерді сатып алу		
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құнымен есепке алынатын қаржы активтерін сатып алу	(54,641)	-
Амортизацияланған құны бойынша есепке алынатын қаржы активтерін сатып алу	46,565	(155,328)
Табыс салығын төлегенге дейін операциялық қызметтен алынған таза ақша ағымдары	(2,722,418)	(196,790)
Инвестициялық қызметте қолданылған таза ақша ағымдары	(2,730,494)	(352,118)
Қаржылық қызметтен түскен ақша ағымдары		
Қарыздар түсімі	1,045,958	-
Қарыздарды өтемі	-	(719,931)
Жалдау бойынша міндеттемелерге төлемдер	(88,486)	(19,664)
Қаржылық қызметтен алынған/ (пайдаланылған) таза ақша ағымдары	957,472	(739,595)
Ақша қаражаты және оның баламаларының таза өзгеруі	4,946,001	6,564,388
Айырбастау бағамдарының өзгеруінің ақша қаражаттарына және олардың баламаларына әсері	912,597	(22,987)
Күтілетін кредиттік шығындар резерві	(1,631)	(1,219)
Жыл басындағы ақша қаражаты және оның баламалары	31,422,707	24,882,525
Жыл соңындағы ақша қаражаты және оның баламалары	37,279,674	31,422,707

Басқарма Төрағасы
Чжо Ён Ын

Бас бухгалтер
Г.Ш. Жаксыбаева

2021 жылғы 9 сәуір
Алматы қ., Қазақстан Республикасы

«ШИНХАН БАНК ҚАЗАҚСТАН» АҚ

2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылға арналған ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР

Мың теңгемен	Акциянерлік капитал	Қосымша төленген капитал	Сақтық капиталы	Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құнымен есепке алынатын қаржы активтерін қайта бағалау бойынша резерв	Бөлінбеген пайда	Барлығы капитал
2018 жылғы 1 қаңтарда	10,028,720	144,196	279,516	(166,197)	3,233,787	13,520,022
16 ХҚЕС (IFRS) қолдану әсері	-	-	-	-	(45,451)	(45,451)
16 ХҚЕС (IFRS) сәйкес қайта есептелген бастапқы салыдо	10,028,720	144,196	279,516	(166,197)	3,188,336	13,474,571
Өзге ішіндегі пайда	-	-	-	-	833,651	833,651
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құнымен есепке алынатын қаржы активтері әділ құнының таза өзгеруі	-	-	-	(616)	-	(616)
Өзге жиынтық кіріс жиыны	-	-	-	(616)	-	(616)
Жыл ішіндегі жиынтық кіріс жиыны	-	-	-	(616)	833,651	833,035
2019 жылғы 31 желтоқсанда	10,028,720	144,196	279,516	(166,813)	4,021,987	14,307,606
Жыл ішіндегі пайда	-	-	-	-	1,054,332	1,054,332
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құнымен есепке алынатын қаржы активтері әділ құнының таза өзгеруі	-	-	-	45,401	-	45,401
Өзге жиынтық кіріс жиыны	-	-	-	45,401	-	45,401
Жыл ішіндегі жиынтық кіріс жиыны	-	-	-	45,401	1,054,332	1,099,733
2019 жылғы 31 желтоқсанда	10,028,720	144,196	279,516	(121,412)	5,076,319	15,407,339

 Басқарма Төрағасы
 Чжо Ёнг Ын

 Бас бухгалтер
 Г.Ш. Жаксыбаева

2021 жылғы 9 сәуір, Алматы қ., Қазақстан Республикасы

1. НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕР

(а) Ұйым және негізгі қызмет

Банк Қазақстан Республикасында 2008 жылы акционерлік қоғам ретінде құрылды. Депозиттер тарту және клиент шоттарын жүргізу, кредиттер мен кепілдіктер ұсыну, есеп айырысу-кассалық қызмет көрсетуді жүзеге асыру, бағалы қағаздармен және шетел валютасымен операциялар жүргізу Банк қызметінің негізгі түрлері болып табылады. Банк қызметі Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкімен (бұдан әрі - «ҚРҰБ») реттеледі.

Банктің заңды тұлға ретіндегі ресми мәртебесі Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркеу (Заңды тұлғаны мемлекеттік тіркеу туралы куәліктің No.5037-1900-АО (ИУ)) арқылы белгіленді, банк қызметін жүзеге асыру құқығы Қазақстан Республикасының Қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын реттеу және қадағалау агенттігімен (ҚҚА) белгіленген (2008 жылғы 28 қарашада берілген банктік және басқа операцияларды жүзеге асыруға лицензияның No. 1.1.258).

2015 жылғы қаңтар айында «Қазақстан Республикасының рұқсат беру жүйесі мәселелері жөніндегі кейбір заң актілеріне өзгертулер мен толықтыруларды енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Заңының күшіне енуіне байланысты «шетел валютасымен жасалатын айырбастау операцияларын ұйымдастыру» банктік операция түрі «шетел валютасымен жасалатын айырбастау операцияларын ұйымдастыру, оған қоса қолма қол шетел валютасымен жасалатын айырбастау операцияларын ұйымдастыруға» өзгертілді. Банктің лицензиясы қайта рәсімделді (Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкінің 20.01.2015 ж. №1.1.258 лицензиясы). 2017 жылғы қаңтар айында заңды мекенжайдың өзгеруіне байланысты банктің лицензиясы қайта рәсімделді (Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің 27.01.2017 ж. №1.1.258 лицензиясы).

Банктің заңды мекенжайы: Қазақстан Республикасы, Алматы қ., Достық даңғ., 38, 050010.

Банктің филиалдары жоқ. Активтер мен міндеттемелердің басым бөлігі Қазақстан Республикасында орналасқан.

Банк толығымен «Shinhan Bank» АҚ меншігінде (Корея Республикасы, Сеул қ.) (бұдан әрі – «Бас банк» немесе «Акционер»). Соңғы бас кәсіпорын Shinhan Financial Group Co. Ltd. Болып табылады. Ол Банктің қызметін өз білгенінше және өз мүддесінде бағыттауға құқылы. Байланысты тараптармен жасалатын операциялар туралы 28-ескертпеде толығырақ айтылған.

(б) Шаруашылық қызметті жүзеге асыру жағдайлары

Банктің қызметі, негізінен, Қазақстанда жүзеге асырылады. Соған сәйкес Банк Қазақстанның экономикалық және қаржылық жағдайларына тән, нарықтық экономикасы дамып келе жатқан мемлекеттің сипаттамаларын көрсететін тәуекелдерге шалдыққыш болып табылады. Құқықтық жүйе, салықтық жүйе және заңнама базасы дамуын жалғастыруда, алайда олар басқа құқықтық және қаржылық кедергілермен қатар қызметін Қазақстанда жүзеге асыратын ұйымдардың шалдығатын өртүрлі өзгерістерге және түсіндірмелерге тап болады.

2020 жылдың басында әлемде жаңа COVID-19 вирусы тез тарала бастады, нәтижесінде дүниежүзілік денсаулық сақтау ұйымы (ДДСҰ) 2020 жылдың наурызында пандемияның басталуын жариялады. Көптеген елдердің COVID-19 таралуын болдырмау үшін қолданған шаралары көптеген компаниялар үшін айтарлықтай операциялық қиындықтарға алып келді және әлемдік қаржы нарықтарына әсер етті. Қазақстан әлемнің барлық елдері сияқты экономикалық белсенділіктің қысқаруын, халық табысының төмендеуін, толық емес жұмыспен қамту мен жұмыссыздықтың өсуін бастан кешуде. Тиімді вакциналарды жасаудағы ілгерілеу 2020 жылдың соңында қаржы және тауар нарықтарында оптимизмнің артуына әкелді. Сонымен бірге, COVID-19 пандемиясының дамуы белгісіз күйінде қалып отыр. Егер жұқтырудың қарқынды өсуін тез тежеу мүмкін болмаса, ал вакциналардың жаппай таралуы ұзаққа созылса, экономикалық өсудің ысырабы анағұрлым ауыр болады, ал жаһандық белгісіздіктің өсуі мен инвесторлардың "қорғаныш" активтеріне кетуі салдарынан теңге қайтадан қысымға ұшырауы мүмкін.

Қазақстан экономикасы мұнай мен газға әлемдік бағаның өзгеруіне аса сезімтал, өйткені Қазақстан табиғи ресурстардың үлкен көлемін өндіреді және экспорттайды. Сондай-ақ ірі инфрақұрылымдық жобалар мен елдің әлеуметтік-экономикалық дамуының түрлі бағдарламаларына мемлекеттік шығыстар экономиканың жай-күйіне елеулі әсер етеді.

2020 жылы мұнай бағасы коронавирустық пандемияға байланысты тұтыну дағдарысы кезінде күрт құлдырады, Brent маркалы мұнайдың орташа бағасы барреліне 41.73 долларды құрады (2019 жылы барреліне 62.35 доллар). Қазақстанның ЖІӨ көрсеткіші 2020 жылы 2,6%-ға төмендеді (2019 жылғы өсім 4.5%). 2020 жылы нақты сектордың өсуі 2%-ды құрап, экономикалық драйверге айналды. Қызмет көрсету секторы үшін жыл 5,6% шегерумен аяқталды. Нақты сектордың барлық дерлік салалары және қызметтердің жекелеген түрлері өсудің оң қарқынын көрсетеді: құрылыс, Ақпарат және байланыс, ауыл шаруашылығы, өңдеу өнеркәсібі, Білім беру (2019 жылы құрылыс, көлік, сауда және байланыс экономиканың негізгі драйверлері болды. Бұл ретте өңдеуші сала өсу бойынша тау-кен өндіру саласын басып озды, 3.7%-ға қарағанда 4.4%-ға өсуді көрсетті).

2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ҚРҰБ базалық мөлшерлемесі $9\% \pm 1\%$ (2019 жылғы 31 желтоқсанға - $9.25\% \pm 1\%$) құрады. 2020 жылдың ортасына дейін несие берудің баяулауы байқалды, бірақ коронавирусқа қатысты жағдайға және қарыз алушылардың қаржылық жағдайының нашарлауына қарамастан, мемлекеттік бағдарламалардың арқасында 2020 жылдың екінші жартысында экономиканы несиелеуде оң динамика байқалды.

Тіркелген қаржылық есептілік Банк басшылығының қолданыстағы шарттарын Банктің қызмет нәтижелері мен қаржылық жағдайына тигізуі мүмкін әсеріне берген бағасын көрсетеді. Алайда, экономикалық ахуалға өзгерістердің банктің болашақ қызмет нәтижелеріне және қаржылық жағдайына әсерін қазіргі уақытта анықтау қиын.

2019 жылдың 2-ші жартыжылдығында Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Қазақстан Республикасының банк секторы активтерінің сапасына бағалау (бұдан әрі – «АСБ») жүргізді (бағалау қорытындылары 2020 жылғы ақпанда шығарылды). АСБ тексеру периметріне 14 ірі банк кірді, олардың үлесіне банк секторы активтерінің жалпы көлемінің 87%-ын және сектордың несие қоржынының 90%-ын құрады. Бағалаудың ашықтығы мен объективтілігін қамтамасыз ету үшін ҚРҰБ АСБ халықаралық консультант және тәуелсіз аудиторлық компаниялармен бірлесіп жүргізді. АСБ Еуропалық Орталық Банктің әдіснамасына сәйкес, сондай-ақ бухгалтерлік есеп және пруденциалдық реттеу саласындағы Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарына сәйкес жүзеге асырылды.

ҚРҰБ жариялаған АСБ нәтижелеріне сәйкес 2019 жылғы 1 сәуірдегі жағдай бойынша банк секторының шоғырландырылған деңгейінде (АСБ-ға қатысушы барлық банктердің нәтижелерін агрегациялау) капитал тапшылығы байқалмайды; қоры бар k1 және k2 пруденциалдық нормативтері АСБ нәтижелерін ескере отырып, жүйелі деңгейде орындалады.

Банк тексеру периметріне енгізілмеген, Банк өз қызметін Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарына және ХҚЕС талаптарына сәйкес жүзеге асырады, сондықтан АСБ нәтижелері Банктің қаржылық жағдайы мен тұрақтылығына айтарлықтай әсер еткен жоқ.

2. ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТІ ДАЙЫНДАУДЫҢ НЕГІЗГІ ҚАҒИДАЛАРЫ

(а) ХҚЕС сәйкестігі туралы мәлімдеме

Қоса беріліп отырған қаржылық есептілік Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына (ХҚЕС) сәйкес Халықаралық қаржылық есептілік жөніндегі Кеңес (ХҚЕС жөніндегі Кеңес) бекіткен редакцияда дайындалды.

(б) Құнды бағалауға арналған база

Берілген қаржылық есептілік өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша ескерілетін қаржы активтерін қоспағанда, есеп қағидасына сәйкес нақты шығындар бойынша дайындалды.

(в) Функционалдық валюта және ұсыну валютасы

Банктің функционалдық валютасы қазақстандық теңге («теңге») болып табылады, ол Қазақстан Республикасының ұлттық валютасы бола отырып, Банк жүргізетін операциялардың көпшілігінің және оның қызметіне әсер ететін олармен байланысты мән-жайлардың экономикалық мәнін ең жақсы бейнелейді.

Қазақстандық теңге осы қаржылық есептіліктің деректерін ұсыну валютасы болып табылады. Теңгемен ұсынылған барлық сандық көрсеткіштер, егер өзгесі көрсетілмесе, жақын мыңға дейін дөңгелектенеді.

(г) Кәсіби пікірлерді, есептік бағалаулар мен жорамалдарды қолдану

Қаржылық есептілікті ХҚЕС талаптарына сәйкес дайындауы басшылықты есеп саясатын пайдалануға және қаржылық есептілікте көрсетілген активтер мен міндеттемелердің, кірістер мен шығыстардың шамасына әсер ететін пікірлерді, есептік бағалаулар мен жорамалдарды жасауға міндеттейді. Нақты нәтижелер көрсетілген бағалардан өзгеше болуы мүмкін.

Бағалаулар мен олардың негізінде жатқан жорамалдау жүйелі түрде қайта қарастырылады. Бағалаудағы түзетулер тиісті бағалаулар қайта қарастырылған есептік кезеңде және оларға қатысы бар кез келген кейінгі кезеңдерде мойындалады.

Есептік саясаттарын пайдаланудағы елеулі тұрақсыз бағалаулар мен сын бағалаулар туралы ақпарат келесі ескертпеде сипатталған:

- 15-ескертпе – қарыздардың құнсыздануын бағалау;
- 16-ескертпе – амортизацияланған құны бойынша есепке алынатын қаржы активтерін жіктеу;
- 29-ескертпе – қаржы құралдарының әділ құны.

(д) Қызметтің үздіксіздігі

Тіркелген қаржылық есептілік Банктің әдеттегі қызметінің барысында активтер өткізілетін және міндеттемелер өтелетін қызметтің үздіксіздігі туралы жорамалдың негізінде дайындалған. Осы бағалауды жүргізу кезінде банк басшылығы ақша қаражатының, пайда мен капитал ресурстарының қозғалысы туралы болжамдарды қоса алғанда, қазіргі және болашақтағы экономикалық жағдайларға қатысты ақпараттың кең спектрін қарастырды.

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ҚАҒИДАЛАРЫ

Банк бұдан әрі сипатталған есеп саясатының ережелерін жаңа стандарттарды енгізуді қоспағанда, осы қаржылық есептілікте ұсынылған барлық есеп беру кезеңдерінде дәйекті түрде қолданған.

(а) Шетел валютасымен жасалған операциялар

Шетел валютасымен жасалған операциялар Банктің функционалдық валютасына операция жасалған күні қолданылған валюталық бағамдар бойынша ауыстырылады.

Есеп беретін күнгі жағдай бойынша шетел валютасында көрсетілген монетарлық активтер мен міндеттемелер есепті күні қолданылған валюталық бағам бойынша функционалдық валютаға ауыстырылады. Шетел валютасында көрсетілген монетарлық активтер мен міндеттемелермен жасалған операциялардан түскен пайда немесе залал тиімді мөлшерлеме бойынша есептелген пайыздар мен кезең ішіндегі төлемдер мөлшеріне түзетілген кезең басындағы жағдай бойынша функционалдық валютадағы амортизацияланған құнның және есепті кезең соңындағы жағдай бойынша валюталық бағам бойынша функционалдық валютаға ауыстырылған шетел валютасындағы амортизацияланған құнның арасындағы айырманы білдіреді.

Әділ құн бойынша бағаланатын шетел валютасында көрсетілген монетарлық емес активтер мен міндеттемелер функционалдық валютаға әділ құнды анықтау күні қолданылған валюталық бағамдар бойынша ауыстырылады. Шетел валютасымен және нақты шығындар бойынша көрсетілген монетарлық емес активтер мен міндеттемелер функционалдық валютаға операция жасалған күні қолданылған валюталық бағам бойынша ауыстырылады.

Шетел валютасына ауыстырудың нәтижесінде пайда болатын бағамдық айырмалар пайда немесе залал құрамында көрсетіледі.

(б) Ақша қаражаты және оның баламалары

Ақша қаражаты және оның баламалары – қолдағы банкноталар мен монеталар, Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкінде («ҚРҰБ») немесе басқа банктердегі бос қалдықтар («Ностро» шоттары), және Банктің қысқа мерзімде қолданатын, құнының өзгеру қаупі шамалы және құны үш ай

ішінде өтелетін жоғары ликвидті қаржы құралдары. ҚРҰБ шотындағы міндетті резервтік талаптар оның қаражатты алу қабілеті бойынша шектеулердің салдарынан ақша қаражатының баламасы болып саналмайды. Ақша қаражаттары және ақшалай эквиваленттері қаржылық жағдайы бойынша есепте амортизациялық құны бойынша есепке алынады.

(в) Банктердегі шоттар және депозиттер

Банк өз қызметі барысында ағымдағы шоттарын ашады немесе басқа банктерде әртүрлі уақыт кезеңдеріне салымдарды орналастырады. Белгіленген өтеу мерзімі бар қаражат кейіннен тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып, амортизацияланған құн бойынша бағаланады. Белгіленген өтеу мерзімі жоқ қаражат бастапқы құны бойынша ескеріледі. Бұл активтер құнсыздануға арналған кез келген резервті шегергенде ескеріледі.

(г) Қаржы құралдары

(i) Қаржы құралдарын тану және бағалау

Банк шарт бойынша тиісті қаржы құралына қатысты тарап болған кезде, қаржы активтері мен қаржылық міндеттемелер Банктің қаржылық жағдайы туралы есепте көрсетіледі. Банк қаржы активтерін және міндеттемелерді сатып алу мен іске асыруды сауда күні бойынша көрсетеді. Осылайша сатып алынған қаржы құралдары кейіннен мәміле жасалған сәттен бастап және белгіленген есеп айырысу күніне дейін әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары сатып алынған құралдар сияқты ескеріледі.

Қаржылық активтер мен қаржылық міндеттемелер бастапқыда әділ құн бойынша көрсетіледі. Қаржылық активтер мен қаржылық міндеттемелерді (пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша көрсетілетін қаржы активтері мен қаржылық міндеттемелерден басқа) сатып алумен немесе шығарумен тікелей байланысты транзакциялық шығындар тиісінше бастапқы тану кезінде қаржылық активтердің немесе қаржылық міндеттемелердің әділ құнын ұлғайтады немесе азайтады. Пайда немесе залал арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржылық активтерді немесе қаржылық міндеттемелерді сатып алуға тікелей қатысты транзакциялық шығындар тікелей пайдаға немесе залалға жатқызылады. Құнды кейіннен бағалау үшін пайдаланылатын бухгалтерлік есеп принциптері қаржы активтері мен қаржы міндеттемелері төменде сипатталған есеп саясатының тиісті ережелерінде ашылады.

Қаржы активтері

Барлық қаржы активтері, қаржы активін тиісті нарықта белгіленген мерзімде жеткізуді талап ететін және бастапқыда қаржы активтерін қоспағанда, әділ құны бойынша есепке алына отырып, мәміле бойынша шығыстармен бағаланатын келісімшарт бойынша сатып алынған немесе сатылатын болса, мәміле жасалған күні танылады және тоқтатылады пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша жіктеледі. Пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржылық активтерді сатып алуға тікелей байланысты операциялық шығындар дереу пайдада немесе залалда танылады.

9 ХҚЕС (IFRS) «Қаржы құралдары» шеңберінде танылған барлық қаржы активтері қаржы активтерін басқаруға арналған Банктің бизнес-үлгісіне және қаржылық активтердің ақша ағындарының шарттық сипаттамаларына негізделген амортизацияланған құны немесе әділ құны бойынша бағалануы тиіс.

Бұл ретте:

- *Келісім-шартта көзделген ақша қаражатының ағындарын алу үшін активті ұстап қалу.*

Осы бизнес-моделі қаржы активтерін басқару қаржы құралының қолданылу мерзімі ішінде негізгі сома мен пайыздардың төлемдерін алу арқылы ақша қаражатының ағындарын іске асыру мақсатында жүзеге асырылады деп болжайды.

Осы бизнес-моделі шегінде қаржы активін өтеуге дейін ұстап тұру басымдық болып табылады, алайда мерзімінен бұрын жүзеге асыруға тыйым салынбайды.

- *Келісім-шартта көзделген ақша ағындарын алу және қаржы активтерін сату үшін активті ұстап қалу.*

Бұл бизнес-моделі қаржы активтерін басқару шарттық ақшалай қаражаттың ағындарын алуға және қаржылық активтерді сатуға бағытталған деп болжайды. Осы бизнес-моделі шеңберінде қаржы активін сатудан қолмақол ақшаны алу - «Келісім-шартта көзделген ақша ағындарын алу үшін

активтерді ұстап қалу» бизнес-моделімен салыстырғанда сатудың жоғары жиілігі мен сату көлемімен сипатталатын басымдық болып табылады.

- *Басқа мақсаттар үшін активті ұстап қалу.*

Осы бизнес-моделі шеңберінде қаржы активтерін басқару мақсаты мыналар болуы мүмкін:

- a. қаржы активтерін сату арқылы ақшалай қаражат ағындарын жүзеге асыруды басқару;
- b. күнделікті қаржыландыру қажеттіліктерін қанағаттандыру үшін өтімділікті басқару;
- c. басқару мен нәтижелілікті бағалау әділ құн негізінде жүзеге асырылатын портфель;
- d. сауда-саттыққа арналған анықтамаға сай келетін портфель. Қаржы активтері саудаға арналған деп саналады, егер олар негізінен жақын уақытта сату (сатып алынған сәтке дейін), қысқа мерзімді пайда алу мақсатында сатып алынған болса (180 күнге дейін) немесе туынды қаржы құралдары болып табылса (хеджирлеу құралы ретінде анықталған қаржылық кепілдіктер немесе туынды қаржы құралдарын қоспағанда).

9 ХҚЕС-ке (IFRS) сәйкес Банктің қаржы активтері мынадай түрде жіктеледі:

- клиенттерге берілген кредиттер амортизацияланған құны бойынша бағаланатын активтер ретінде жіктелген, мақсаты шартпен көзделген негізгі борыш сомасының шотына төленетін төлем және негізгі борыштың өтелмеген бөлігіне пайыз болып табылатын ақша ағындарын алу болып табылатын бизнес-модель шегінде ғана ұсталынады, ол тек негізгі борыш төлемдері және пайыздық төлемдерді қамтиды («SPPI»);
- корреспонденттік шоттардағы қалдықтар, банкаралық кредиттер/депозиттер, РЕПО операциялары әдетте амортизацияланған құн бойынша бағаланатын актив ретінде жіктеледі, яғни бизнес-модель шеңберінде басқарылады, оның мақсаты шартпен көзделген ақша ағындарын алу, соның ішінде SPPI;
- борыштық бағалы қағаздар таңдалған бизнес-модельді және SPPI-ді сақтауды ескере отырып, үш жіктеу санатының кез келгеніне жатқызылуы мүмкін;
- үлестік бағалы қағаздар, әдетте, кезең ішіндегі пайда мен залалдың өзгеруін көрсететін әділ құндағы бағаланатын құралдар ретінде жіктеледі;
- саудаға арналған бағалы қағаздар және туынды қаржы құралдары бағаланатын қаржы активтері ретінде кезең ішіндегі пайда мен залалдың өзгерістерін көрсететін әділ құн бойынша жіктеледі.

Қаржы міндеттемелері

Қаржылық міндеттемелер пайда мен шығын арқылы әділ құн бойынша қаржылық міндеттемелер ретінде не өзге қаржылық міндеттемелер ретінде жіктеледі.

Қаржы міндеттемесі мына жағдайда саудаға арналған міндеттеме ретінде жіктелетін болады:

- егер ол негізінен жақын арада кері сатып алу үшін қабылданған болса;
- бастапқы есепке алу кезінде Банк бірлесіп басқаратын қаржы құралдарының сәйкестендірмелі портфелінің бір бөлігі болып табылса және осы нақты мақсаты қысқа мерзімді сатып алу және қайта сату тарихы болса; немесе
- хеджирлеу құралы ретінде айқындалмаған және жіктелмеген туынды құрал болып табылса.

Саудаға арналған бизнесті біріктіру кезінде сатып алушы төлеуге болатын қаржы міндеттемесі немесе шартты өтемақы болып табылмайтын қаржылық міндеттеме бухгалтерлік есепке қабылдау кезінде ПЗАӘҚ санатындағы қаржы міндеттемесі ретінде жіктелуі мүмкін, егер:

- осындай жіктеуді пайдалану, басқаша туындауы мүмкін активтерді немесе міндеттемелерді бағалау немесе есепке алудағы теңгерімсіздікті айтарлықтай жояды немесе айтарлықтай кемітеді;
- қаржы міндеттемесі Банктің инвестициялық стратегиясына немесе тәуекелдерді басқарудың құжатталған стратегиясына сәйкес әділ құн негізінде басқарылатын және бағаланатын қаржы активтері немесе қаржы міндеттемелері тобының немесе қаржы активтері мен міндеттемелер

тобының құрамына кіреді және мұндай қаржы тобы туралы осы негізде ұйымның ішінде ұсынылатын болса;

- қаржылық міндеттеме бір немесе бірнеше енгізілген туынды құралдарды қамтитын құралдың бөлігі болып табылады және ХҚЕС (IFRS) 9 құралдың пайда немесе залал туралы есепте оның өзгерісін мойындай отырып, әділ құн ретінде тұтастай (актив немесе міндеттеме) жіктелуіне мүмкіндік береді.

Пайда мен залал арқылы әділ құнмен есепке алынатын қаржы активтері немесе қаржы міндеттемелері біріктірілген қаржы есептілігінде әділ құнмен есепке алынады. Әділ құнның өзгерістері пайда немесе залал арқылы әділ құнмен бағаланатын қаржы активтері және міндеттемелер бойынша таза (пайдада)/залалда көрсетіледі. Пайда ретінде табылған немесе залал ретінде шегерілген пайыздар келісімшарт талаптарына сәйкес тиісінше пайыздық табыста немесе пайыздық шығында есептеледі, ал дивидендтер алу құқығы белгіленген жағдайда дивиденд бойынша тапқан пайда «Басқа кірістер» деген жолда есепке алынады.

Амортизацияланған құн бойынша немесе өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын борыштық құралдар

Банк, активті басқару үшін пайдаланылатын Банктің бизнес-моделі мен ақша ағындарының келісім-шартта көзделген сипаттамаларының негізінде қаржы активі жіктелуіне бағалау жүргізеді және баға береді.

Активтерді амортизацияланған құны бойынша немесе өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағалау үшін, тиісті шарттың талаптары борыштың негізгі сомасына және негізгі соманың өтелмеген бөлігі бойынша пайыздарды ғана қамтитын ақша ағынының пайда болуын қамтуы тиіс.

Белгіленген талаптарға сәйкес келісім-шартпен көзделген ақша ағынын тексеру кезінде, негізгі борыштардың негізгі сомасы, қаржы активінің бастапқы танудан кейінгі әділ құны ретінде қарастырылады. Қаржы активінің мерзімі ішінде борыштардың негізгі сомасы өзгеруі мүмкін (мысалы, негізгі сомаға төлемдер болған жағдайда). Пайыздар белгілі бір уақыт кезеңі ішінде өтелмеген берешектің негізгі сомасына қатысты кредиттік тәуекел үшін, сондай-ақ кредиттеуге байланысты басқа да қарапайым тәуекелдер мен шығыстар, сондай-ақ пайдаға қатысты, пайдаға арналған шығындардың өтелуін қамтиды. Негізгі және пайыздық төлемдер қаржы активі көрсетілетін валютамен жүргізіледі.

Келісім-шартпен көзделген, өзіне тек борыштың негізгі сомасына және пайыз ретінде ғана төлемді қамтитын ақша ағындары негізгі кредит келісім-шартының талаптарына сәйкес келеді. Нәтижесінде, шартпен көзделген ақша ағындарының тәуекелі немесе құбылмалылығын тудыратын шарт талаптары негізгі кредит келісім-шартына қатысы жоқ, мысалы, акциялар немесе тауарлар бағасының өзгеру тәуекелі шартпен көзделген ақша ағынын тудырмайды, онда тек қана негізгі заем сомасына төлемдер және негізгі заем сомасының өтелмеген бөлігі қамтылады. Құрылған немесе сатып алынған қаржы активі оның заңды нысанда заем болып табылатынына қарамастан, негізгі кредит келісім-шарты болуы мүмкін.

Қаржы активтерін басқару үшін пайдаланылатын бизнес-модельдер қаржы активін жіктеу үшін 9 ХҚЕС-ті (IFRS) бірінші қолдану күнінде бағаланды. Бизнес-моделі ретроспективті түрде Банктің 9 ХҚЕС-ті (IFRS) алғашқы қолдану күніндегі балансында танылған, барлық қаржы активтеріне қолданылды. Ұйым пайдаланатын бизнес-моделі сол немесе басқа бизнес мақсатқа жету үшін топтастырылған қаржы активтерін басқару механизмін көрсететін деңгейде анықталады. Банктің бизнес-моделі басшылықтың жеке құралға қатысты ниетіне байланысты емес, бағалау жеке құралдар деңгейінде емес, біріктірудің неғұрлым жоғары деңгейінде жүзеге асырылады.

Өзінің қаржы құралдарын басқару үшін Банк ақша ағындарын тудыру мақсатында, қаржы активтерін басқару тетігін сипаттайтын бірнеше бизнес-модельдерді пайдаланады. Осы бизнес-модельдер Банктің ақша ағынының келісім-шартпен көзделген ақша ағындарын алудың, қаржы активтерін сатудың немесе екеуінің де нәтижесі болатынын анықтайды.

Бизнес-модельді бағалау кезінде Банк қолда бар барлық ақпаратты ескереді. Сонымен қатар, бағалау оның пайда болуын Банк болжамды түрде күтуге құқылы, мысалы, «нашар» сценарий немесе «күйзеліс» сценарийі тәрізді сценарийлер негізінде жасалмайды. Банк барлық тиісті деректерді ескереді, мысалы:

- осы бизнес-моделі ұсталатын қаржы активтері мен бизнес-үлгісінің тиімділігін бағалау тетігі және негізгі басқарушы персоналға есеп беру;

- бизнес-моделінің (осы бизнес-үлгі бойынша ұсталатын қаржы активтерінің) тиімділігіне және тәуекелдерді басқару әдісіне әсер ететін тәуекелдер; және де
- басшылыққа сыйақы төлеу тетігі (мысалы, сыйақы төлеу себептері талданады: тиісті активтердің әділ құны немесе шартпен көзделген ақша ағымдары).

Қаржы активін бастапқы тану кезінде Банк жаңадан танылған қаржы активтері қолданыстағы бизнес-моделінің бөлігі болып табыла ма соны анықтайды немесе жаңа бизнес-моделінің пайда болуын көрсетеді. Банк алдыңғы кезеңдегі өзгерістерді анықтау үшін әрбір есепті кезеңде өзінің бизнес-содельдерін қайта қарастырады. Ағымдағы есепті кезеңде Банктің өз бизнес-моделі қандай да бір өзгерістерді анықтаған жоқ.

Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланған борыштық құралдарды тануды тоқтатқаннан кейін бұрын басқа толық кіріс арқылы танылған жиынтық кіріс/шығыс өзіндік капиталдан пайда немесе залал санатына қайта жіктеледі. Бастапқы танудан кейін амортизацияланған құны бойынша немесе өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық құралдар құнсыздануға жатады.

(ii) Тануды тоқтату

Банк қаржы активін тануды ол осы қаржы активі бойынша ақша қаражаты ағындарына шартта көзделген құқығын жоғалтқан кезде, не ол қаржы активін осы қаржы активін меншіктеу құқығына байланысты барлық тәуекелдер және пайдалар іс жүзінде басқа тарапқа берілетін мәмілені жүзеге асыру нәтижесінде берген немесе Банк осы қаржы активін меншіктеу құқығына байланысты барлық тәуекелдер мен пайдалардың айтарлықтай бөлігін өткізбеген және сол сияқты сақтамаған, бірақ қаржы активін бақылауды сақтамаған кезде жоғалтады. Тануды тоқтатуға арналған талаптар сақталатын, өткізілетін қаржы активтеріндегі Банк құрған немесе ол үшін сақталған кез келген қатысу үлесі қаржы жағдайы туралы есепте бөлек актив немесе міндеттеме ретінде танылады. Банк қаржы міндеттемесін тануды ол бойынша шарттық міндеттемелер орындалып жатқан, жойылған немесе олардың әрекет ету мерзімі аяқталған кезде тоқтатады.

Банк мәмілелер жасайды, соның талаптары бойынша активтердің қаржылық жағдайлары туралы шоғырландырылмаған есепте танылғандарды тапсырады, сонымен бірге тапсырылған активтерде меншік құқығынан туындайтын пайданың және тәуекелдің бір бөлігін немесе барлығын сақтайды. Банк барлық тәуекелдер мен пайданың барлығын сақтау кезінде тапсырылған активтерді тануды тоқтатпайды.

Мәмілелер жасау кезінде, олардың талаптары бойынша Банк қаржы активтеріне меншік құқығымен туындайтын барлық тәуекелдер мен пайданы өзіне қалдырмайды және тапсырмайды, егер Банк активтерге бақылаудан айырылса, осы активтерді тану тоқтатылады.

Егер активтерді тапсыру кезінде Банктің оларды бақылау құқығы сақталса, оның құны өзгерумен Банктің бейімделген деңгейі ретінде анықталатын активке қатысуды өзіне қалдырған сол деңгейде активтерді тануды жалғастырады.

Банк активтерді өндіріп алуға үмітсіз деп танылғаннан кейін ғана оларды есептен шығарады.

(iii) Активтер мен міндеттемелерді өзара есепке алу

Қаржылық активтер мен міндеттемелер, Банк қазіргі уақытта заңды қорғаумен қамтамасыз етілген, танылған сомаларды өзара есепке алуды жүзеге асыруға құқығы бар және нетто-негізде олар бойынша есеп айырысуды жүргізуге не активті сатуға және міндеттемені бір мезгілде орындауға ниеттенген жағдайда ғана нетто-шамада қаржылық жағдай туралы есепте өзара есепке алынады және ұсынылады. Банк қазіргі уақытта, егер осы құқық болашақта оқиға болып табылмаса және әдеттегі қызмет барысында де, сондай-ақ банктің немесе контрагенттердің бірінің міндеттемелері орындалмаған, дәрменсіздігі немесе банкротқа ұшырауы жағдайында да заңды түрде орын алатын болып табылса, өзара есеп айырысуды жүзеге асыру құқығы бар.

(iv) Құнсыздану

Қаржы активтерінің құнсыздануы мынадай факторларды ескере отырып есептелді:

- Күтілетін кредиттік шығындар сомасын есептеу мақсатында (ККШ) Банк заемды жеке және топтық негізде кредиттік тәуекелдің жалпы сипаттамаларына негізделген активтерді топтастырумен бағалайды;
- ККЗ - олардың ықтималдығы ескеріле отырып, кредиттік шығындардың сәйкес құнын бағалауды білдіреді. Бұл шығындардың бағалануы шарт бойынша Банкке тиесілі ақшалай қаражат ағындарының және тиісті актив үшін тиімді пайыздық мөлшерлеме арқылы дисконтталған бірқатар экономикалық сценарийлердің ықтималдығын талдау негізінде Банк алатын ақшалай қаражаттың ағыны арасындағы айырмашылықтың сәйкес құнын білдіреді;
- Есептеу шамадан тыс шығындарсыз немесе күшжігерсіз алуға болатын ақылға қонымды және расталған ақпарат негізінде жүзеге асырылады. Кепілдендірілген қаржы активінің күтілетін болашақ ақша ағымдарының дисконтталған құнын есептеу ақшалай қаражаттың ағындарын көрсетеді, бұл кепілдік беруді алудың ж. не сатудың құнын, сатып алудың ықтималдығы немесе ықтималсыздығы болған жағдайда өндіріп алудың нәтижесі болуы мүмкін. Резервтер Банктің өз шығындарын талдау тәжірибесіне және басшылықтың борышқа қызмет көрсету мүмкіндігіне және заем алушының кредиттік тарихына негізделген несиелік тәуекелінің әрбір санаты бойынша активтермен танылуы ықтимал шығындар деңгейіне қатысты жорамалдарға негізделген;
- Қазынашылық операциялар (борыштық бағалы қағаздарға салынған инвестициялар, «кері РЕПО» операциялары, банкаралық заемдар мен депозиттер, корреспонденттік шоттар, қазынашылық операциялар бойынша берілген дебиторлық берешек) бойынша құнсыздану есебі контрагенттің рейтингі, дефолт ықтималдығы, мәміле мерзімі және дефолт бойынша шығын деңгейін ескере отырып жасалады.
- Қазынашылық операциялар бойынша күтілетін несиелік шығындарды бағалау жеке негізде жүргізіледі (дебиторлық берешек түрінде белгілі бір талаптарды қоспағанда).

Қаржы активтері келесі тәсілге сәйкес қоржынға бөлінеді:

- 1-кезең: актив танылғаннан бергі уақытта кредиттік тәуекелдің елеулі ұлғаюы болмаған кезде, алдағы 12 айдағы құнсызданудан күтілетін шығындар сомасында танылады;
- 2-кезең: актив танылған кезден бастап несиелік тәуекелдің елеулі ұлғаюы, құнсыздану қаржы активінің қызмет ету мерзімі ішінде күтілетін шығындар сомасында танылады;
- 3-кезең: Қаржы активі дефолт болып табылады немесе құнсыздану белгісі бар.

Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервтер

Күтілетін кредиттік шығындарды бағалауды өлшемі мыналарға тең бағалау резервінің көмегімен жүргізу қажет:

- күтілетін шығындар келесі 12 айда, яғни, қаржы құралының барлық мерзімі ішінде несиелік шығындарының бөлігі, бұл есепті күннен кейінгі 12 ай ішінде болуы мүмкін құрал міндеттемелері бойынша міндеттемелерді орындамау салдарынан күтілетін кредиттік залалдар («1-саты»);
- міндеттемелердің қолданылу мерзімі ішінде құрал бойынша міндеттемелерді орындамаудың барлық ықтимал жағдайларының нәтижесінде туындаған қаржы құралының бүкіл мерзімі ішінде күтілетін кредиттік залалдар шамасы («2 саты» және «3 саты»);

Қаржы құралының бүкіл қолданылу мерзімі ішінде ККШ-ның толық шамасының құрамында бағалау резервін құру үшін құралды бастапқы тану сәтінен бастап кредиттік тәуекелдің едәуір ұлғаюы жағдайында талап етіледі. Барлық басқа жағдайларда ККШ-ға арналған резервтер ККЗ-ға 12 ай ішінде тең сомада қалыптастырылады.

- Таңдалмаған кредиттік қаражатқа сәйкес ККШ Банк кредиттік қаражат іріктелген жағдайда алуды күтетін ақшалай қаражат ағыны және егер міндеттеме ұстаушы кредиттік қаражатты іріктеген кезде келісім-шарт бойынша Банкке тиесілі ақшалай қаражат ағындары арасындағы сәйкес айырма құнын көрсетеді.
- Қаржылық кепілдік шарттарына қатысты ККШ ұстаушыдан, қарыз алушыдан немесе кез келген басқа тараптан алатын соманы алып тастағанда, кепілдік берілген борыштық құралдың иесіне өтем төлеуге күтілетін төлемдер арасындағы айырманы көрсетеді.

ККШ-ны бағалау жеке несиеге қатысты немесе тәуекелдің ұқсас сипаттамасы бар несие портфельдері бойынша жүргізіледі. ККШ бойынша бағалау резервінің есебі (жеке немесе топтық негізде) бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлемені (бұдан әрі - «ТПМ») пайдаланып, актив үшін күтілетін ақша ағынының сәйкес құнының негізінде есептеледі.

ККШ шамасын анықтаған кезде, дефолттың анықтамасын қолдану өте маңызды. Дефолтты анықтау ККШ-ның сомасын бағалау үшін пайдаланылады және бағалау резерві келесі 12 айға немесе бүкіл кредиттеу мерзіміне есептелген бе, соны анықтау үшін қолданылады, себебі «дефолт» түсінігі ККШ-ны бағалауға ықпал ететін және кредиттік тәуекелді.

Дефолтты анықтау

Дефолт қаржы активтерінің ең жоғары кредиттік тәуекелі бар және олар бойынша белгіленген бастапқы мерзімде өтеу ықтималдығы жоқ, қайта құрылымдауды жүргізу немесе мұндай қайта құрылымдаудың болашағы болмаған жағдайда шығынды толық немесе ішінара көлемде тану талап етіледі. Эмитенттің/қарыз алушының қаржылық жағдайының нашарлауы елеулі шығындарды, нарықтық үлестің азаюын қоса алғанда, сыни деңгейден төмен, капитал құны нөлдік белгіден төмендеді.

Банк портфеліндегі әрбір қаржы активтерінің ерекшелігіне байланысты дефолтты тану туралы шешім банктің кредиттік комитеті жеке қарағаннан кейін қабылданады. Әдетте, бұл шешім орын алған немесе ықтималдығы жоғары оқиғалар нәтижесінде қабылданады.

Қаржы активтерінің құнсыздануының сапалық факторлары контрагенттің қаржылық жай-күйінің нашарлауына байланысты сыйақы есептеуді тоқтата тұруды, қаржы активін ұсынған сәттен бастап кредиттік тәуекелдің елеулі ұлғаюынан туындаған берешектің бір бөлігін және/немесе барлық сомасын есептен шығаруды, елеулі дисконтты (15% және одан көп) қаржы активтерін сатуды, қарызды қайта құрылымдауды, контрагентті банкрот деп тану туралы талап қоюды, сондай-ақ бағалы қағаз үшін белсенді нарықтың жоғалуын, қамтамасыз ету құнының төмендеуін немесе басқа да байқалатын деректерді қамтуы мүмкін.

(v) Кредиттік-құнсыздандырылған қаржы активтері

Қаржы активі осындай қаржы активі бойынша болашақ есептік ақша ағындарына кері әсер ететін бір немесе бірнеше оқиғалар болған жағдайда кредиттік-құнсыздандырылған деп есептеледі. Кредиттік-құнсыздандырылған қаржы активтеріне қатысты «3 кезеңнің активтері» термині қолданылады. Кредиттік құнсыздану белгілері келесі оқиғалар бойынша бақыланатын деректерді қамтиды:

- қарыз алушының немесе кредитордың елеулі қаржылық қиындықтары;
- келісім-шарт талаптарының бұзылуы, мысалы, дефолт немесе төлем мерзімінің өтуі;
- кредитор өзге жағдайда ұсынбайтын, қарыз алушының қаржылық қиындықтарына байланысты экономикалық себептер немесе шарт талаптарына сәйкес заемшыға кредитордың талаптан қайтуды беруі;
- қаржылық қиындықтар салдарынан бағалы қағаздарға арналған белсенді нарықтың жоғалуы; немесе
- сәйкес кредиттік шығындарды көрсететін үлкен жеңілдікпен қаржы активін сатып алу.

Кейбір жағдайларда жеке оқиғаны анықтау мүмкін емес, өйткені қаржы активінің кредиттік құнсыздануы бірнеше оқиғалардың жиынтық әсерінен болуы мүмкін. Әр есептік күнгі жағдай бойынша Топ амортизацияланған құны бойынша немесе басқа жиынтық табыс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтері болып табылатын борыш құралдарының кредиттік құнсыздануына баға береді. Мемлекеттік және корпоративтік борыш құралдарының кредиттік құнсыздануын бағалау кезінде Топ облигациялардың кірістілігі, кредиттік рейтингтер және заемшының қаржыландыру мүмкіндігін арттыру сияқты факторларды ескереді.

Несие, егер заемшыға кеңшілік жасау нәтижесінде шартта көзделген ақша ағынына ие болмау тәуекелі айтарлықтай төмендегенде, айғақтар болмаған жағдайда қаржылық жағдайдың нашарлауына байланысты кеңшілік берілгенде және басқа да құнсыздану белгілері болмағанда кредиттік құнсызданған деп саналады. Кеңшілік беру көзделген, бірақ ол берілмеген қаржы активтері егер кредиттік құнсызданудың байқалатын белгілері бар болса, оның ішінде дефолттың анықтамасына сәйкес келсе кредиттік құнсызданған деп саналады. Дефолтты анықтау төлем ықтималдығының жоқтығы мен төлем мерзімінің аяқталуын белгілейді (90 күн немесе одан кейін

кешіктіру). Кросс-дефолтты қолдану туралы шешім клиенттің объектісінің шарттарын, мысалы, кредиттік тәуекелдің қамтамасыз етілуін және маңыздылығын жеке бағалауға негізделген.

(д) Негізгі құралдар

(i) Меншікті активтер

Негізгі құралдардың объектілері жинақталған амортизациялар сомасын және құнсызданудан болған залалдарды шегерумен нақты шығындар бойынша көрсетіледі. Егер негізгі құралдар объектісінің пайдалы қолдану мерзімі әр түрлі бірнеше құрамдас бөліктерден тұрса, ондай құрамдас бөліктер негізгі құралдардың жеке объектілері ретінде көрсетіледі.

(ii) Амортизация

Негізгі құралдар бойынша амортизация негізгі құралдың қызмет мерзімінің осы негізгі құралдың пайдаланудың ерекше жағдайларымен анықталған және пайда немесе залал құрамында көрсетілетін жағдайларын қоспағанда, негізгі құралдардың барлық түрлері бойынша 20% аспайтын мөлшерде нормалар бойынша азаятын қалдық әдісі бойынша есептеледі. Амортизация объекті сатып алынған күннен бастап, ал шаруашылық тәсілмен салынған негізгі құрал объектілері үшін – объекті құрылысы аяқталып және оны пайдалануға беру дайын болған кезеңнен бастап есептеледі. Жер учаскелері бойынша амортизация есептелмейді.

Егер Банк жалға алынатын негізгі құралдарға күрделі салымдарды салса, мұндай шығындар келесі мерзімдердің ішіндегі ең қысқа мерзімнің ішінде тік сызықты әдістің негізінде амортизацияланады: жалдау мерзімінің немесе жалға алынған меншікті жақсарту қызметінің пайдалы мерзімі.

(е) Материалдық емес активтер

Сатып алынған материалдық емес активтер қаржылық есептілікте жинақталған амортизациялар сомасын және құнсызданудан болған залалдарды шегерумен нақты шығындар бойынша көрсетіледі. Арнайы бағдарламалық қамтамасыз етуге лицензиялар сатып алуға және оны ендіруге арналған шығындар тиісті материалдық емес активтер құнында капиталдандырылады.

Материалдық емес активтер бойынша амортизация материалдық емес активтің қызмет мерзімінің осы материалдық емес активті пайдаланудың ерекше жағдайларымен анықталған және пайда немесе залал құрамында көрсетілетін жағдайларын қоспағанда, материалдық емес активтердің барлық түрлері бойынша 20% аспайтын мөлшерде нормалар бойынша азаятын қалдық әдісі бойынша есептеледі.

(ж) Жалға алу

Банк жалға алушы ретінде оның базалық активтерді пайдалану құқығын білдіретін пайдалану құқығы нысанындағы активтерді және оның жалдау төлемдерін жүзеге асыру міндетін білдіретін жалдау бойынша міндеттемелерді таныды.

Барлық жалдау шарттарына (төменде көрсетілгендерді қоспағанда):

- активтерді «негізгі құралдар» құрамында пайдалану құқығы нысанында, ал жалдау бойынша міндеттемелер – қаржылық жағдай туралы қысқартылған жекелеген аралық есепте «өзге міндеттемелер» құрамында таниды.
- пайда мен залал туралы есепте «операциялық шығыстар» құрамында тозу мен амортизацияға арналған шығыстар және «пайыздық шығыстар» құрамында жалдау міндеттемелері бойынша пайыздар ретінде пайдалану құқығы нысанында активтердің амортизациясын таниды;
- ақша қаражатының қозғалысы туралы есепте негізгі бөлігін (қаржылық қызметте ұсынылған) және пайыздарды (операциялық қызметте ұсынылған) өтеуге бағытталған ақша қаражатының жалпы сомасын бөледі.

Құнсыздану мәніне пайдалану құқығы нысанындағы активтерді бағалау 36 «Активтердің құнсыздануы» ХҚЕС-ке (IAS) сәйкес жүргізіледі.

Қысқа мерзімді жалдау (12 айға дейінгі мерзімге) және құны төмен активтерді жалдау шарттары үшін Банк жалдау жөніндегі шығыстарды біркелкі таниды.

Жалдау бойынша ынталандыру төлемдері (мысалы, тегін (жеңілдікті) кезең) бастапқы тану кезінде

жалдау бойынша пайдалану құқығы мен міндеттемелер нысанында активтерді бағалау шеңберінде танылады.

(з) Сатуға арналған активтер

Ұзақ мерзімді активтермен тікелей байланысты ұзақ мерзімді активтер мен міндеттемелер, егер мұндай активтердің ағымдағы құны оларды тұрақты пайдалану арқылы емес, осы активтерді сату арқылы басым түрде өтелетін, сондай - ақ егер мұндай активтер (немесе істен шығу тобы) олардың ағымдағы жағдайында сатылуы мүмкін болса, сатуға арналған ретінде (бұдан әрі - "істен шығу тобы") жіктеледі. Басшылық осы активтерді сатуға арналған ретінде жіктеген сәттен бастап бір жыл ішінде осындай активтерді сатуға қатаң ниеті болуы тиіс.

Сатуға арналған активтер сатуға арналған шығыстар шегеріле отырып, олардың ағымдағы және әділ құнының ең азы бойынша бағаланады. Егер сатуға арналған активтің әділ құны сатуға арналған шығыстарды шегергенде оның ағымдағы құнынан аз болған жағдайда, ұйым пайда мен шығындар туралы есепте құнсызданудан болған залалды сатуға арналған активтерден болған залал ретінде тануға тиіс. Сатуға арналған шығыстарды шегергендегі активтің әділ құнындағы кез келген кейінгі ұлғаю осы активтер бойынша бұрын танылған құнсызданудан жинақталған шығын сомасына танылады.

(и) Қаржылық емес активтердің құнсыздануы

Кейінге қалдырған салықтардан басқа қаржылық емес активтер құнсыздану белгілері болу мәніне әр есептілік күнгі жағдай бойынша бағаланады. Қаржылық емес активтердің өтелетін құны сату және қолданудан түскен құндылықтар бойынша шығындарды шегерумен әділ құнының ең үлкен шамасы болып табылады. Қолданудан түскен құндылықтарды есептеу кезінде ұсынылатын болашақтағы ақша қаражаттар ағымдары салық салынғанға дейінгі дисконтталған мөлшерлемені қолданумен ағымдағы келтірілген құнына дисконтталады, ол ақшаның уақытша құнын ағымдағы нарықтық бағалауды және осы активке тиесілі тәуекелді көрсетеді. Ақша қаражаттары ағымдарын туындатпайтын активтер үшін басқа активтерден туындататын ақша қаражаттары ағымдарынан айтарлықтай деңгейде тәуелді емес, орны толтырылатын құн актив тиесілі ақша қаражаттарын туындататын активтер тобы бойынша анықталады. Құнсызданудан болған залал активтің баланстық құны немесе ақша қаражаттарын туындататын оның бірліктері орны толтырылатын құнынан асқанда танылады.

Қаржылық емес активтердің құнсыздануынан болған барлық залалдар пайда немесе залал құрамында көрсетіледі және өтелетін құнын анықтауда пайдаланылатын бағалауда өзгерістер болған жағдайда ғана қалпына келтіріледі. Активтердің құнсыздануынан болған кез келген залал сол мөлшерде қалпына келтіріледі, ол бойынша активтің баланстық құны осы баланстық құннан аспайды (амортизацияны шегергенде), егер құнсызданудан болған шығын қаржылық есептілікте көрсетілмесе жинақталатын еді.

(к) Резервтер

Резерв қаржылық жағдай туралы есепте Банкте заңдық тұрғыдан немесе болған оқиғалар нәтижесінде негізделген міндеттемелер туындағанда және осы міндеттемелерді орындау үшін қаражаттарды басқа аудару қажеттілігі болу мүмкін жағдайларда көрсетіледі. Егер осы міндеттемелер сомасы көп болса, онда резервтер салық салынғанға дейінгі дисконтталған мөлшерлемені қолданумен ұсынылатын болашақтағы ақша қаражаттары ағымдарын дисконттау арқылы анықталады, ақшаның уақытша құнын ағымдағы нарықтық бағалауды және қолданылатын жерде, осы міндеттемеге тиесілі тәуекелді көрсетеді.

(л) Кредит сипатындағы шартты міндеттемелер

Ағымдағы шаруашылық қызметін жүзеге асыру барысында Банк кредиттік сипаттағы шартты міндеттемелерді мойнына алады және кредиттік сақтандырудың басқа түрлерін ұсынады. Оларға қолданылмаған кредиттік желілер, аккредитивтер және кепілдіктер жатады.

Қаржы кепілдіктері – Банкті қаржы кепілдігін ұстаушыға белгілі бір дебитордың төлемдерді борыштық құралдар талаптарында белгіленген мерзімде жүргізе алмауы нәтижесінде шеккен шығындарының орнын толтыратын белгілі бір төлемдерді жүзеге асыруға міндеттейтін шарттар.

Қаржылық кепілдік бойынша міндеттеме бастапқыда мәмілемен байланысты шығындардың шегерімімен әділ құны бойынша танылады және соңынан екі көлемнің ең көбі бойынша бағаланады: бастапқыда жинақталған амортизацияның шегерімімен танылған сомалар немесе аталған кепілдік бойынша мүмкін болатын шығындарға арналған резервтің көлемі. Қаржылық кепілдіктер және кредит сипатындағы басқа міндеттемелер бойынша мүмкін болатын шығындарға арналған резервтер шығынның туындауының жоғары ықтималдығы болған жағдайда және мұндай шығындардың мөлшерін сенімділіктің жеткілікті дәрежесімен өлшеуге мүмкін болса танылады.

Қаржылық кепілдіктер бойынша міндеттемелер және кредит сипатындағы басқа міндеттемелер бойынша резервтер басқа міндеттемелер құрамына кіргізіледі.

Кредит ұсыну бойынша міндеттемелер қаржылық есептілікте, төмендегі жағдайларды қоспағанда мойындалмайды:

- Банктің өзгерістері кезең үшін пайда немесе залал құрамында көрсетілетін әділ құны бойынша бағаланатын қаржы міндеттемелері санатына айқындайтын кредиттер беру бойынша міндеттемелер;
- Банкте туынды қаржы құралдары ретінде қарастырылатын құралдар класына жататын кредиттер беру бойынша осыған ұқсас міндеттемелері туындағаннан соң кредит беру бойынша міндеттемелеріне байланысты сатып алған активтерді бұрын сатқан тәжірибесі болған жағдайда;
- ақша қаражатының нетто-көлеміне немесе басқа қаржы құралдарын беру немесе шығару арқылы есептеулері шартқа сәйкес жүзеге асырылатын кредиттер беру бойынша міндеттемелер;
- кредитті нарықтағыдан төмен мөлшерлеме бойынша беру міндеттемелері.

(м) Акционерлік капитал

(i) Жай акциялар

Жай акциялар капитал ретінде топтастырылады. Жай акциялар шығаруға және акцияларға опциондармен байланысты тікелей шығындар, кез келген салықтық тиімділікті шегерумен капиталдың азаюы ретінде танылады.

(ii) Дивидендтер

Банктің дивидендтерді жариялау және төлеу мүмкіндіктері Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасымен реттеледі.

Жай акциялар бойынша дивидендтер қаржылық есептілікте оларды жариялау бойынша бөлінбеген табысты қолдану ретінде көрсетіледі.

(н) Салық салу

Сумма Табыс салық сомасына бір жылдағы ағымдағы салық сомасы және кейінге қалдырылған салық сомасы кіреді. Табыс салығы толық көлемде пайда немесе залал құрамында көрсетіледі, өзге жиынтық табыс баптарында және тікелей капитал құрамында көрсетілетін акционерлермен жүргізілетін операцияларға қатысты сомаларды қоспағанда, олар әрине, өзге жиынтық табыс құрамында немесе тікелей капитал құрамында көрсетіледі.

Ағымдағы табыс салығы есептілік күнгі жағдай бойынша қолданыстағы, табыс салығының мөлшерлеме есебімен есептілік кезеңдегі болжанатын салық салынатын пайда көлемінің негізінде, сондай-ақ алдыңғы есептілік жылдарға табыс салығы сомасын нақтылау нәтижесінде туындаған міндеттемелер сомасы есепке алынады.

Кейінге қалдырылған салық активтері мен кейінге қалдырылған салық міндеттемелері оларды шоғырландырылмаған қаржылық есептілікте және олардың салықтық базасымен көрсету мақсатында анықталатын, активтер мен міндеттемелердің баланстық құны арасында туындайтын, уақытша айырмашылық қатынасында баланстық міндеттеме әдісімен көрсетіледі. Кейінге қалдырылған салық активтері мен кейінге қалдырылған салық міндеттемелері мынадай уақытша айырмашылық қатынасында танылмайды: бірінші көрсету фактісі бухгалтерлік не болмаса салық салынатын табысқа әсер етпейтін активтер мен міндеттемелерге қатысты айырмашылықтар. Кейінге қалдырылған салық активтері мен кейінге қалдырылған салық міндеттемелерінің шамасы

есепті күнгі жағдай бойынша қолданыстағы немесе іс жүзінде қолданысқа енгізілген заңдарға негізделе отырып, уақытша айырмашылықтарды қалпына келтіру кезінде болашақта қолданылатын салық мөлшерлемесіне сүйене отырып айқындалады.

Кейінге қалдырылған салық активтерінің және кейінге қалдырылған салық міндеттемелерінің есептері салықтың кейінгі салдарын көрсетеді, ол есеп беретін жыл соңында активтер мен міндеттемелердің баланстық құнының орнын толтыру немесе өтейді деп Банк жоспарлайтын тәсілге байланысты болады.

Кейінге қалдырылған салық активтері алдағы уақытта қолданылмаған салықтық залалдарды және пайдаланылмаған салықтық жеңілдіктердің уақытша айырмасын жабу үшін жеткілікті салық салынатын табыс түсуі мүмкіндік бар деңгейде ғана көрсетіледі.

ейінге қалдырылған салық активтерінің мөлшері шегерілетін уақытша айырмалар пайдаланылуы мүмкін салық салынатын пайда алу мүмкіндігінің енді болмайтындай мөлшерінде азайтылады.

(o) Қаржылық есептілікте кірістер мен шығыстарды тану

Пайда немесе залал арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтерін қоспағанда, барлық қаржы құралдары бойынша пайыздық кірістер мен шығыстар «таза пайыздық кірісте» «тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып есептелген пайыздық кірістер» және тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып пайда мен шығыстар туралы есепте «пайыздық шығыстар» ретінде танылады.

Тиімді пайыздық мөлшерлеме — бұл қаржы құралы бойынша болашақтағы есеп айырысу ақша ағындарын қаржылық активтің немесе міндеттеменің күтілетін әрекет ету мерзімі ішінде немесе (егер қолданылса) қысқа мерзім ішінде таза баланстық құн шамасына дейін дисконттау ставкасы. Болашақ ақша ағындары құралдың барлық шарттық талаптарын ескере отырып бағаланады.

Егер қаржы активі немесе қаржы активтері тобы құнсыздану нәтижесінде есептен шығарылған (немесе ішінара есептен шығарылған) болса, пайыздық табыс осы қаржы активінің таза амортизацияланған құнына құнсызданудан болған шығындарды есептеу мақсаттары үшін болашақ ақша ағындарын дисконттау үшін пайдаланылатын пайыздық ставка ескеріле отырып айқындалады. Егер қаржы активі бойынша дефолт жойылса және ол кредиттік-құнсызданған болып табылмаса, банк жалпы құн негізінде пайыздық кіріс есебіне қайтарылады.

Комиссиялық табыстар осындай қызметтерге айырбас ретінде алынатын сыйақыны көрсететін сомада клиенттерге қызмет көрсету ретінде көрсетіледі. Банк орындауға міндеттемені, яғни клиентпен келісілген қызметтерді және сыйақыны анықтайды және клиентпен келісілген қызметтерді беруге, орындау бойынша міндеттемеге сәйкес кірісті таниды.

Банк орындауға әрбір анықталған міндеттеме үшін шарт жасасқан кезде оның белгілі бір уақыт ішінде немесе белгілі бір уақытта орындауға міндеттеме орындалатынын және өтемді шектеуді қоса алғанда, тіркелген немесе ауыспалы болып табыла ма, мысалы, Банктің ықпалымен байланысты емес сыртқы факторлар екенін анықтайды. Өтеу кейіннен орындауға анықталған міндеттемеге бөлінеді.

Басқа комиссиялар, сондай-ақ басқа да кірістер мен шығыстар тиісті қызметті ұсыну күніне пайданың немесе залалдың құрамында көрсетіледі.

Операциялық жалдау келісім-шарты бойынша төлемдер жалдаудың қолданылу мерзімі бойы бірқалыпты кезең үшін пайда немесе шығын құрамында танылады. Алынған жеңілдіктердің сомасы жалдаудың бүкіл қолданылу мерзімі ішінде жалдау бойынша шығыстардың жалпы шамасын азайтады.

(п) Қаржылық кепілдік келісім-шарты

Банк беретін қаржылық кепілдіктер немесе аккредитивтер, егер дебитор борыштық құралдың бастапқы немесе модификацияланған шарттарына сәйкес уақтылы төлем жасай алмайтын жағдайда пайда болатын шығынды өтеу ретінде төлемдерді жүзеге асыруды көздейтін кредиттік операцияларды қамтамасыз етуді білдіреді. Мұндай қаржылық кепілдіктер немесе аккредитивтер бастапқыда әділ құн бойынша көрсетіледі. Кейіннен олар (а) резерв ретінде көрсетілген соманы және (б) қаржылық кепілдік немесе аккредитивтер бойынша алынған сыйақы түрінде болашақ кезеңдердің кірістерінің жинақталған амортизациясын шегере отырып, бастапқы көрсетілген соманы

негізге ала отырып бағаланады, көрсетілген сомалардың қайсысы үлкен болып табылатынына байланысты.

(p) Жаңа стандарттар, қолданыстағы стандарттар мен түсіндірулерге түзетулер мен түсініктемелер

Банк алғаш рет 2020 жылғы 1 қаңтардан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық есептік кезеңдерге қатысты күшіне енетін кейбір стандарттар мен түзетулерді қолданды. Банк шығарылған, бірақ әлі күшіне енген стандарттарды, түсіндірмелерді немесе түзетулерді мерзімінен бұрын қолданбады.

3 ХҚЕС (IFRS) түзетулерінде: бизнес деп саналу үшін қызмет түрлері мен активтердің біріктірілген жиынтығына, кем дегенде, салым және түбегейлі маңызды үдеріс қамтылу керек, олар бірігіп қайтарымды құруға айтарлықтай ықпал етуі мүмкін. Бұл ретте бизнес қайтарымды жасау үшін қажетті барлық салымдар мен үдерістерді міндетті түрде қамтымауы тиіс екендігі түсіндіріледі. Бұл түзетулер Банктің қаржылық есептілігіне әсер еткен жоқ, бірақ егер Банк бизнесті біріктіру бойынша мәміле жүргізетін болса, болашақта қолданылуы мүмкін.

ХҚЕС (IFRS) 7, ХҚЕС (IFRS) 9 және ХҚЕС (IAS) 39 - «Базалық пайыздық мөлшерлемені реформалау» түзетулері

ХҚЕС (IFRS) 7, ХҚЕС (IFRS) 9 және ХҚЕС (IAS) 39 «Қаржы құралдары: тану және бағалау» түзетулері базалық пайыздық мөлшерлемені реформалау тікелей әсер ететін барлық хеджерлеу операцияларына қолданылатын босатуларды көздейді. Егер базалық пайыздық ставканы реформалауды қолдану нәтижесінде хеджерлеу объектісі немесе құралы бойынша базалық пайыздық ставкаға негізделген ақша ағындарының пайда болу мерзімдеріне және/немесе мөлшерлемесіне қатысты белгісіздік туындаса, базалық пайыздық ставканы реформалау хеджерлеу операцияларына әсерін тигізеді. Бұл түзетулер Банктің қаржылық есептілігіне әсер еткен жоқ, өйткені оның пайыздық мөлшерлемелерге негізделген хеджирлеу қатынастары жоқ.

ХҚЕС (IAS) 1 және ХҚЕС (IAS) 8 – «Маңыздылықты анықтау»

Түзетулер маңыздылықтың жаңа анықтамасын ұсынады, оған сәйкес «Егер ақпаратты өткізіп жіберу, бұрмалау немесе маскировкалау осы қаржылық есептілік негізінде қабылданатын жалпы мақсаттағы қаржылық есептілікті негізгі пайдаланушылардың шешімдеріне әсер етеді деп негізді түрде күтуге болатын болса, бұл ақпарат маңызды болып табылады». Түзетулерде маңыздылық тұтастай қаралатын қаржылық есептілік мәнмәтініндегі ақпараттың (жеке-жеке не басқа ақпаратпен жиынтықта алынған) сипатына немесе сандық маңыздылығына байланысты болады деп түсіндіріледі. Егер қаржылық есептіліктің негізгі пайдаланушыларының шешімдеріне әсер етеуін негізді түрде күтуге болатын болса, ақпараттың бұрмалануы маңызды болып табылады. Бұл түзетулер Банктің қаржылық есептілігіне әсер еткен жоқ және болашақта да ықпал болмайды деп күтілуде.

2018 жылғы 29 наурызда шығарылған «Қаржылық есептерді ұсынудың тұжырымдамалық негіздері».

Тұжырымдамалық негіздер стандарт болып табылмайды және тұжырымдамалық негіздердің бірде-бір ережесі стандарттың қандай да бір ережесінен немесе талабынан басым күшке ие емес. Тұжырымдамалық негіздердің мақсаттары: ҚЕХС жөніндегі кеңеске стандарттарды әзірлеуде жәрдемдесу; стандарттардың бірде-біреуі белгілі бір операцияны немесе басқа оқиғаны реттемеген кезде есеп саясатының ережелерін әзірлеу кезінде қаржылық есептерді жасаушыларға жәрдемдесу; және стандарттарды түсіну мен түсіндіруде барлық тараптарға жәрдемдесу. Бұл құжат тұжырымдамалық негіздердің ережелеріне сәйкес өзінің есеп саясатын әзірлейтін ұйымдарға әсер етеді. Тұжырымдамалық негіздердің қайта қаралған редакциясы бірнеше жаңа тұжырымдамаларды, активтер мен міндеттемелердің жаңартылған анықтамаларын және оларды тануға арналған өлшемшарттарды қамтиды, сондай-ақ кейбір елеулі ережелерді түсіндіреді. Бұл құжатты қайта қарау Банктің қаржылық есептілігіне әсер етпеді.

16 (IFRS) ХҚЕС-ке түзетулер – "Covid-19 пандемиясымен байланысты жалдау жеңілдіктері»

ХҚЕС бойынша Кеңес 2020 жылғы 28 мамырда ХҚЕС (IFRS) 16 «Жалдау» – «Covid-19 пандемиясымен байланысты жалдау жеңілдіктері» түзетуін шығарды. Бұл түзету жалға алушыларды COVID-19 пандемиясының тікелей салдары ретінде туындайтын жалдау бойынша жеңілдіктер болған жағдайда жалдау шарттары талаптарының өзгерістерін есепке алу бөлігінде ХҚЕС (IFRS) 16

«ШИНХАН БАНК ҚАЗАҚСТАН» АҚ

2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылға арналған ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР

талаптарын қолданудан босатуды көздейді. Практикалық сипатын жеңілдету ретінде жалға алушы Covid-19 пандемиясына байланысты жалға беруші берген жалдау ақысы жалдау шарттарының өзгеруіне байланысты ма, жоқ па, соны талдауға шешім қабылдауы мүмкін. Осындай шешім қабылдаған жалға алушы Covid-19 пандемиясымен байланысты жалдау жеңілдігіне байланысты жалдау төлемдерінің кез келген өзгерісін осы өзгеріс ХҚЕС (IFRS) 16 сәйкес есепте қалай көрінетініне ұқсас ескеруі тиіс. Осы түзету 2020 жылғы 1 маусымнан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық есептік кезеңдерге қатысты қолданылады. Мерзімінен бұрын қолдануға рұқсат етіледі. Бұл түзету Банктің қаржылық есептілігіне әсер еткен жоқ.

4. ТАЗА ПАЙЫЗДЫҚ КІРІС

	2020 ж.	2019 ж.
Ақша қаражаты және оның баламалары		
Клиенттерге берілген кредиттер	1,607,442	1,336,276
Амортизацияланған құны бойынша есепке алынатын қаржы активтері	1,650,105	1,306,313
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құнымен есепке алынатын қаржы активтері	591,994	453,721
Банктердегі шоттар мен депозиттер	61,515	61,739
Ақша қаражаты және оның баламалары	-	-
	3,911,056	3,158,049
Пайыздық шығыстар		
Клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттері	(1,167,709)	(869,157)
Халықаралық қаржы ұйымдарынан алынған қарыздар бойынша сыйақы	(554,962)	(498,604)
Жалдау бойынша міндеттеме	(39,666)	(41,415)
Банктердегі шоттар мен депозиттер	-	(737)
«РЕПО» мәмілелері бойынша міндеттемелер	(2,527)	(212)
	(1,764,864)	(1,410,125)
	2,146,192	1,747,924

5. КОМИССИЯЛЫҚ КІРІСТЕР

	2020 ж.	2019 ж.
Аудару операциялары	77,031	67,144
Кепілдіктер мен аккредитивтер	11,939	21,934
Кассалық операциялар	17,528	20,521
Өзге	6,660	6,698
	113,158	116,297

6. КОМИССИЯЛЫҚ ШЫҒЫСТАР

	2020 ж.	2019 ж.
Алынған кепілдіктер	38,700	31,127
Аудару операциялары	34,242	28,187
Өзге	21,907	20,170
	94,849	79,484

7. ШЕТЕЛ ВАЛЮТАСЫМЕН ЖАСАЛҒАН ОПЕРАЦИЯЛАРДАН ТҮСКЕН ТАЗА ПАЙДА

	2020 ж.	2019 ж.
Дилингтік операциялар, нетто	176,241	231,028
Бағамдық айырмалар, нетто	49,699	7,806
	225,940	238,834

«ШИНХАН БАНК ҚАЗАҚСТАН» АҚ

2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылға арналған ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

8. ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРГЕ ЖҰМСАЛҒАН ШЫҒЫСТАР

	2020 ж.	2019 ж.
Қызметкерлердің сыйақылары	743,530	693,402
Салықтар және еңбекақыдан аударылатын төлемдер	70,963	64,907
	814,493	758,309

9. КҮТІЛЕТІН КРЕДИТТІК ШЫҒЫНДАРҒА АРНАЛҒАН РЕЗЕРВТЕР

	<i>Ақша қаражаты және оның баламалары</i>	<i>Банктердегі шоттар және депозиттер</i>	<i>Клиенттерге берілген кредиттер</i>	<i>Амортизацияланған құны бойынша ескерілетін қаржы активтері</i>	<i>Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құнымен ескерілетін қаржы активтері</i>	<i>Басқа да активтер</i>	<i>Жиыны</i>
2019 жылғы 1 қаңтарға	1,674	41	255,042	1,444	593	13,125	271,919
Резервтерді қалыптастыру	9,126	-	130,807	2,003	296	-	142,232
Резервтерді қалпына келтіру	(9,581)	(2)	(255,367)	(2,470)	(331)	(11,529)	(279,280)
Есептен шығару	-	-	(21,940)	-	-	-	(21,940)
Бағамдық айырма	-	-	98	-	-	-	98
2019 жылғы 31 желтоқсанға	1,219	39	108,640	977	558	1,596	113,029
Резервтерді қалыптастыру	8,382	100	54,595	3,324	369	1,918	68,688
Резервтерді қалпына келтіру	(8,028)	(51)	(99,866)	(2,860)	(398)	(1,835)	(113,038)
Есептен шығару	-	-	-	-	-	-	-
Бағамдық айырма	58	-	1,711	-	-	3	1,772
2020 жылғы 31 желтоқсанға	1,631	88	65,080	1,441	529	1,682	70,451

2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл ішінде Банк сот шешімдері бойынша қарыздарды есептен шығармады. 2019 жылдың ішінде сот шешімдеріне сәйкес өтеуге жатпайтын жекелеген қарыз алушылардың қарыздарының бір бөлігі 21,940 мың теңге сомасына есептен шығарылды, провизияларды шегергенге дейін осындай қарыздар бойынша талаптардың қалдығы 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 19,624 мың теңгені құрайды.

Клиенттерге берілген кредиттер бойынша күтілетін кредиттік шығындармен жинақталған резервтердегі қозғалыс төменде берілген:

«ШИНХАН БАНК ҚАЗАҚСТАН» АҚ

2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылға арналған ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

	2020 ж.				2019 ж.			
	1-саты	2-саты	3-саты	Жиыны	1-саты	2-саты	3-саты	Жиыны
Клиенттерге берілген кредиттер								
1 қаңтардағы жағдай бойынша								
теңгерім	27,106	462	81,072	108,640	7,394	8	247,640	255,042
1 сатыға өту	1	-	(1)	-	1	(1)	-	-
2 сатыға өту	(181)	182	(1)	-	(457)	462	(5)	-
3 сатыға өту	(126)	-	126	-	(9)	-	9	-
Провизиялардың таза өзгеруі	(28,009)	(168)	(21,659)	(49,836)	(396)	(7)	(176,951)	(177,354)
Жаңа қаржы активтерін сатып алу	4,395	142	28	4,565	20,573	-	10,281	30,854
Бағам айрмасы	1,394	148	169	1,711	-	-	98	98
31 желтоқсандағы жағдай бойынша								
теңгерім	4,580	766	59,734	65,080	27,106	462	81,072	108,640

Қаржы активтері бойынша 2020 жылғы күтілетін кредиттік шығындармен жинақталған резервтердегі қозғалыс төменде берілген:

	<i>Амортизациялан</i>	<i>Өзге жиынтық</i>	<i>Ақша</i>	<i>Кредит</i>	<i>Амортизациял</i>	
	<i>ған құны</i>	<i>кіріс арқылы әділ</i>	<i>қаражаты</i>	<i>сипатындағ</i>	<i>анған құны</i>	
	<i>бойынша</i>	<i>құн бойынша</i>	<i>және оның</i>	<i>ы шартты</i>	<i>бойынша</i>	
	<i>ескерілетін</i>	<i>ескерілетін қаржы</i>	<i>баламалары</i>	<i>міндетте</i>	<i>ескерілетін</i>	
	<i>қаржы</i>	<i>активтері</i>		<i>лер</i>	<i>қаржы</i>	
	<i>активтері</i>				<i>активтері</i>	
2020 жыл	1-саты	1-саты	1-саты	2-саты	3-саты	Жиыны
1 қаңтардағы жағдай бойынша						
теңгерім	977	558	1,219	39	1,596	1,584
1 сатыға өту	-	-	-	-	-	-
2 сатыға өту	-	-	-	-	-	-
3 сатыға өту	-	-	-	-	-	-
Провизиялардың таза өзгеруі	(977)	(29)	(266)	1	-	(989)
Жаңа қаржы активтерін сатып алу	1,441	-	620	48	83	505
Бағам айрмасы	-	-	58	-	3	(595)
31 желтоқсандағы жағдай бойынша						
теңгерім	1,441	529	1,631	88	1,682	505

Қаржы активтері бойынша 2019 жылғы күтілетін кредиттік шығындармен жинақталған резервтердегі қозғалыс төменде берілген:

«ШИНХАН БАНК ҚАЗАҚСТАН» АҚ

2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылға арналған ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

	<i>Амортизациялан ған құны бойынша ескерілетін қаржы активтері</i>	<i>Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша ескерілетін қаржы активтері</i>	<i>Ақша қаражаты және оның баламалары</i>	<i>Банктердегі шоттар мен депозиттер</i>	<i>Басқа активтер</i>	<i>Кредит сипатындағы шартты міндеттемелер</i>
	<i>Стадия 1</i>	<i>Стадия 1</i>	<i>Стадия 1</i>	<i>Стадия 2</i>	<i>Стадия 3</i>	<i>Итого</i>
2019жыл						
1 қаңтардағы жағдай бойынша теңгерім	1,444	593	1,674	41	13,125	1,567
1 сатыға өту	-	-	-	-	-	-
2 сатыға өту	-	-	-	-	-	-
3 сатыға өту	-	-	-	-	-	-
Провизиялардың таза өзгеруі	(1,217)	(35)	(1,071)	(2)	(11,529)	(168)
Жаңа қаржы активтерін сатып алу	750	-	616	-	-	185
Бағам айрмасы	-	-	-	-	-	-
31 желтоқсандағы жағдай бойынша теңгерім	977	558	1,219	39	1,596	1,584

10. БАСҚА ЖАЛПЫШАРУАШЫЛЫҚ ЖӘНЕ ӘКІМШІЛІК ШЫҒЫСТАР

	2020 ж.	2019 ж.
Тозу және амортизация	106,896	102,203
Бағдарламалық жасақтаманы сүйемелдеу	46,595	55,783
Байланыс қызметтері және ақпараттық қызметтер	49,711	47,187
Салықтар, алымдар және басқа да міндетті төлемдер	55,992	42,806
Кәсіби қызметтер	11,159	28,483
Пайдалану шығыстары	21,099	19,830
Сақтандыру шығыстары	16,718	16,455
Қауіпсіздік	15,927	16,281
Процессингтік қызметтер	15,770	16,271
Негізгі құралдарды есептен шығару	147	12,737
Жарнама және маркетинг	4,948	10,978
Мүшелік жарналар	12,763	9,571
Өкілдік шығыстар	7,730	9,133
Кеңселік керек-жарақтар	4,603	6,477
Көлік шығыстары	5,706	5,906
Іссапар шығыстары	3,739	5,132
Жөндеу және техникалық қызмет көрсету	3,845	4,997
Операциялық жалдау бойынша шығыстар	1,634	1,338
Басқа	41,835	28,289
	426,817	439,857

11. ТАБЫС САЛЫҒЫ БОЙЫНША ШЫҒЫСТАР

Банк ағымдағы кезең үшін салық бойынша есептеулерді Қазақстан Республикасының салық заңнамасы талаптарына сәйкес жүзеге асырылатын салықтық есеп деректерінің негізінде жасайды. 2020 және 2019 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар ішіндегі табыс салығы бойынша шығыстар төменде көрсетілген.

	2020 ж.	2019 ж.
Табыс салығы бойынша шығыстар		
Есепті кезең	(130,000)	(104,438)
Өткен кезеңді түзету	1,396	8,945
Уақытша айырмалардың пайда болуы және қалпына келтіру нәтижесінде кейінге қалдырылған салықтардың өзгеруі	(781)	11,307
Табыс салығы бойынша шығыстардың жиыны	(129,385)	(84,186)

Қазақстан Республикасында пайдаға салынатын салық мөлшерлемесі 2020 және 2019 жылдары 20% деңгейінде белгіленді. Мемлекеттік бағалы қағаздар мен басқа да бағалы қағаздар бойынша кірістерге пайда салығы салынбайды.

Белгілі бір шығыстар түрлері салық салу кезінде есепке алынбайтындықтан, сондай-ақ салық салынатын кірістің болу себебінен Банктің белгілі бір тұрақты салық айырмалары пайда болады.

«ШИНХАН БАНК ҚАЗАҚСТАН» АҚ

2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылға арналған ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

2020 және 2019 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жыл үшін табыс салығы бойынша тиімді мөлшерлеменің есебі:

	2020 ж.	2019 ж.
Табыс салығын шегергенге дейінгі пайда	1,183,717	917,837
Табыс салығы бойынша қолданыстағы мөлшерлемеге сәйкес есептелген табыс салығы	236,743	183,567
Бағалы қағаздармен жасалған операциядан түскен салық салынбайтын табыс	(130,702)	(103,092)
Басқа есептелмейтін шығыстар (кірістер)	23,344	3,711
	129,385	84,186
Табыс салығы бойынша тиімді мөлшерлеме	10.9%	9.2%

Кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелері

Активтер мен міндеттемелердің қаржылық есептілікте көрсетілген құны мен салық салынатын базаны есептеу үшін қолданылатын сомалардың арасындағы уақыт айырмалары 2020 жылғы 31 желтоқсандағы және 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша кейінге қалдырылған салық міндеттемелерінің пайда болуына алып келеді.

2020 және 2019 жылдардың 31 желтоқсанында аяқталған жылдардың ішіндегі уақыт айырмалары шамаларының өзгеруі төмендегідей көрсетілуі мүмкін:

2020 жыл	2020 жылғы 1 қаңтардағы қалдық	Пайда немесе залалдың құрамында көрсетілген		2020 жылғы 31 желтоқсандағы қалдық
		Капитал құрамында көрсетілген	Капитал құрамында көрсетілген	
Негізгі құралдар және МЕА	(49,159)	8,341	-	(40,818)
Басқа міндеттемелер	87,343	(9,122)	-	78,221
	38,184	(781)	-	37,403

2019 жыл	2019 жылғы 1 қаңтардағы қалдық	Пайда немесе залалдың құрамында көрсетілген		2019 жылғы 31 желтоқсандағы қалдық
		Капитал құрамында көрсетілген	Капитал құрамында көрсетілген	
Негізгі құралдар және МЕА	3,636	4,410	(57,205)	(49,159)
Басқа міндеттемелер	11,877	6,897	68,569	87,343
	15,513	11,307	11,364	38,184

12. АҚША ҚАРАЖАТЫ ЖӘНЕ ОНЫҢ БАЛАМАЛАРЫ

	31.12.2020	31.12.2019
Кассадағы ақша қаражаттары	615,331	670,725
ҚРҰБ-гі «Ностро» шоттары	9,462,077	8,103,799
Басқа банктердегі «Ностро» шоттары		
- кредиттік рейтингісі А- бастап А+ дейін	4,736,166	2,329,948
- кредиттік рейтингісі ВВ- б астап ВВ+ дейін	94,481	33,315
- кредиттік рейтингісі жоқ	585	-
Басқа банктердегі барлық «Ностро» шоттары	145,132	69,131
Кассадағы ақша қаражаттары	4,976,364	2,432,394

«ШИНХАН БАНК ҚАЗАҚСТАН» АҚ

2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылға арналған ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

Ақша қаражатының баламалары		
ҚРҰБ жедел депозиттер	22,227,533	20,217,008
Күтілетін кредиттік шығындарға арналған резерв	(1,631)	(1,219)
Ақша қаражаты және оның баламаларының жиыны	37,279,674	31,422,707

Кредиттік рейтингілер «Standard & Poor's» рейтингтік агенттігінің стандарттарына немесе басқа халықаралық рейтингтік агенттіктерінің ұқсас стандарттарына сәйкес көрсетілген.

Ақша қаражаты және оның баламалары мерзімі кешіктірілген болып табылмайды.

Минималды резервке қойылатын талаптар

2020 жылғы 31 желтоқсандағы және 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ҚРҰБ қаулысына сәйкес минималды резервтік талаптар Банктің жиырма сегіз күнтізбелік күннің ішіндегі әртүрлі міндеттемелер топтарының белгілі бір үлестері сомаларының орташа мәні ретінде есептеледі. Банктер бұл талаптарды орташа резервтік активтерді орташа минималды талаптарға тең немесе олардан асатын орташа резервтік активтерді (кассадағы ұлттық валютадағы қолма қол ақшалар және Ұлттық Банктің ұлттық валютадағы Банктің корреспонденттік шоттарындағы қалдықтар түрінде) сақтау арқылы орындауға міндетті. 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша минималды резерв сомасы 828,848 мың теңгені құрайды (2019 жылғы 31 желтоқсанда: 656,803 мың теңге).

Ақша қаражаты мен оның баламаларының шоғырлануы

2020 жылғы 31 желтоқсандағы және 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Банктің меншікті капиталының 10% астам бөлігіне ие екі банкі бар (2019 жылғы 31 желтоқсанда: 2 банк). Аталған банктердің 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қалдықтарының жиынтық көлемі 36,425,706 мың теңгені (2019 жылғы 31 желтоқсанда: 30,650,705 мың теңгені) құрайды.

13. БАНКТЕРДЕГІ ШОТТАР МЕН ДЕПОЗИТТЕР

	31.12.2020	31.12.2019
Шектеулі пайдалану құқығы бар ақша қаражаты	174,973	72,692
Күтілетін кредиттік шығындарға арналған резерв	(88)	(39)
Банктердегі шоттар мен депозиттер жиыны	174,885	72,653

2020 жылғы 31 желтоқсандағы және 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Банкте меншікті капиталының 10%-ынан асатын депозиттер болған жоқ.

14. ӨЗГЕ ЖИЫНТЫҚ КІРІС АРҚЫЛЫ ӘДІЛ ҚҰНЫМЕН ЕСЕПКЕ АЛЫНАТЫН ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІ

	31.12.2020	31.12.2019
Банктің меншігіндегі		
Борышқорлық қаржы құралдары:		
- Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің қазынашылық облигациялары	1,213,618	1,173,343
Қаржылық активтер жиыны	1,213,618	1,173,343

2020 және 2019 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша осы қаржы активтері мерзімі өткен болып табылмайды.

15. КЛИЕНТТЕРГЕ БЕРІЛГЕН КРЕДИТТЕР

	31.12.2020	31.12.2019
Корпоративтік клиенттерге берілген кредиттер		
- Ірі кәсіпорындарға берілген кредиттер	1,844,821	3,000,695
- Шағын және орта кәсіпорындарға берілген кредиттер	5,992,828	6,715,767
Корпоративтік клиенттерге берілген кредиттердің жиыны	7,837,649	9,716,462
Бөлшек сауда клиенттеріне берілген кредиттер		
- Тұтынушылық кредиттер	6,608,043	5,348,407
Бөлшек сауда клиенттеріне берілген кредиттердің жиыны	6,608,043	5,348,407
Құнсыздануға арналған резерв	(65,080)	(108,640)
Резервті шегергенде клиенттерге берілген барлық кредиттер	14,380,612	14,956,229

(а) Клиенттерге берілген кредиттердің сапасы

2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша клиенттерге берілген кредиттердің сапасы туралы ақпарат кестеде берілген.

	Құнсыздануға арналған резервті шегергенге дейінгі кредиттер	Құнсыздануға арналған резерв	Құнсыздануға арналған резервті шегергендегі кредиттер	Құнсыздану резервіне шегергенге дейінгі кредиттер сомасына қатысты құнсызданудан болған шығын
Корпоративтік клиенттерге берілген кредиттер				
- мерзімі өтпеген	7,741,338	(4,846)	7,736,492	-
- 90 күннен аз мерзімге кешіктірілген	10,270	-	10,270	-
- 90 күннен аса мерзімі кешіктірілген	86,041	(59,566)	26,475	0.69
Корпоративтік клиенттерге берілген кредиттердің жиыны	7,837,649	(64,412)	7,773,237	0.01
Бөлшек сауда клиенттеріне берілген кредиттер				
- мерзімі өтпеген	6,550,842	(570)	6,550,272	-
- 90 күннен аз мерзімге кешіктірілген	28,108	(34)	28,074	-
- 90 күннен аса мерзімі кешіктірілген	29,093	(64)	29,029	-
Бөлшек сауда клиенттеріне берілген кредиттердің жиыны	6,608,043	(668)	6,607,375	-

2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша клиенттерге берілген кредиттердің сапасы туралы ақпарат кестеде берілген.

	Құнсыздануға арналған резервті шегергенге дейінгі кредиттер	Құнсыздануға арналған резерв	Құнсыздануға арналған резервті шегергендегі кредиттер	Құнсыздану резервіне шегергенге дейінгі кредиттер сомасына қатысты құнсызданудан болған шығын
Корпоративтік клиенттерге берілген кредиттер				
- мерзімі өтпеген	9,375,131	(38,393)	9,336,738	0,00
- 90 күннен аз мерзімге кешіктірілген	264,162	-	264,162	0,00

«ШИНХАН БАНК ҚАЗАҚСТАН» АҚ

2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылға арналған ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

- 90 күннен аса мерзімі кешіктірілген	77,169	(69,734)	7,435	0,90
Корпоративтік клиенттерге берілген кредиттердің жиыны	9,716,462	(108,127)	9,608,335	0,01
Бөлшек сауда клиенттеріне берілген кредиттер				
- мерзімі өтпеген	5,323,725	(483)	5,323,242	0,00
- 90 күннен аз мерзімге кешіктірілген	9,808	(30)	9,778	0,00
- 90 күннен аса мерзімі кешіктірілген	14,874	-	14,874	0,00
Бөлшек сауда клиенттеріне берілген кредиттердің жиыны	5,348,407	(513)	5,347,894	0,00

2020 жылы құнсыздану резервінің сомасы 59,568 мың теңге мөлшерінде жеке негізде бағаланатын кредиттер бойынша провизияларды құруды (2019 жылғы 31 желтоқсан: 80,899 мың теңге), 5,512 мың теңге (2019 жылғы 31 желтоқсан: 27,741 мың теңге) сомасында ұжымдық құнсыздану резервін құруды қамтиды.

Жоғарыда келтірілген бағалардың өзгеруі кредиттердің құнсыздануына қатысты резервке әсер етуі мүмкін. Мысалы, болжамдалатын ақша қаражаты ағымының ағымдағы сәттегі құнының таза келтірілген мөлшері плюс/минус бір пайызға өзгерген жағдайда, клиенттерге берілген, кредиттердің құнсыздануына қатысты резервтің мөлшері 2020 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша 143,806 мың теңгеге (2019 жылдың 31 желтоқсаны: 149,562 мың теңге) төмен/жоғары болушы еді.

2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша кредиттік портфельдің құрамында талаптары өзгертілген және басқа жағдайда кешіктірілуі немесе құнсыздануы мүмкін болған, корпоративтік және бөлшек сауда клиенттеріне берілген кредиттер 3,992,763 мың теңгені (2019 жылғы 31 желтоқсанда: 1,299,077 мың теңгені) құрайды.

(б) Күтілетін кредиттік шығындарды бағалау

Берілген кредиттер бойынша күтілетін кредиттік шығындардың есебі макроэкономикалық параметрлердің өзгеруінің болжамды ақша ағындарына, ұжымдық қарыздардың көшіп-қонуына және кепілмен қамтамасыз етуіне ықтимал бағалау әсерін ескереді.

Кредиттік шығындардың деңгейін өлшеу кезінде банк әртүрлі экономикалық факторлардың болашақ қозғалысына және осы факторлардың бір-біріне қалай әсер ететініне қатысты болжамдарға негізделген болжамды ақпаратты пайдаланады.

Күтілетін кредиттік шығындарды бағалау үшін пайдаланылатын негізгі бастапқы деректер мыналарды қамтиды:

- Дефолт ықтималдығы (PD) кредиттік шығындар деңгейін өлшеуде негізгі табыс сигналы болып табылады. Дефолт ықтималдығы - бұл тарихи деректерді, болжамдарды және болашақ жағдайларды күтуді қамтитын берілген уақытша горизонт бағасы.

Корпоративтік, шағын және орта бизнестің жеке заемдары бойынша дефолт ықтималдығы қарыз алушының сандық және сапалық сипаттамалары негізінде ішкі рейтингтік модельдің көмегімен бағаланады. Ұжымдық негізде бағаланатын берілген кредиттер бойынша дефолт ықтималдығын есептеу көші-қон матрицаларын қолдану арқылы тарихи деректер негізінде жүзеге асырылады.

- Дефолт болған жағдайдағы залалдың шамасы (LGD) дефолт болған жағдайда ықтимал залалдың шамасы болып табылады. Ол келісімшарт тиесілі және кредитор қамтамасыз етуден ақша ағындарын ескере отырып, алуды күткен ақша ағындарының арасындағы айырмашылыққа негізделген.

Ұжымдық негізде бағаланатын берілген кредиттер бойынша LGD есебі кепілдік қамтамасыз етуді іске асыру мерзімдеріне сәйкес келетін дисконттау мерзімдерін қолдана отырып, кепілдікті қамтамасыз етуді іске асырған жағдайда міндеттемелердің қайтарымдылығын бағалау негізінде жүзеге асырылады.

- Дефолт тәуекеліне ұшыраған кредиттік талаптың шамасы (EAD) борыш пен пайыздардың негізгі сомасын, сондай-ақ мақұлданған кредиттік қаражаттың күтілетін іріктеуін қоса алғанда, есепті күннен кейінгі тәуекелдің күтілетін өзгерістерін ескере отырып, болашақта дефолт күніне тәуекелді бағалауын білдіреді. Банктің осы көрсеткішті үлгілеуге көзқарасы амортизацияның бейіндері,

«ШИНХАН БАНК ҚАЗАҚСТАН» АҚ

2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылға арналған ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

мерзімінен бұрын өтеу немесе артық төлеу, кредиттік міндеттемелер бойынша таңдалмаған сомаларды пайдаланудағы өзгерістер және дефолт басталғанға дейін тәуекелдерді жеңілдету үшін қабылданған шаралар сияқты ағымдағы шарт талаптарымен рұқсат етілген өтеу мерзімі ішінде өтелмеген соманың күтілетін өзгерістерін ескереді. Дефолт тәуекеліне ұшыраған кредиттік талаптарды бағалау үшін банк тиісті портфельдердің сипаттамасын көрсететін модельдерді пайдаланады.

Қаржылық есептілікте берілген кредиттер үшін ККШ бойынша резервтер қолданыстағы экономикалық және саяси жағдайлар негізінде айқындалды. Банк Қазақстан Республикасында талаптарда қандай өзгерістер болатынын және осы өзгерістер болашақта қаржы активтерін ККШ бойынша резервтің барабарлығына қандай әсер болатынын болжай алмайды.

(в) Қамтамасыз етуді және несие қабілеттілігін күшейтудің басқа құралдарын талдау

(i) Корпоративтік клиенттерге берілген кредиттер

Корпоративтік клиенттерге берілген кредиттер жеке негізде бағалануға және олардың құнсыздануы сыналуға тиіс. Корпоративтік клиенттің жалпы несие қабілеттілігі әдетте оған берілген кредиттің сапасының ең маңызды индикаторы болады. Дегенмен, қамтамасыз ету бұл қосымша кепілдіктер болып табылады және Банк әдетте корпоративтік қарыз алушылардан оны ұсынуын сұрайды.

Төмендегі кестелерде корпоративтік клиенттерге берілген кредиттер бойынша қамтамасыз ету және несие қабілеттілікті күшейтудің басқа да құралдары туралы қамтамасыз ету түрлері бойынша ақпарат келтірілген.

	Клиенттерге берілген кредиттердің теңгерімдік құны	Есеп беретін күнгі жағдай бойынша бағаланған–қамтамасыз етудің әділ құны	Кредит берілген күнгі жағдай бойынша бағаланған–қамтамасыз етудің әділ құны	Қамтамасыз етудің әділ құны айқындалмаған
2020 жылғы 31 желтоқсан				
<i>Жеке құнсыздану белгілері жоқ кредиттер</i>				
Корпоративтік кепілдіктер (байланысты тарап ұсынған, А-кредиттік рейтингісіне ие)	1,202,636	-	-	1,202,636
Басқа кепілдіктер (компания ұсынған, А-кредиттік рейтингісіне ие)	1,334,443	-	-	1,334,443
Жылжымайтын мүлік	1,877,885	1,877,885	-	-
Ақша қаражаты және депозиттер	50,019	50,019	-	-
Өзге қамтамасыз ету	2,119,013	-	2,119,013	-
	6,583,996	1,927,904	2,119,013	2,537,079
<i>Жеке құнсыздану белгілері бар кредиттер</i>				
Корпоративтік кепілдіктер (бас банк ұсынған, А - бастап А+дейін кредиттік рейтингісіне ие)	337,304	-	-	337,304
Өзге қамтамасыз ету	851,937	-	851,937	-
	1,189,241	-	851,937	337,304
Корпоративтік клиенттерге берілген кредиттер жиыны	7,773,237	1,927,904	2,970,950	2,874,383
	Клиенттерге берілген кредиттердің теңгерімдік құны	Есеп беретін күнгі жағдай бойынша бағаланған–қамтамасыз етудің әділ құны	Кредит берілген күнгі жағдай бойынша бағаланған–қамтамасыз етудің әділ құны	Қамтамасыз етудің әділ құны айқындалмаған
2019 жылғы 31 желтоқсан				
<i>Жеке құнсыздану белгілері жоқ кредиттер</i>				

«ШИНХАН БАНК ҚАЗАҚСТАН» АҚ

2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылға арналған ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

Корпоративтік кепілдіктер (байланысты тарап ұсынған, А-кредиттік рейтингісіне ие)	1,014,095	-	-	1,014,095
Басқа кепілдіктер (компания ұсынған, А-кредиттік рейтингісіне ие)	2,001,109	-	-	2,001,109
Жылжымайтын мүлік	3,503,604	3,503,604	-	-
Өзге қамтамасыз ету	1,410,263	-	1,410,263	-
	7,929,071	3,503,604	1,410,263	3,015,204
<i>Жеке құнсыздану белгілері бар кредиттер</i>				
Корпоративтік кепілдіктер (бас банк ұсынған, А - бастап А+дейін кредиттік рейтингісіне ие)	343,359	-	-	343,359
Жылжымайтын мүлік	1,335,905	1,335,905	-	-
	1,679,264	1,335,905	-	343,359
Корпоративтік клиенттерге берілген кредиттер жиыны	9,608,335	4,839,509	1,410,263	3,358,563

Жоғарыда келтірілген кестелерде артық құнсызданудың құны көрсетілмеген.

Корпоративтік клиенттерге берілген мерзімі кешіктірілмеген және құнсызданбаған кредиттерді өндіріп алу мүмкіндігі негізінен қамтамасыз ету құнынан гөрі қарыз алушының несие қабілеттілігіне байланысты болғандықтан, Банк әрбір есеп беретін күнгі жағдай бойынша қамтамасыз етудің құнын әрдайым бағаламайды.

Кредиттердің басым бөлігінде қамтамасыз етудің әділ құны есеп беретін күнгі жағдай бойынша анықталды. Қамтамасыз етудің құны туралы ақпарат бағалау жүргізілген болса, оның қай күні бағаланғанына байланысты көрсетілген.

Бірнеше құнсыздану түрлері бар кредиттер бойынша ақпарат қамтамасыз етуді бағалау үшін маңыздырақ болып табылатын қамтамасыз ету түрі бойынша ашылады.

(ii) Бөлшек сауда клиенттеріне берілген кредиттер

Бөлшек сауда клиенттеріне берілген кредиттер, негізінен, тұрғын жылжымайтын мүлікпен қамтамасыз етілген. Банктің саясаты бойынша кредит сомасы мен кредит берілген күнгі кепіл құнының арасындағы арақатынас кемінде 60% құрау керек.

Төмендегі кестелерде бөлшек сауда клиенттеріне берілген кредиттердің қамтамасыз етуі туралы ақпарат келтірілген:

	Клиенттерге берілген кредиттердің теңгерімдік құны	Есеп беретін күнгі жағдай бойынша бағаланған қамтамасыз ету үшін – қамтамасыз етудің әділ құны	Кредит берілген күнгі жағдай бойынша бағаланған – қамтамасыз етудің әділ құны	Қамтамасыз етудің әділ құны айқындалмаған
2020 жылғы 31 желтоқсан				
<i>Мерзімі кешіктірілмеген</i>	6,550,272	6,550,272	-	-
<i>Мерзімі кешіктірілген</i>	57,103	57,103	-	-
Бөлшек сауда клиенттеріне берілген кредиттер жиыны	6,607,375	6,607,375	-	-
2019 жылғы 31 желтоқсан				
<i>Мерзімі кешіктірілмеген</i>	5,323,242	5,323,242	-	-
<i>Мерзімі кешіктірілген</i>	24,652	24,652	-	-
Бөлшек сауда клиенттеріне берілген кредиттер жиыны	5,347,894	5,347,894	-	-

«ШИНХАН БАНК ҚАЗАҚСТАН» АҚ

2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылға арналған ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

Жоғарыда келтірілген кестелерде артық құнсыздандудың құны көрсетілмеген.

(г) Кредиттерді өтеу мерзімдері

Кредиттік портфельді құрайтын кредиттерді өтеу мерзімдері есеп беретін күнгі жағдай бойынша 25 (г) ескертпеде көрсетілген және есеп беретін күннен бастап кредиттік шарттар бойынша өтеу күндеріне дейінгі уақыт кезеңдерін білдіреді. Банктің беретін кредиттерінің қысқа мерзімділігін ескерсек, көрсетілген кредиттердің басым бөлігінің мерзімдері ұзартылуы мүмкін. Сәйкесінше, нақты кредиттерді өтеу мерзімдері кредиттік шарттарда қарастырылған өтеу мерзімдерінен айтарлықтай ерекшеленуі мүмкін.

(д) Қамтамасыз етуді және несие қабілеттілігін күшейтудің басқа құралдарын талдау

Кредиттер негізінен қызметін Қазақстан Республикасының аумағында төмендегі экономика салаларында жүргізетін клиенттерге берілді:

	31.12.2020	31.12.2019
Бөлшек сауда клиенттеріне берілген кредиттер	6,607,375	5,347,894
Қаржы	3,289,773	4,111,652
Саудалық	1,756,727	2,119,123
Жылжымайтын мүлік	1,002,888	1,289,643
Ақпарат және коммуникация (компьютерлер, электрондық және оптикалық өнімдер өндіру)	8,886	553,264
Қойма шаруашылығы және қосалқы көлік қызметі	360,533	343,359
Құрылыс	93,386	268,261
Жалдау, жалға беру және лизинг	230,776	194,742
Көлік	90,940	139,531
Жеке қызмет көрсету	214,724	129,610
Электр жабдықтарын өндіру	129,865	111,630
Басқа кәсіби, ғылыми және техникалық қызмет	169,114	79,407
Жарнама қызметі	-	54,659
Жазылған материалдарды басып шығару және ойнату	-	47,778
Мамандандырылған құрылыс жұмыстары	-	36,319
Ветеринарлық қызмет	-	-
Компьютерлік бағдарламалау, консультация беру және өзге де ілеспе қызметтер	91,723	-
Өзге	333,902	129,357
	14,380,612	14,956,229

(е) Клиенттерге берілген кредиттердің шоғырлануы

2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Банкте қарыз алушы жоқ, оның кредиттері бойынша қалдықтары капиталдың 10% астамын құрайды (2019 жылғы 31 желтоқсанда: бір қарыз алушы, аталған қарыз алушылардың кредиттері бойынша 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қалдықтарының жиынтық көлемі сәйкесінше 2,001,109 мың теңгені құрады).

16. АМОРТИЗАЦИЯЛАНҒАН ҚҰНЫ БОЙЫНША ЕСЕПКЕ АЛЫНАТЫН ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІ

	31.12.2020	31.12.2019
Банктің меншігіндегі		
- Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің		
Қазынашылық вексельдері	1,862,384	1,003,189
- Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің ноталары	5,673,681	3,905,169
Күтілетін кредиттік шығындарға арналған резерв	(1,441)	(977)
	7,534,624	4,907,381

Өтеуге дейін ұсталатын инвестициялардың жалпы сомасы теңгеде және кредиттік рейтингісі «BBB-» болып табылатын Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің қазынашылық вексельдерімен және Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің ноталарымен келтірілген.

Инвестициялық саясат және бизнес-моделі бойынша Банктің аталған бағалы қағаздарды өтеу мерзіміне дейін ұстап тұру ниеті мен мүмкіндігі бар. Шарттары бірдей ұқсас борышқорлық бағалы қағаздардың бағаларының ресми жарияланған белгіленімдері жергілікті қор биржасында қолжетімді болып табылады.

Қазынашылық операциялар бойынша қаржы активі бойынша күтілетін кредиттік шығындардың есебін банк контрагенттің/эмитенттің кредиттік сапасының есепті күнге ағымдағы бағаларынан ғана емес, сонымен қатар болашақта контрагенттің (эмитенттің) жұмыс істеу ортасының қолайсыз макроэкономикалық факторларының әсері салдарынан қаржылық жай-күйінің нашарлауы мүмкіндігін ескере отырып жүзеге асырады. Атап айтқанда, қазынашылық операциялар бойынша провизиялар деңгейіне дефолт (PD) ықтималдығына әсер ететін халықаралық рейтингтік агенттіктер берген рейтинг (оң, тұрақты, теріс) бойынша болжам әсер етеді.

Қазынашылық операциялар бойынша дефолт ықтималдығы дефолт ықтималдығының мәндерімен кестелік деректер жарияланатын халықаралық рейтингтік агенттіктердің (S&P, Fitch, Moody's) дефолт зерттеулерінің деректеріне (Default Study) сәйкес анықталады. Дефолт ықтималдығы өзекті күйде сақталады және дефолттар статистикасының жаңартылуына қарай мерзімді негізде жаңартылады.

Қазынашылық операциялар бойынша дефолт (LGD) кезіндегі шығын деңгейі халықаралық рейтингтік агенттіктерден (S&P, Fitch, Moody ' s) дефолттарды зерттеу деректеріне сәйкес анықталады және қаржы активі бойынша борыш түріне байланысты: аға қамтамасыз етілген/қамтамасыз етілмеген, реттелген, тәуелсіз. Сондай-ақ LGD актив бойынша қамтамасыз ету көзделген жағдайда, сондай-ақ егер қаржы активі бойынша құнсыздану белгілері (2-кезең немесе 3-кезең) болған жағдайда түзетілуі мүмкін.

17. САТУҒА АРНАЛҒАН ҰЗАҚ МЕРЗІМДІ АКТИВТЕР

2020 жылғы 31 желтоқсанда сатуға арналған ұзақ мерзімді активтердің баланстық құны 598,014 мың теңгені құрады (2019 жылғы 31 желтоқсанда – 645,014 мың теңге). Сатуға арналған ұзақ мерзімді активтер, банк клиенттерге берілген кредиттер бойынша берешекті өтеу есебіне қабылдаған активтермен берілген. Банк алдағы 12 айда активтерді сату жоспарланып отырған іске асыру жоспарын әзірледі. Сатуға арналған ұзақ мерзімді активтер аукцион өткізу кезінде анықталған сатып алу құны бойынша көрсетілді.

18. НЕГІЗГІ ҚҰРАЛДАР ЖӘНЕ МАТЕРИАЛДЫҚ ЕМЕС АКТИВТЕР

Банк офисті жалдау шартының негізінде мерзімінен бұрын тоқтату құқығынсыз жалға алады. Жалға алу мерзімі ұзарту мүмкіндігімен 60 айды құрайды. Бұдан басқа, банк жалдау келісім-шарты негізінде көлік құралдарын жалға алады, қалған қолданылу мерзімі 3 жылдан астам. Шартты жалдау ақысы туралы ережелер жалдау келісім-шартына кірмейді. 2019 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл ішінде банктің пайдалану құқығы нысанындағы активтер түсімі 322,822 мың теңгені құрады. 2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған, пайда немесе залал және өзге жиынтық кіріс туралы есепте амортизация құрамына енгізілген жыл үшін пайдалану құқығы нысанындағы активтердің амортизациясы 46,094 теңгені (2019 жылы – 41,412 теңге) құрады. Жалдау бойынша міндеттемелерді есептеу кезінде 12.00% дисконттау мөлшерлемесімен рұқсат етілген.

Өтеу мерзімдері арқылы жасалған ұзақ мерзімді жалдау келісім-шарты бойынша төлеуге болашақ дисконтталмаған жалдау төлемдері былайша берілген:

	31.12.2020	31.12.2019
12 айға дейін	91,332	85,112
1-5 жылға дейін	342,914	326,582
Жиыны	434,246	411,694

«ШИНХАН БАНК ҚАЗАҚСТАН» АҚ

2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылға арналған ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

18. НЕГІЗГІ ҚҰРАЛДАР ЖӘНЕ МАТЕРИАЛДЫҚ ЕМЕС АКТИВТЕР

	Компьютерлер	Өзге	Материалдық емес активтер	Жалға алынған меншікті абаттандыру	Меншік құқығы нысанындағы активтер	Барлығы
Нақты шығындар						
2019 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша қалдық	91,530	62,113	93,372	147,544	-	394,559
Түсімдер	4,041	4,471	6,906	-	322,882	338,300
Істен шығуы	(8,094)	(5,810)	(29,152)	-	-	(43,056)
2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қалдық	87,477	60,774	71,126	147,544	322,882	689,803
Тозу және амортизация						
2019 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша қалдық	(47,855)	(40,984)	(37,970)	(59,558)	-	(186,367)
Жыл ішінде есептелген тозу және амортизация	(9,391)	(4,980)	(17,367)	(29,510)	(41,412)	(102,660)
Істен шығуы	8,094	5,810	29,152	-	-	43,056
2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қалдық	(49,152)	(40,154)	(26,185)	(89,068)	(41,412)	(245,971)
2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша теңгерімдік құны	38,325	20,620	44,941	58,476	281,470	443,832
Нақты шығындар						
2020 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша қалдық	87,477	60,774	71,126	147,544	322,882	689,803
Түсімдер	53,527	2,007	41,089	-	22,514	119,137
Істен шығуы	(821)	(69)	-	-	-	(890)
2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қалдық	140,183	62,712	112,215	147,544	345,396	808,050
Тозу және амортизация						
2020 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша қалдық	(49,152)	(40,154)	(26,185)	(89,068)	(41,412)	(245,971)
Жыл ішінде есептелген тозу және амортизация	(12,946)	(3,866)	(10,097)	(29,508)	(46,094)	(102,511)
Істен шығуы	821	69	-	-	-	890
2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қалдық	(61,277)	(43,951)	(36,282)	(118,576)	(87,506)	(347,592)
2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша теңгерімдік құны	78,906	18,761	75,933	28,968	257,890	460,458

19. БАСҚА АКТИВТЕР

	<u>31.12.2020</u>	<u>31.12.2019</u>
Карта шоттары бойынша есеп айырысулар	14,466	2,805
Есептелген айыппұл мен өсімпұл	349	2,493
Басқа активтер	2,729	11,294
Күтілетін кредиттік шығындарға арналған резерв	(1,596)	(1,596)
Басқа қаржы активтер жиыны	15,948	14,996
Бюджетке басқа төлемдер бойынша алдын ала төлемдер	1,956	76,772
Кепілдік жарна	23,863	23,863
Жалдау үшін алдын ала төлем	21,805	21,805
Болашақ кезеңдердің шығындары	54,016	9,113
Басқа да алдын ала төлемдер	2,797	2,675
Қызметкерлердің дебиторлық берешегі	1,584	2,038
Аукционға қатысу үшін төлем	8,188	13,715
Басқа активтер	(86)	-
Басқа қаржылық емес активтер жиыны	114,123	149,981
Басқа активтер жиыны	130,071	164,977

20. БАНКТЕРДЕГІ ШОТТАР МЕН ДЕПОЗИТТЕР

	<u>31.12.2020</u>	<u>31.12.2019</u>
«Востро» шоттары	173,031	198,342
	173,031	198,342

2020 жылғы 31 желтоқсандағы және 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша, сәйкесінше, Банктің меншікті капиталының 10%-нан асатын депозиттері болған жоқ.

21. КЛИЕНТТЕРДІҢ АҒЫМДАҒЫ ШОТТАРЫ МЕН ДЕПОЗИТТЕРІ

	<u>31.12.2020</u>	<u>31.12.2019</u>
Ағымдағы шоттар және талап еткенге дейінгі депозиттер		
- Бөлшек сауда клиенттері	1,451,529	1,514,772
- Корпоративтік клиенттер	9,462,477	7,875,477
	10,914,006	9,390,249
Жедел депозиттер		
- Бөлшек сауда клиенттері	4,743,842	3,117,809
- Корпоративтік клиенттер	23,260,760	20,378,607
	28,004,602	23,496,416
	38,918,608	32,886,665

Бұғатталған сомалар

2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Банк клиенттерінің 289,284 мың теңге (2019 жылғы 31 желтоқсан: 17,826 мың теңге) сомасындағы депозиттері клиенттерге берілген кредиттер бойынша міндеттемелердің орындалуын қамтамасыз ету және банк ұсынған баланстан тыс кредиттік құрал ретінде қызмет етеді.

Клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттерінің шоғырлануы

2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Банктің шоттары мен депозиттері капиталдың 10% астам бөлігін құрайтын алты клиенті (2019 жылғы 31 желтоқсанда: жеті) бар. 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қалдықтардың жиынтық көлемі 27,277,605 мың теңгені (2019 жылғы 31 желтоқсанда: 24,138,634 мың теңгені) құрады.

22. ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҚАРЖЫ ҰЙЫМДАРЫНЫҢ ҚАРЫЗДАРЫ

	<u>31.12.2020</u>	<u>31.12.2019</u>
ЕҚДБ берген қарыз	6,784,218	5,757,924
	6,784,218	5,757,924

2016 жылы Банк Еуропа Қайта құру және Даму Банкімен 2 қарыз шартын жасады:

- Өтеу мерзімі 2023 жылғы 25 қаңтарға дейін 15,000,000 АҚШ долларына баламалы сомаға теңгемен шағын және орта бизнесті қолдауға 2016 жылғы 28 маусымдағы № 47953 қарыз шарты;
- 2023 жылғы 25 қаңтарға дейін өтеу мерзімімен 5 000 000 АҚШ долларына баламалы сомаға теңгемен "Бизнестегі әйелдер" жобасын дамытуға 2016 жылғы 28 маусымдағы № 47954 қарыз шарты.

Әрбір қарыз шарты 2 траншпен беріледі. Қарыз шартының талаптарына сәйкес әрбір траншты екі бөліктен алу мүмкіндігі қарастырылған. Бірінші транш пен екінші транштың бірінші бөлігі 2017 жыл ішінде теңгемен, қалған бөлігі 2018 жылы алынды.

2020 жылы Банк Еуропа Қайта құру және Даму Банкімен тағы 2 қарыз шартын жасады:

- Өтеу мерзімі 2025 жылғы 29 қыркүйекке дейін 10,000,000 АҚШ долларына баламалы сомаға теңгемен шағын және орта бизнесті қолдауға 2020 жылғы 13 ақпандағы № 50791 қарыз шарты;
- 2025 жылғы 29 қыркүйекке дейін өтеу мерзімімен 5 000 000 АҚШ долларына баламалы сомаға теңгемен "Бизнестегі әйелдер" жобасын дамытуға 2020 жылғы 13 ақпандағы № 50792 қарыз шарты.

Әрбір қарыз шарты 2 траншпен беріледі. Бірінші транш 2020 жылы алынды. Қарыз бойынша пайыздық сыйақы өзгермелі мөлшерлеме бойынша есептелінеді және шарт талаптарына сәйкес тоқсан сайынғы негізде төленеді. Есепті кезеңнің соңында 28.06.2016 жылғы қарыз шарттары бойынша сыйақы мөлшерлемесі 9,05%, ал 13.02.2020 жылғы қарыз шарттары бойынша 9,85% құрады.

Банк жоғарыда келтірілген ақшаны тарту шарттарының талаптарын орындау бойынша белгілі бір қаржы міндеттемелерін сақтауға міндетті. Бұл міндеттемелерге қаржылық нәтижелердің көрсеткіштері үшін қолданылатын келісілген коэффициенттер жатады. 2020 және 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Банк бұл міндеттемелердің ешқайсысын бұзбаған.

Қаржылық қызмет себепші болған міндеттемелердің қозғалысы

Төмендегі кестеде қаржылық қызметтің нәтижесінде міндеттемелердің өзгерістері, оған қоса ақша ағындары себепші болған өзгерістер, сондай-ақ ақша ағындарымен байланысты емес өзгерістер көрсетілген. Қаржылық қызмет себепші болған міндеттемелер бұл ақша ағындары ақша қаражаттарының қозғалысы туралы есепте болған ақша ағындары немесе болашақ ақша ағындары қаржылық қызметтен түскен ақша ағындары ретінде жіктелетін ақша ағындары.

	<u>31.12.2020</u>	<u>31.12.2019</u>
Жыл басына қалдық	5,757,924	6,472,871
Ақша ағындары	1,045,958	(719,931)
Басқа өзгерістер	(19,664)	4,984
	6,784,218	5,757,924

* Басқа өзгерістерге пайыздық шығындар мен пайыздар бойынша төлемдер жатады.

23. БАСҚА МІНДЕТТЕМЕЛЕР

	<u>31.12.2020</u>	<u>31.12.2019</u>
Жалдау бойынша міндеттемелер	337,590	356,915
Жеткізушілердің кредиторлық берешегі	80,108	74,745

«ШИНХАН БАНК ҚАЗАҚСТАН» АҚ

2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылға арналған ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

Банк операциялары бойынша кредиторлық берешек	15,307	55,425
Басқа міндеттемелер	1,417	9,783
Басқа қаржылық міндеттемелер жиыны	434,422	496,868
Салықтар және бюджетке төленетін басқа міндетті төлемдер бойынша есептеулер	17,134	90,662
Қызметкерлерге кредиторлық берешек	51,058	50,233
Демалыстар бойынша резерв	25,919	29,430
Басқа транзиттік шоттар	17,191	5,211
Басқа міндеттемелер	505	1,665
Басқа қаржылық емес міндеттемелер жиыны	111,807	177,201
Басқа міндеттемелер жиыны	546,229	674,069

24. АКЦИОНЕРЛІК КАПИТАЛ

(а) Шығарылған және қосымша төленген капитал

Банктің шығаруға рұқсат етілген, шығарылған және айналымға салынған акционерлік капиталы 1,002,872 жай акциядан (2019 жылы: 1,002,872 жай акция) құралады. Барлық акциялардың номинал құны 10,000 теңгені құрайды.

Жай акциялардың иелері жарияланған сайын дивиденд алуға құқылы, сондай-ақ Банк акционерлерінің жылдық және жалпы жиналыстарында бір акцияға бір дауыс беру құқығына ие.

(б) Бір акциядан түсетін пайда

	31.12.2020	31.12.2019
Таза жыл ішіндегі пайда	1,054,332	833,651
Шығарылған жай акциялар саны	1,002,872	1,002,872
Бір акциядан түсетін пайда		
Бір акциядан түсетін базалық және бөлінбеген пайда, теңгемен	1,051.31	831.26

Банктің жай акциялары ашық нарыққа айналымға салынған, алайда Банк ХҚЕС (IAS) 33 «Бір акциядан түсетін пайда» талаптарына сәйкес есептелген бір акциядан түсетін таза пайданың мөлшері туралы ақпаратты ашу туралы шешім қабылдады.

(в) Резервті құру сипаты және мақсаты

Жалпы банктік тәуекелдер бойынша резерві

«Екінші деңгейдегі банктердің резервтік капиталының минималды мөлшерін белгілеу туралы» Қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын бақылау және қадағалау комитетінің (бұдан әрі «ҚҚК») 2011 жылғы 31 қаңтардағы №196 Қаулысына (2013 жылы күші жойылған) енгізілген өзгерістерге сәйкес Банк резервтік капиталды бөлінбеген пайдадан соманы бөлуге жатпайтын резервтің құрамына ауыстыру арқылы құруға міндетті болған. Жыл сайын аударылуға тиісті сома жай акцияларды ұстаушыларға тиесілі дивидендтерді бөлу жылының алдындағы жыл ішіндегі таза пайданы алдыңғы жылғы жіктелген активтер мен шартты міндеттемелердің ұлғаю коэффициентіне көбейту ретінде есептелді (2006 жылғы 25 желтоқсанда ҚҚК шығарған «Активтерді, шартты міндеттемелерді жіктеу және оларға қарсы провизиялар (резерв) құру ережесін бекіту туралы» ҚҚК №296 Қаулысына (2013 жылы күшін жойған) сәйкес). Мұндай ұлғаю пайыздық қатынаста 10% төмен емес және 100% жоғары емес болу керек еді.

«Екінші деңгейдегі банктер үшін пруденциалдық нормативтер есеп айырысуларының нормативтік мәні мен әдістемесі туралы нұсқаулықты бекіту туралы» №358 Қаулысына 2013 жылғы 25 желтоқсанда енгізілген түзетулерге сәйкес нормативті белгіленген резервтік капитал бөлінбеуге тиіс.

2020 жылғы және 2019 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылдың ішінде Банк жалпы банктік тәуекелдер бойынша резервке ақша аударған жоқ.

(г) Сатуға арналған қолда бар өзге жиынтық табыс арқылы әділ құнымен есепке алынатын қаржы активтерін қайта бағалау резерві

Сатуға арналған қолда бар қаржы активтерін қайта бағалау бойынша резерв тану тоқтатылған сәтке дейін әділ құнның жинақталған таза өзгерісін қамтиды.

(д) Дивидендтер

Банктің дивидендтерді жариялау және төлеу қабілеті Қазақстан Республикасы заңнама талаптарына сәйкес анықталады.

Жай акциялар бойынша дивидендтер олар есептелген кезеңдегі бөлінбеген пайданың бөлінуі ретінде көрсетіледі. 2020 және 2019 жылдардың ішінде дивидендтер жарияланған жоқ.

25. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ

Тәуекелдерді басқару банк қызметінің негізін құрайды және Банктің операциялық қызметінің елеулі элементі болып табылады. Нарықтық тәуекел, кредиттік тәуекел және өтімділік тәуекелі Банктің өз қызметін жүзеге асыру барысында тап болатын негізгі тәуекелдері болып табылады.

(а) Тәуекелдерді басқару саясаты және процедуралары

Банктің тәуекелдерді басқару саясаты Банктің шалдығатын тәуекелдерін анықтауға, талдауға және басқаруға, тәуекелдер лимиттерін және тиісті бақылауларды белгілеуге, сондай-ақ тәуекелдер деңгейін және олардың белгіленген лимиттерге сәйкестігін үздіксіз бағалауға көзделген. Тәуекелдерді басқару процедуралары мен саясаты нарықтық жағдайдың, ұсынылатын банктік қызметтер мен өнімдердің және туындайтын тиімді саясаттың өзгерістерін көрсету мақсатымен жүйелі түрде қайта қаралады.

Банктің Директорлар кеңесі тәуекелдерді басқару жүйесінің тиісінше жұмыс істеуі, негізгі тәуекелдердің басқарылуы және тәуекелдерді басқару саясаттары мен процедураларының мақұлданыуы, сонымен қатар ірі мәмілелердің мақұлданыуы үшін жауапкершілік көтереді.

Банк Басқармасы мониторинг пен тәуекелдерді төмендету бойынша шараларды енгізу үшін жауапты болады және, Банк өз қызметін тәуекелдердің белгілі бір шектерінде іске асыратынын қадағалап жүреді. Банк Басқармасы міндеттеріне тәуекелдерді жалпы басқару мен қолданыстағы заңнама талаптарының сақталуына бақылау жүргізу, және де қаржы, сондай-ақ, қаржы емес тәуекелдері бойынша анықтау, бағалау, басқару және есептер құраудың жалпы ережелері мен әдістерін қолдануды бақылау кіреді.

Несие және нарық тәуекелдері және өтімділік тәуекелі несие комитеттері жүйесімен және активтер мен пассивтерді басқару комитетімен (АПБК) бақыланады.

Ішкі және сыртқы тәуекел факторлары ұйым шегінде айқындалады және басқарылады. Тәуекелдер факторларының барлығын айқындауға және тәуекелдерді төмендету бойынша ағымдағы процедуралардың жеткіліктілік деңгейін анытауға ерекше көңіл бөлінеді.

Кредиттік және нарықтық тәуекелдерді стандартты талдаумен қатар Банк Басқармасы жекелеген бағыттар бойынша сараптамалық баға алу мақсатымен операциялық бөлімшелермен жүйелі түрде кездесулер өткізу арқылы қаржылық және қаржылық емес тәуекелдерге мониторинг жүргізеді.

(б) Нарық тәуекелі

Нарық тәуекелі - нарық бағалары өзгеруінің салдарынан әділ құнның немесе болашақтағы ақша қаражаты ағындарының қаржы құралдары бойынша өзгеру тәуекелі. Нарық тәуекелі валюта тәуекелінен, сыйақы мөлшерлемелердің өзгеру тәуекелінен және басқа да баға тәуекелдерінен тұрады. Нарық тәуекелі құбылмалы валюта бағамы мен пайыздық мөлшерлемемен қатар қаржы құралдарының қолайсыз бағасына байланысты туындайды.

Нарық тәуекелін басқарудың міндеті қабылданған тәуекел үшін алынатын табыстылықтың оңтайлануын қамтамасыз ете отырып, нарық тәуекеліне шалдыққыштық жарамды параметрлердің шегінен тыс шықпауын басқару және бақылау болып табылады. Төраға басқаратын АПБК нарық тәуекелін және өтімділік тәуекелін басқару үшін жауапкершілік көтереді. Тәуекел-менеджмент бөлімінің ұсынымдарына негізделе отырып, АПБК нарық тәуекелі мен өтімділік тәуекелінің лимиттерін бекітеді

Банк нарық тәуекелін жекелеген қаржы құралдары бойынша портфель мөлшеріне қатысты ашық позиция бойынша лимиттерді, сыйақы мөлшерлерінің өзгеру мерзімдерін, валюталық позицияны, шығындар лимиттерін белгілеу және олардың сақталуына нәтижелерін Басқарма қарайтын және бекітетін ұдайы мониторинг жүргізу арқылы басқарады.

(i) *Сыйақы мөлшерлемелерінің өзгеру тәуекелі*

Сыйақы мөлшерлеменің өзгеру тәуекелі – бұл нарықтық сыйақы мөлшерлеменің өзгеру салдарынан, әділ құнның немесе болашақ ақша қаражаты ағындарының өзгеру тәуекелі. Банк сыйақының басым нарықтық тәуекелдерінің оның қаржылық жағдайы мен ақша қаражаттарының ағындарына әсеріне шалдыққыш болып табылады. Мұндай құбылыстар пайыздық маржа деңгейін жоғарылатуы мүмкін, алайда олар оны төмендетуі де, сыйақы мөлшерлемелері кенеттен өзгерген жағдайда шығындардың пайда болуына алып келуі де мүмкін.

Сыйақы мөлшерлеменің өзгеру тәуекелі негізінен сыйақы мөлшерлеменің өзгеруіне мониторинг жүргізу арқылы басқарылады. Негізгі пайыздық аржылық құралдар бойынша сыйақы мөлшерлемелерін қайта қарау мерзімдеріне қатысты 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ақпарат төмендегідей көрсетілуі мүмкін:

«ШИНХАН БАНК ҚАЗАҚСТАН» АҚ

2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылға арналған ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

Сыйақы мөлшерлемелерін қайта қарау мерзімдерін талдау

Сыйақы мөлшерлемелерінің өзгеру тәуекелі негізінен сыйақы мөлшерлемелерінің өзгеруіне мониторинг жүргізу арқылы басқарылады. Негізгі пайыздық қаржылық құралдар бойынша сыйақы мөлшерлемелерін қайта қарау мерзімдеріне қатысты 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қысқаша ақпарат төмендегідей көрсетілуі мүмкін:

	1 айдан аз	1 айдан 3 айға дейін	3 айдан 12 айға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан көп	Пайызсыз	Барлығы
АКТИВТЕР							
Ақша қаражаты және оның баламалары	22,226,913	-	-	-	-	15,052,761	37,279,674
Банктердегі шоттар мен депозиттер		-	-	-	-	174,885	174,885
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша есепке алынатын қаржы активтері	-	-	43,541	1,170,077	-	-	1,213,618
Клиенттерге берілген кредиттер	256,817	2,281,223	3,213,025	4,428,376	4,201,171	-	14,380,612
Амортизацияланған құны бойынша ескерілетін қаржы активтері	1,397,033	2,369,462	1,906,527	1,861,602	-	-	7,534,624
	23,880,763	4,650,685	5,163,093	7,460,055	4,201,171	15,227,646	60,583,413
МІНДЕТТЕМЕЛЕР							
Банктердегі шоттар мен депозиттер	-	-	-	-	-	173,031	173,031
Клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттері	18,719,927	4,507,328	5,280,466	-	-	10,410,887	38,918,608
Халықаралық қаржы институттары берген қарыздар	3,774,599	3,009,619	-	-	-	-	6,784,218
	22,494,526	7,516,947	5,280,466	-	-	10,583,918	45,875,857
	1,386,237	(2,866,262)	(117,373)	7,460,055	4,201,171	4,643,728	14,707,556

Негізгі пайыздық қаржылық құралдар бойынша сыйақы мөлшерлемелерін қайта қарау мерзімдеріне қатысты 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қысқаша ақпарат төмендегідей көрсетілуі мүмкін:

«ШИНХАН БАНК ҚАЗАҚСТАН» АҚ

2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылға арналған ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

	1 айдан аз	1 айдан 3 айға дейін	3 айдан 12 айға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан көп	Пайызсыз	Барлығы
АКТИВТЕР							
Ақша қаражаты және оның баламалары	20,216,392	-	-	-	-	11,206,315	31,422,707
Банктердегі шоттар мен депозиттер	-	-	-	-	-	72,653	72,653
Өзге жиынтық кіріс арқылы өділ құн бойынша есепке алынатын қаржы активтері	-	-	43,541	1,129,802	-	-	1,173,343
Клиенттерге берілген кредиттер	244,658	615,694	5,356,655	5,633,832	3,105,390	-	14,956,229
Амортизацияланған құны бойынша ескерілетін қаржы активтері	-	-	3,834,808	1,072,573	-	-	4,907,381
	20,461,050	615,694	9,235,004	7,836,207	3,105,390	11,278,968	52,532,313
МІНДЕТТЕМЕЛЕР							
Банктердегі шоттар мен депозиттер	-	-	-	-	-	198,342	198,342
Клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттері	18,953,288	1,618,790	3,607,497	-	-	8,707,090	32,886,665
Халықаралық қаржы институттары берген қарыздар	571,165	-	1,475,715	3,711,044	-	-	5,757,924
	19,524,453	1,618,790	5,083,212	3,711,044	-	8,905,432	38,842,931
	936,597	(1,003,096)	4,151,792	4,125,163	3,105,390	2,373,536	13,689,382

«ШИНХАН БАНК ҚАЗАҚСТАН» АҚ

2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылға арналған ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

Орташа тиімді сыйақы мөлшерлемелері

Төмендегі кесте 2020 және 2019 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша пайыздық активтер мен міндеттемелер бойынша орташа тиімді сыйақы мөлшерлемелерін көрсетеді.

	2020 ж.		2019 ж.	
	Орташа тиімді сыйақы мөлшерлемесі, %		Орташа тиімді сыйақы мөлшерлемесі, %	
	Теңге	АҚШ доллары	Теңге	АҚШ доллары
Пайыздық активтер				
Ақша қаражаты және оның баламалары	8,77	-	9.01	-
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құнымен есепке алынатын қаржы активтері	4,35	-	5.46	-
Клиенттерге берілген кредиттер	12,64	4,69	12.62	3.38
Амортизацияланған құны бойынша есепке алынатын қаржы активтері	8,15	-	6.97	-
Пайыздық міндеттемелер				
Банктердегі шоттар мен депозиттер				
- Жедел депозиттер	-	-	-	-
Клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттері				
- Жедел депозиттер	5,08	0,46	6.22	0.08
Халықаралық қаржы ұйымдары берген қарыздар	8,5		7.90	-

Сыйақы мөлшерлемелерінің өзгеруіне сезімталдықты талдау

Сыйақы мөлшерлемелерін қайта қарастыру мерзімдерінің талдауына негізделген сыйақы мөлшерлемелерін өзгерту тәуекелін басқару қаржы активтері мен міндеттемелерінің сезімталдығының мониторингімен толықтырылады. Пайда немесе залал және капиталдың сыйақы мөлшерлемесін (сыйақы мөлшерлемелерін қайта қарастыру тәуекелі) өзгертуге сезімталдығын талдауды (салықтарды шегерумен) табыстылық қисықтарының сыйақы мөлшерлемелерінің ұлғаюына немесе азаюына қарай 100 базистік тармаққа қатар жылжуының оңайлатылған сценарийі мен 2020және 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қолданыстағы пайыздық активтер мен міндеттемелер бойынша қайта қарастырылған жайғасымдар негізінде құрылып, төмендегідей ұсынылуы мүмкін.

	2020 ж.		2019 ж.	
	Пайда немесе залал	Капитал	Пайда немесе залал	Капитал
Мөлшерлемелердің азаюына қарай 100 базистік тармаққа қатар жылжу	(30,934)	(30,934)	(12,949)	(12,949)
Мөлшерлемелердің ұлғаюына қарай 100 базистік тармаққа қатар жылжу	30,934	30,934	12,949	12,949

Пайда немесе залал және капиталдың сатуға арналған қолда бар қаржы активтерінің сыйақы мөлшерлемелерінің өзгеруі салдарынан әділ құнының өзгерістеріне сезімталдығына жасалған талдау (2020 және 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қолданыстағы позициялардың және табыстылық қисықтарының сыйақы мөлшерлемелерінің азаюына немесе көбеюіне қарай 100 базистік тармаққа қатар жылжуының ықшамдалған сценарийінің негізінде құрастырылған) төмендегідей көрсетілуі мүмкін:

	2020 ж.		2019ж.	
	Пайда немесе залал	Капитал	Пайда немесе залал	Капитал
Мөлшерлемелердің азаюына қарай 100 базистік тармаққа қатар жылжу	-	22,070	-	30,580
Мөлшерлемелердің ұлғаюына қарай 100 базистік тармаққа қатар жылжу	-	(21,451)	-	(29,476)

«ШИНХАН БАНК ҚАЗАҚСТАН» АҚ

2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылға арналған ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

(ii) *Валюта тәуекелі*

Банктің бірнеше шетел валютасында көрсетілген активі мен міндеттемесі бар.

Валюта тәуекелі деген – ол валюталардың айырбастау бағамдары өзгерістерінің салдарынан, әділ құнның немесе болашақтағы ақша қаражаты ағындарының қаржы құралы бойынша өзгерістері тәуекелі. Банк өзінің валюта тәуекеліне шалдыққыштығын хеджирлейді деген фактіне қарамастан, мұндай операциялар хеджирлеу қатынастарын ХҚЕС бойынша белгілеуіне сәйкес келмейді.

Қаржы активтері мен міндеттемелерінің валюталар тұрғысын құрылымы 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша төмендегідей ұсынылуы мүмкін:

	Теңге	АҚШ доллары	Евро	Ресей рубльдері	Басқа	Барлығы
АКТИВТЕР						
Ақша қаражаты және оның баламалары	22,798,083	14,317,711	144,721	18,982	177	37,279,674
Банктердегі шоттар мен депозиттер	94,952	79,933	-	-	-	174,885
БЖТАӘҚ арқылы есепке алынатын қаржылық активтер	1,213,618	-	-	-	-	1,213,618
Клиенттерге берілген кредиттер	13,332,989	1,047,623	-	-	-	14,380,612
Амортизацияланған құны бойынша ескерілетін қаржы активтері	7,534,624	-	-	-	-	7,534,624
Басқа қаржы активтері	15,948	-	-	-	-	15,948
Барлығы активтер	44,990,214	15,445,267	144,721	18,982	177	60,599,361
МІНДЕТТЕМЕЛЕР						
Банктердегі шоттар мен депозиттері	8,187	164,650	194	-	-	173,031
Клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттері	23,813,865	14,954,511	141,246	8,986	-	38,918,608
Халықаралық қаржы ұйымдары берген қарыздар	6,784,218	-	-	-	-	6,784,218
Басқа қаржы міндеттемелері	366,427	67,910	85	-	-	434,422
Барлығы міндеттемелер	30,972,697	15,187,071	141,525	8,986	-	46,310,279
Таза позиция	14,017,517	258,196	3,196	9,996	177	14,289,082

Қаржы активтері мен міндеттемелерінің валюталар тұрғысындағы құрылымы 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша төмендегідей ұсынылуы мүмкін:

	Теңге	АҚШ доллары	Евро	Ресей рубльдері	Басқа	Барлығы
АКТИВТЕР						
Ақша қаражаты және оның баламалары	20,761,536	10,584,761	47,476	28,794	140	31,422,707
Банктердегі шоттар мен депозиттер	-	72,653	-	-	-	72,653
БЖТАӘҚ арқылы есепке алынатын қаржылық активтер	1,173,343	-	-	-	-	1,173,343
Клиенттерге берілген кредиттер	13,643,103	1,313,126	-	-	-	14,956,229
Амортизацияланған құны бойынша ескерілетін қаржы активтері	4,907,381	-	-	-	-	4,907,381
Басқа қаржы активтері	6,344	8,652	-	-	-	14,996
Барлығы активтер	40,491,707	11,979,192	47,476	28,794	140	52,547,309

«ШИНХАН БАНК ҚАЗАҚСТАН» АҚ

2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылға арналған ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

	Теңге	АҚШ доллары	Евро	Ресей рубльдері	Басқа	Барлығы
МІНДЕТТЕМЕЛЕР						
Банктердегі шоттар мен депозиттері	2,635	192,594	3,113	-	-	198,342
Клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттері	21,103,411	11,705,882	69,362	8,010	-	32,886,665
Халықаралық қаржы ұйымдары берген қарыздар	5,757,924	-	-	-	-	5,757,924
Басқа қаржы міндеттемелері	423,610	73,187	71	-	-	496,868
Барлығы міндеттемелер	27,287,580	11,971,663	72,546	8,010	-	39,339,799
Таза позиция	13,204,127	7,529	(25,070)	20,784	140	13,207,510

Салық салынғанға дейінгі пайдаға және қаржы активтерінің құнына негізделген капиталға әсері айырбас бағамының құбылмалылығын талдауды пайдалана отырып есептеледі. 2020 және 2019 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша банк басшылығы 15% валюта бағамының қозғалысы мүмкін деп санайды.

Төмендегі кестеде көрсетілгендей, 2020 және 2019 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша теңге бағамының келесі валюталарға қатысты төмендеуі, төменде көрсетілген капитал мен кірістің немесе залалдың ұлғаюына (азаяуына) келтіруі мүмкін. Бұл талдамалы ақпарат салықтарды шегерумен жүргізіліп, Банктің ойынша есептік кезеңнің аяғында дәлелді түрде мүмкін болатын валюта бағамдарының өзгерістеріне негізделеді. Талдау, барлық басқа ауыспалы шамалар, әсіресе сыйақы мөлшерлемелері, өзгеріссіз қалады деп тұспалдайды.

	2020 ж.		2019 ж.	
	Пайда немесе залал	Капитал	Пайда немесе залал	Капитал
15% АҚШ долларының теңгеге қатысты өсуі	30,984	30,984	903	903
15% евроның теңгеге қатысты өсуі	384	384	(3,008)	(3,008)
15% Ресей рублінің теңгеге қатысты өсуі	1,200	1,200	2,494	2,494

(в) Кредит тәуекелі

Кредит тәуекелі – қарыз алушы немесе Банктің контрагенті міндеттемелерін орындамағаннан туындайтын қаржы жоғалтулары тәуекелі. Банк кредит тәуекелін (мойындалған қаржы активтері және мойындалмаған шарт міндеттемелері бойынша) кредит тәуекелінің шоғырлану лимиттерін бекіту және сақтау бойынша талаптарын қамтитын бекітілген саясаттар мен рәсімдерді қолдану арқылы және кредит тәуекеліне белсенді мониторинг жүргізіп отыратын кредит комитетін құру арқылы басқарады. Кредит саясаты Директорлар кеңесімен қарастырылып бекітіледі.

Кредит саясаты төмендегілерді белгілейді:

- кредит өтінімдерін қарастыру және мақұлдау процедураларын;
- қарыз алушылардың (корпоративтік клиенттер мен жеке тұлғалардың) несие төлеу қабілеттігін бағалау әдіснамасын;
- контрагенттердің кредит төлеу қабілеттілігін бағалау әдіснамасын;
- ұсынылған қамтамасыз етуді бағалау әдіснамасын;
- кредит құжаттамасына талаптарын;
- кредиттер мен кредит тәуекелін әкелетін басқа да өнімдерге тұрақты мониторингті жүргізу процедураларын.

Корпоративтік клиенттерден келіп түскен кредит алуға өтінімдерді клиенттермен жұмыс жөніндегі тиісті менеджерлер құрастырады, содан кейін олар заңды тұлға берген портфель үшін жауапкершілік көтеретін Несиелендіру басқармасының қарауына беріледі. Бұл Басқарма талдаушыларының есептемелері бизнестің құрылымдық талдауына және қарыз алушының қаржылық жағдайына негізделеді. Содан кейін өтінімдер мен есептемелер Тәуекелдерді басқару бөлімінде тәуелсіз тексеруден өтеді, ол жерде екінші қорытынды беріледі: бұл ретте кредит саясатының талаптарының тиісінше орындалуы тексеріледі. Кредит комитеті кредит алуға өтінімдерді Несиелендіру Басқармасы, Кешенді қауіпсіздік бөлімі, Кепілдерді бағалау бөлімі, Заң бөлімі және Тәуекелдерді басқару бөлімі ұсынған құжаттардың негізінде кредит алуға өтінімдерді мақұлдайды.

Банк жекелеген кредиттердің күйіне ұдайы мониторинг жүргізеді және өз қарыз алушыларының төлем қабілеттілігін жүйелі түрде қайта бағалайды. Қайта бағалау процедуралары қарыз алушының қаржылық есептілігінің соңғы есепті күнгі жағдай бойынша талдауына немесе қарыз алушының өзі ұсынған не Банктің басқа жолмен алған ақпаратына негізделеді. Бұл ретте әрбір кредитті ұсыну жөніндегі шешімді Кредит комитеті барлық қажетті процедураларды өткізген соң қабылдайды. Бұл ретте келіп түсетін өтінімдер аз болған жағдайда бүкіл несие үдерісін бақылауға мүмкіндік береді.

Жекелеген қарыз алушыларды талдаумен қатар Тәуекелдерді басқару бөлімі кредиттер мен нарықтық тәуекелдердің шоғырлануына қатысты кредиттік тәуекелді жалпы бағалайды.

Кредит тәуекелінің максималды деңгейі әдетте қаржылық жағдай туралы есепте қаржы активтерінің баланстық құнында және танылмаған шартты міндеттемелер сомасында көрсетіледі. Активтер мен міндеттемелерді өзара есепке алу мүмкіндігі әлеуетті кредит тәуекелін төмендетуде айтарлықтай маңызды емес.

Банк секторының ұйымдары тұтастай алғанда қаржы активтері мен шартты міндеттемелерге қатысты туындайтын кредит тәуекеліне ұшырайды. Банктің кредит тәуекелі Қазақстан Республикасында шоғырланған. Кредит тәуекел дәрежесі банк бекіткен тәуекелдерді басқару жөніндегі саясатқа сәйкес кредиттер бойынша лимиттерді және кредит қабілеттілігін сақтауды қамтамасыз ету мақсатында тұрақты мониторингке ұшырайды.

Есепті күнгі жағдай бойынша кредиттік тәуекелге шалдыққыштықтың максималды деңгейі төмендегідей көрсетілуі мүмкін:

	31.12.2020	31.12.2019
АКТИВТЕР		
Ақша қаражаты және оның баламалары	37,279,674	31,422,707
Банктердегі шоттар мен депозиттер	174,885	72,653
Өзге жиынтық табыс арқылы әділ құнымен есепке алынатын қаржы активтері	1,213,618	1,173,343
Клиенттерге берілген кредиттер	14,380,612	14,956,229
Амортизацияланған құны бойынша есепке алынатын қаржы активтері	7,534,624	4,907,381
Басқа қаржы активтері	15,948	14,996
Кредит тәуекеліне ұшыраудың барлық максималды деңгейі	60,599,361	52,547,309

«ШИНХАН БАНК ҚАЗАҚСТАН» АҚ

2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылға арналған ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

31 желтоқсан 2020 ж.	1-кезең Топтық негізде	2-кезең Топтық негізде	3-кезең Топтық негізде	1-кезең Жеке	Барлығы
Ақша қаражаты және оның баламалары	37,279,674	-	-	-	37,279,674
Банктердегі шоттар мен депозиттер	174,885	-	-	-	174,885
БЖТАӘҚ арқылы есепке алынатын қаржылық активтер	1,213,618	-	-	-	1,213,618
Клиенттерге берілген кредиттер	11,759,665	1,259,232	131,496	1,230,219	14,380,612
Амортизацияланған құны бойынша ескерілетін қаржы активтері	7,534,624	-	-	-	7,534,624
Басқа қаржы активтері	15,948	-	-	-	15,948
Активтер жиыны	57,978,414	1,259,232	131,496	1,230,219	60,599,361
31 желтоқсан 2020 ж.					
31 желтоқсан 2019 ж.	1-кезең Топтық негізде	2-кезең Топтық негізде	3-кезең Топтық негізде	1-кезең Жеке	Барлығы
Ақша қаражаты және оның баламалары	31,422,707	-	-	-	31,422,707
Банктердегі шоттар мен депозиттер	72,653	-	-	-	72,653
БЖТАӘҚ арқылы есепке алынатын қаржылық активтер	1,173,343	-	-	-	1,173,343
Клиенттерге берілген кредиттер	12,694,593	499,496	68,002	1,694,138	14,956,229
Амортизацияланған құны бойынша ескерілетін қаржы активтері	4,907,381	-	-	-	4,907,381
Басқа қаржы активтері	14,996	-	-	-	14,996
Активтер жиыны	50,285,673	499,496	68,002	1,694,138	52,547,309

Клиенттерге берілген несиелер бойынша кепілдікті талдау және кредит тәуекелінің шоғырлануын талдау 15-ескертпеде берілген.

Есептік күндегі жағдай бойынша мойындалмаған шарттарға қатысты кредит тәуекелінің ең жоғары деңгейі 27-ескертпеде берілген.

2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Банктің кредит тәуекеліне шалдыққыштығы несие тәуекеліне максималды шалдыққыштық деңгейінің 10% асатын борышкерлері жоқ (2019 жылғы 31 желтоқсанда: борышкер жоқ).

Кредиттік тәуекелдің едәуір ұлғаюы

Банк құнсыздануға қатысты талаптарға жататын барлық қаржы активтерінің бастапқы тану сәтінен бастап кредиттік тәуекелдің айтарлықтай артуы мәніне мониторингін жүргізеді. Кредиттік тәуекелдің едәуір артуы анықталған жағдайда банк кредит берудің тек келесі 12 ай ғана емес, бүкіл мерзімі ішінде күтілетін кредиттік шығындар көлемінің негізінде бағалау резервінің шамасын есептейді.

Банк тәуекелдер үшін дефолт ықтималдығының уақытша құрылымын анықтау үшін негізгі салым ретінде кредиттік тәуекелді бағалауды пайдаланады. Банк юрисдикция немесе аймақ бойынша, сондай-ақ өнім түрі және қарыз алушы бойынша, сондай-ақ кредиттік тәуекелді жіктеу бойынша талданған кредиттік тәуекелдер бойынша тиімділік және дефолт туралы ақпаратты жинайды. Пайдаланылатын ақпарат бағаланатын портфельге байланысты ішкі және сыртқы болып табылады.

Банк активтер портфеліне кредиттік тәуекелдің айтарлықтай ұлғаюын айқындау үшін түрлі критерийлерді пайдаланады. Өлшемдер ретінде дефолт ықтималдықтарындағы сандық өзгерістер де, сапалылары да қолданылады.

Ұжымдық негізде бағаланатын берілген кредиттер бойынша кредиттік тәуекелдің едәуір ұлғаюы сегменттелген біртекті портфельдер үшін және бастапқы танылған сәттен бастап 30 күннен астам мерзімі өткен берешегі бар заемдар үшін белгілі бір шекті мәндерді пайдалана отырып, жеке негізде бағаланатын заемдар үшін сыртқы/ішкі кредиттік рейтингінің 2 (екі) деңгейге төмендеуі (3-сатыда жіктеу үшін қаржылық жағдай нашарлаған кезде қайта құрылымдаудың болуы) кезінде қосымша жеке негізде бағаланатын заемдар үшін бастапқы танылған сәттен бастап 30 күннен астам мерзімі өткен берешегі бар заемдар, қарыз алушының сапалық және сандық көрсеткіштерінің өзгеруі, кепілді қамтамасыз етудің елеулі нашарлауы және бастапқы тану сәтінен бастап елеулі қаржылық қиындықтардың басқа да объективті куәліктерінің негізінде банк мамандарының сараптамалық қорытындылары.

Үшінші кезең 60-90 күннен астам мерзімі өткен берешек мерзімі кезінде ұжымдық негізде бағаланатын қарыздар үшін, 60 күннен астам мерзімі өткен кезде жеке негізде бағаланатын қарыздар үшін, қаржылық жай-күйінің нашарлауына, ішкі кредиттік рейтингтің және банк мамандарының сараптамалық пікірінің нашарлауына байланысты қайта құрылымдауда айқындалады.

Банк басшылығы есеп беру күніне төмен кредиттік тәуекелі бар кейбір қаржы құралдарының осы саясатты тек егеменді және қаржы мекемелері үшін ғана шығарылған қаржы құралдарына қатысты қолдана отырып, кредиттік тәуекелдің айтарлықтай ұлғайғаны жоқ деп есептейді. Сыртқы кредиттік рейтинг халықаралық рейтингтік агенттіктер "инвестициялық деңгейдің" анықтамасына баламалы болған кезде қаржы құралының төмен кредиттік тәуекелі бар деп ұйғарылады.

Банк кредиттің едәуір ұлғаюын анықтау үшін пайдаланылатын өлшемдер тиімді болып табылатынына көз жеткізу үшін мониторинг рәсімдерін енгізді, ал бұл кредиттік тәуекелдің едәуір ұлғаюы тәуекел бойынша дефолтқа дейін немесе актив 30 күнге кешіктірілген кезде сәйкестендіріледі.

Болжамды ақпаратты ұсыну

Банк артық шығынсыз немесе күш салусыз, кредит тәуекелінің едәуір ұлғаюын бағалау кезінде, сондай-ақ күтілетін кредиттік шығындарды бағалау кезінде қол жетімді болжамды ақпаратты пайдаланады.

Болжамдық элементтерді қосу Банктің күткендерін көрсетеді. Банк саны іске асыру ықтималдығын бағалауға, осы сценарийдің маңыздылығына, мән-жайлар мен макроэкономикалық ортаның өзгеруіне байланысты сценарийлерді қарайды.

Сценарийлерді пайдаланудың мақсаты күтілетін кредиттік шығындарға макроэкономикалық факторлардың бейсызық әсерін модельдеу болып табылады.

Банк қаржы құралдарының портфеліне әсер ететін негізгі көрсеткіштерді анықтап, құжаттады және тарихи деректерді статистикалық талдауды пайдалана отырып, макроэкономикалық ауыспалы және кредиттік тәуекел мен кредиттік шығындар арасындағы өзара байланысты бағалады.

(г) Өтімділік тәуекелі

Өтімділік тәуекелі – келісім-шарттар бойынша өз міндеттемелерін орындау үшін ақша қаражатын немесе сауда қаржы активтерін тартуға қабілетсіздігі. Өтімділік тәуекелі активтер мен міндеттемелер өтеу мерзімдері бойынша сәйкес келмегенде туындайды. Активтер мен міндеттемелердің өтеу мерзімдері және пайыздық мөлшерлемелері бойынша сәйкестік және/немесе бақыланатын сәйкессіздік өтімділік тәуекелін басқаруда негізін қалаушы тұс болып табылады. Өткізілетін операциялардың әртүрлі болуының және олармен байланысты белгісіздіктің болуының салдарынан активтер мен міндеттемелерді өтеу мерзімдері бойынша толық сәйкестік қаржылық институттар үшін әдеттегі жағдай болып табылмайды. Бұл операциялардың табыстылығын арттыруға мүмкіндік береді, бірақ шығындардың пайда болу тәуекелін жоғарылатады.

Банк, өтеу мерзімдері келгенде барлық міндеттемелерді орындау үшін қажетті болатын ақша қаражатының тұрақты қолда болуын қамтамасыз ету мақсатында, өтімділіктің қажетті деңгейін сақтап отырады. Өтімділікті басқару жөніндегі саясат директорлар кеңесімен қарастырылып, бекітіледі. Банк, өтімділікке қатысты ескерілмеген талаптарға жедел түрде және шұғыл ауытқуларсыз әрекет етуге қабілетті болу үшін, шығарылған міндеттемелік құнды қағаздардан, басқа банктердің ұзақ мерзімді және қысқа мерзімді депозиттерін, негізгі корпоративтік клиенттер мен жеке тұлғалардың депозиттерінен тұратын қаржыландыру көздерінің әртараптандырылған және

тұрақты құрылымын және де жоғары өтімді активтердің әртараптандырылған қоржынын белсенді түрде сақтап қалуға тырысады.

Өтімділікті басқаруға жататын тәуекелдерді басқару бойынша корпоративтік саясат бөлімі төмендегілерден құралады:

- ақша қаражаты ағындарын негізгі валюталар тұрғысында және осы ақша қаражатының ағындарына байланысты өтімді активтердің қажетті деңгейін болжамдаудан;
- қаржыландыру көздерінің әртараптандырылған құрылымын қолдаудан;
- несиелік қаражатының шоғырлануы мен құрылымын басқарудан;
- несиелік қаржыландыру бойынша жоспарларды әзірлеуден;
- ақша ағысы тоқтаған жағдайда қорғау іс-шарасы ретінде оңай іске асыруға болатын жоғары өтімді активтер қоржынын қолдау;
- өтімділік пен қаржыландырудың белгіленген деңгейін сақтап қалу бойынша қор жоспарларын әзірлеуден;
- өтімділік көрсеткіштерінің заңнамалық түрде бекітілген нормативтерге сәйкес келетініне бақылауды жүргізуден.

Қазынашылық бөлімі өзге бөлімшелерден олардың қаржы активтері мен міндеттемелерінің өтімділік құрылымы және болашақта жоспарланатын бизнестен күтілетін ақша қаражаты ағындарын болжамдау туралы ақпарат алады.

Содан кейін қазынашылық бөлімі, жалпы Банк өтімділігінің қажетті деңгейін қамтамасыз ету үшін, қысқа мерзімдік өтімді активтерінің тиісті қоржынын құрайды, ол көбінесе сауда, банктерге берілген қысқа мерзімдік өтімді құнды қағаздардан және басқа да банк аралық өнімдерден тұрады.

Қазынашылық бөлімі күн сайын өтімділік бойынша позиция мониторингін жүргізеді және жүйелі негізде нарық жағдайының қалыпты, сондай-ақ, жағымсыз жағдайлардағы алуан түрлі сценарийлерін есепке алумен «стресс-тесттерді» жүргізеді. Қалыпты нарық жағдайларында өтімділік жағдайы туралы есептер жоғары басшылыққа апта сайын жіберіліп отырады. Өтімділікті басқару саясатына қатысты шешімдерді АПБК қабылдайды және Қазынашылық орындайды.

Келесі кесте шарттарда белгіленген қалған өтеу мерзімдері бойынша қаржы міндеттемелері мен несиелік сипаттағы мойындалмаған міндеттемелер бойынша дисконтталмаған ақша қаражаты ағындарын көрсетеді. Төмендегі кестелерде көрсетілген ақша қаражаты ағындарының келіп түсу және шығуының жинақталған мөлшерлері қаржы активтері, міндеттемелері немесе теңгерімнен тысқары міндеттемелер бойынша ақша қаражатының келісімді дисконтталмаған ағындары болып табылады. Қаржылық кепілдіктердің шығарылған шарттарына қатысты кепілдіктердің максималды шамасы кепілдік қолданылуы мүмкін ерте кезеңге жатады.

«ШИНХАН БАНК ҚАЗАҚСТАН» АҚ

2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылға арналған ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша өту мерзімдері бойынша қаржы міндеттемелеріне талдау төмендегідей көрсетілуі мүмкін:

	Талап еткенге дейін және 1 айдан аз	1 айдан 3 айға дейін	3 айдан 6 айға дейін	6 айдан 12 айға дейін	1 жылдан көп	Ақша қаражаты ағынының есептен шығуының жиынтық мөлшері	Теңгерімдік құн
Туынды емес қаржы міндеттемелері							
Банктердегі шоттары мен депозиттері	173,031					173,031	173,031
Клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттері	28,867,767	4,521,642	1,089,580	4,434,786	97,017	39,010,792	38,918,608
Халықаралық қаржы ұйымдары берген қарыздар	572,548	71,730	707,330	1,167,829	5,532,897	8,052,334	6,784,218
Басқа қаржы міндеттемелері	99,035	13,135	13,452	26,210	282,590	434,422	434,422
Барлығы міндеттемелер	29,712,381	4,606,507	1,810,362	5,628,825	5,912,504	47,670,579	46,310,279
Кредиттік сипаттағы қаржы міндеттемелері	2,202,493	-	-	-	-	2,202,493	2,202,493

«ШИНХАН БАНК ҚАЗАҚСТАН» АҚ

2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылға арналған ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша өту мерзімдері бойынша қаржы міндеттемелеріне талдау төмендегідей көрсетілуі мүмкін:

	Талап еткенге дейін және 1 айдан аз	1 айдан 3 айға дейін	3 айдан 6 айға дейін	6 айдан 12 айға дейін	1 жылдан көп	Ақша қаражаты ағынының есептен шығуының жиынтық мөлшері	Теңгерімдік құн
Туынды емес қаржы міндеттемелері							
Банктердің шоттары мен депозиттері	198,342	-	-	-	-	198,342	198,342
Клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттері	27,672,066	1,624,909	653,538	3,003,046	8,242	32,961,801	32,886,665
Халықаралық қаржы ұйымдары берген қарыздар	617,640	-	603,436	1,176,002	4,076,353	6,473,431	5,757,924
Басқа қаржы міндеттемелері	133,518	13,177	22,187	25,741	302,245	496,868	496,868
Барлығы міндеттемелер	28,621,566	1,638,086	1,279,161	4,204,789	4,386,840	40,130,442	39,339,799
Кредиттік сипаттағы қаржы міндеттемелері	2,332,421	-	-	-	-	2,332,421	2,332,421

Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жеке тұлғалар өзінің мерзімдік депозиттерін банктен кез келген уақытта алуға құқылы, сонымен бірге олар жағдайлардың көбінде есептелген пайыздық кірісті алу құқығынан айырылады. Аталған депозиттер шарттарда қарастырылған өтеу мерзімдеріне сәйкес ұсынылды.

Дегенмен, басшылық мерзімінен бұрын алу опциясының және салымдардың басым бөлігінің талап етілгенге дейінгі шоттарды білдіретініне қарамастан аталған шоттарды салымшылардың саны мен типтері бойынша әртараптандыру және Банктің жинаған тәжірибесі бұл шоттардың ұзақ мерзімді және тұрақты қаржыландыру көзі болып табылатынының белгісі болып табылады деп санайды.

Басшылық белгілі бір қаржы активтері мен міндеттемелеріне қатысты ақша қаражаттары ағындарының қозғалысы шартта көрсетілгендерден басшылық ақша қаражаттары ағынының қозғалысын басқаруға өкілетті болғандықтан немесе жиналған тәжірибенің аталған активтер мен міндеттемелер бойынша ақша қаражаттары ағындарының қозғалу мерзімдері шартта көрсетілген мерзімдерден өзгеше болуы мүмкін болғандықтан өзгеше болуы мүмкін деп есептейді.

«ШИНХАН БАНК ҚАЗАҚСТАН» АҚ

2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылға арналған ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

Кестеде 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық жағдай туралы есепте танылған сомаларды өтеу мерзімдері бойынша талдау келтірілген:

	Талап еткенге дейін және 1 айдан аз	1 айдан 3 айға дейін	3 айдан 12 айға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан жоғары	Өтеу мерзімінсіз	Мерзімі кешіктірілген	Барлығы
Туынды емес активтер								
Ақша қаражаты және оның баламалары	37,279,674	-	-	-	-	-	-	37,279,674
Банктердегі шоттар мен депозиттер	174,885	-	-	-	-	-	-	174,885
БЖТАӨҚ арқылы есепке алынатын қаржы активтері	-	-	43,541	1,170,077	-	-	-	1,213,618
Клиенттерге берілген кредиттер	259,664	1,081,223	4,413,025	4,422,932	4,201,171	-	2,597	14,380,612
Амортизацияланған құны бойынша ескерілетін қаржы активтері	1,397,033	2,369,462	1,906,527	1,861,602	-	-	-	7,534,624
Ағымдағы табыс салығы	-	20,066	-	-	-	-	-	20,066
Сатуға арналған ұзақ мерзімді активтер	-	598,014	-	-	-	-	-	598,014
Негізгі құралдар және материалдық емес активтер	-	-	-	-	-	460,458	-	460,458
Кейінге қалдырылған табыс салығы	-	-	-	37,403	-	-	-	37,403
Басқа активтер	28,605	20,849	54,530	628	23,863	-	1,596	130,071
Активтер жиыны	39,139,861	4,089,614	6,417,623	7,492,642	4,225,034	460,458	4,193	61,829,425
Туынды емес қаржы міндеттемелері								
Банктердегі шоттар мен депозиттер	173,031	-	-	-	-	-	-	173,031
Клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттері	28,841,529	4,507,327	5,472,735	97,017	-	-	-	38,918,608
Халықаралық қаржы ұйымдары берген қарыздар	556,996	-	1,475,012	4,752,210	-	-	-	6,784,218
Басқа міндеттемелер	133,864	13,134	116,641	252,424	30,166	-	-	546,229
Барлығы міндеттемелер	29,705,420	4,520,461	7,064,388	5,101,651	30,166	-	-	46,422,086
Таза позиция	9,434,441	(430,847)	(646,765)	2,390,991	4,194,868	460,458	4,193	15,407,339

«ШИНХАН БАНК ҚАЗАҚСТАН» АҚ

2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылға арналған ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

Кестеде 2019 жылғы 31 желтоқсандағы қаржылық жағдай туралы есепте танылған сомаларды өтеу мерзімдері бойынша талдау келтірілген:

	Талап еткенге дейін және 1 айдан аз	1 айдан 3 айға дейін	3 айдан 12 айға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан жоғары	Өтеу мерзімінсіз	Мерзімі кешіктірілген	Барлығы
Туынды емес активтер								
Ақша қаражаты және оның баламалары	31,422,707	-	-	-	-	-	-	31,422,707
Банктердегі шоттар мен депозиттер	-	-	72,653	-	-	-	-	72,653
БЖТАӨҚ арқылы есепке алынатын қаржы активтері	-	-	43,541	1,129,802	-	-	-	1,173,343
Клиенттерге берілген кредиттер	219,171	615,694	5,356,655	5,633,832	3,105,390	-	25,487	14,956,229
Амортизацияланған құны бойынша ескерілетін қаржы активтері	-	-	3,834,808	1,072,573	-	-	-	4,907,381
Ағымдағы табыс салығы	-	286	-	-	-	-	-	286
Сатуға арналған ұзақ мерзімді активтер	47,000	442,323	155,691	-	-	-	-	645,014
Негізгі құралдар және материалдық емес активтер	-	-	-	-	-	443,832	-	443,832
Кейінге қалдырылған табыс салығы	-	-	-	38,184	-	-	-	38,184
Басқа активтер	16,359	94,277	28,881	-	23,864	-	1,596	164,977
Активтер жиыны	31,705,237	1,152,580	9,492,229	7,874,391	3,129,254	443,832	27,083	53,824,606
Туынды емес қаржы міндеттемелері								
Банктердегі шоттар мен депозиттер	198,342	-	-	-	-	-	-	198,342
Клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттері	27,642,552	1,618,789	3,617,082	8,242	-	-	-	32,886,665
Халықаралық қаржы ұйымдары берген қарыздар	571,165	-	1,475,715	3,711,044	-	-	-	5,757,924
Басқа міндеттемелер	231,056	13,177	127,591	215,729	86,516	-	-	674,069
Барлығы міндеттемелер	28,643,115	1,631,966	5,220,388	3,935,015	86,516	-	-	39,517,000
Таза позиция	3,062,122	(479,386)	4,271,841	3,939,376	3,042,738	443,832	27,083	14,307,606

26. КАПИТАЛДЫ БАСҚАРУ

ҚР ҰБ Банк капиталына қойылатын талаптардың орындалуын бекітеді және бақылайды.

2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 1 деңгейдегі капиталдың тәуекелдіктер бойынша өлшенген активтер, шартты міндеттемелер мен операциялық және нарықтық тәуекелдіктерге қатынасының минималды белгіленген деңгейі 0.055 (2019 жылғы 31 желтоқсанда: 0.055), ал жалпы капиталдың тәуекелдіктер бойынша өлшенген активтер, шартты міндеттемелер мен операциялық және нарықтық тәуекелдіктерге қатынасының минималды деңгейі 0.08 құрады (2019 жылғы 31 желтоқсанда: 0.08).

2019 жылғы 31 желтоқсандағы және 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Банк капитал деңгейіне қойылатын барлық нормативтік талаптарды орындады, бұл ретте 1-деңгей капиталының тәуекел дәрежесі, шартты міндеттемелер, операциялық және нарықтық тәуекел ескеріліп салмақталған активтер мөлшеріне минималды деңгейі 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 0.885 (2019 жылғы 31 желтоқсанда: 0.763), ал капиталдың жиынтық мөлшерінің тәуекел дәрежесі, шартты міндеттемелер, операциялық және нарықтық тәуекелдер ескеріліп салмақталған активтер мөлшеріне минималды деңгейі 0.885 құрайды (2019 жылғы 31 желтоқсанда: 0.763).

27. КРЕДИТТІК СИПАТТАҒЫ ШАРТТЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕР

(а) Кредиттік сипаттағы шартты міндеттемелер

Банк өзінің үшінші тұлғалардың алдындағы міндеттемелерінің орындалуын қамтамасыз ету мақсатында банктік кепілдік береді және аккредитивтер ашады. Аталған келісімдер міндеттемелердің лимиттерін белгілейді және бес жылдық әрекет мерзімі бар.

Банк қаржылық кепілдіктерді, кредиттік шартты міндеттемелерді және аккредитивтерді ұсыну кезінде клиенттерге кредит беру кезіндегі саясатты және тәуекелдерді басқару процедураларын пайдаланады.

2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Банктің 1,995,225 мың теңге (2019 жылғы 31 желтоқсанда: 1,656,022 мың теңге) сомасына кредиттік желі беруге қатысты өтелмеген келісім-шарттық шартты міндеттемелері және 207,268 мың теңге сомасына (2019 жылғы 31 желтоқсанда: 676,399 мың теңге) кепілдіктер мен аккредитивтер бар.

(б) Аяқталмаған сот қараушылығы

Банк басшылығында қандай болсын нақты немесе аяқталмаған сот қараушылықтары туралы, және де Банкке қарсы қойылуы мүмкін болжамды талап-арыздар туралы ешқандай мәлімет жоқ.

(в) Сақтандыру

Қазақстан Республикасында сақтандыру қызметтерінің нарығы даму кезеңінде болғандықтан, басқа елдерде қолданылатын сақтандыру қорғанысының көптеген нысандары Республикада әлі қол жетімді емес. Банк жабдықты, қызметінің уақытша тоқтатылуын немесе Банк мүлігін пайдалану салынан немесе Банк қызметіне байланысты басқа да жағдайларда келтірілген мүліктік немесе экологиялық бөлігінде үшінші тұлғалардың жауапкершілігіне қатысты толық көлемде сақтандыруды іске асырған емес.

Банк электрондық және компьютерлік қылмыстардан банк тәуекелдерін кешенді сақтандыру шартын жасасты. Сақтандыру «Мұнай сақтандыру компаниясы» АҚ болып табылады. Шарт оған қол қойған күннен бастап 12 айға дейін жарамды.

Банк өз қызметін жеткілікті деңгейге дейін сақтандырмаған жағдайда келтірілген залалдың немесе белгілі бір активтердің жоғалуының банктің қызметі мен қаржылық жағдайына айтарлықтай кері әсер тигізу тәуекелі бар.

(г) Салық міндеттемелері

Қазақстан Республикасының салық жүйесі дамуын жалғастырып, жиі өзгеріп тұратын нормативтік құжаттардың, нормативтік құжаттарға ресми түсініктемелер мен сот органдары шешімдерінің бар болуымен сипатталады, олардың әрекеті кейде кері күшіне ие болып, олардың құрамында салық органдарының тарапынан әр түрлі түсіндірілуге ашық қарама-қайшы тұжырымдамалар бар. Салықтарды дұрыс есептеу құзырына айтарлықтай айыппұлдар, тұрақсыздық төлемдері мен

пайыздарды салу жататын органдар тарапынан қарастыру мен жете тексерулердің заты болып табылады. Салық жылы салық органдардың тарапынан тексеру үшін одан кейінгі бес күнтізбелік жыл ішінде ашық болады. Сонымен қатар, салық жылы одан да ұзақ уақыт кезеңі ішінде ашық болып қалуы мүмкін.

Аталған мән-жайлар басқа мемлекеттердегі ұқсас тәуекелдіктерді елеулі деңгейде арттыратын Қазақстан Республикасы үшін салық тәуекелдіктердің пайда болуына алып келеді. Банк басшылығының пікірінше салықтық міндеттемелер толығымен осы қаржылық есептілікте Қазақстан Республикасының қолданыстағы салық заңнамасының, нормативтік құжаттардың ресми комментарийлері мен сот органдарының шешімдерінің жетекшілігін түсіндіру арқылы көрсетілген. Алайда салық заңнамасын түрлі реттеуші органдармен түрліше түсіндіру жетекшіліктің пікірінен өзгеше болатындығын ескере отырып, реттеуші органдардың тарапынан мәжбүрлі түрде әрекет етуді қолданған жағдайда, олардың осы қаржылық есептілігіне деген әсері елеулі болуы ықтимал.

28. БАЙЛАНЫСТЫ ТАРАПТАРДЫҢ АРАСЫНДАҒЫ ОПЕРАЦИЯЛАР

(а) Бақылау қатынастары

Банктің бас компаниясы «Shinhan Bank» (Сеул, Корея Республикасы) АҚ болып табылады. Банктің бас компаниясы сыртқы пайдаланушыларға қолжетімді қаржылық есептілікті дайындайды.

Банктің соңғы бас кәсіпорны Shinhan Financial Group Co. Ltd болып табылады. Ол Банктің қызметін өз білгенінше және өз мүддесінде бағыттауға құқылы.

(б) Директорлар кеңесі және Басқарма мүшелерімен жасалатын операциялар

«Қызметкерлерге шығындар» бабына енгізілген сыйақының 2020 және 2019 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылдар ішіндегі жалпы мөлшері төмендегідей көрсетілуі мүмкін:

	<u>2020 жыл</u>	<u>2019 жыл</u>
Директорлар кеңесі	7,000	10,500
Басқарма	303,845	287,925
	<u>310,845</u>	<u>298,425</u>

2020 және 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша шоттар бойынша қалдықтар мен Директорлар кеңесінің және Басқарманың мүшелерімен жасалған операциялар бойынша сыйақының орташа мөлшерлемелері төмендегідей болды:

Қаржылық жағдай туралы есеп	Орташа сыйақы мөлшерлемесі, %	
	<u>2020 жыл</u>	<u>2019 жыл</u>
Басқа активтер	1,185	-
Ағымдағы шоттар мен депозиттер	(50,913)	0,91
Басқа міндеттемелер	(34,072)	-

31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін Директорлар кеңесінің және Басқарманың мүшелерімен жасалған операциялар бойынша пайданың немесе залалдың құрамына кіргізілген сомалар төмендегідей көрсетілген:

	<u>2020 жыл</u>	<u>2019 жыл</u>
Пайда немесе залал және өзге жиынтық кіріс туралы есеп		
Шетел валютасымен жасалатын операциялардан түскен кіріс/ (шығын)	1,090	(868)
Комиссиялық кірістер/ (шығыстар)	352	(267)
Пайыздық шығыстар	379	(139)
Басқа жалпы шаруашылық және әкімшілік шығыстар	283	-

«ШИНХАН БАНК ҚАЗАҚСТАН» АҚ

2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылға арналған ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

(в) Басқа байланысты тараптармен жасалған операциялар

2020 және 2019 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша шоттар бойынша қалдықтар мен тиісті орташа сыйақы мөлшерлемелері, сондай-ақ көрсетілген күндері аяталған жыл үшін басқа байланысты тараптармен жасалған операциялар бойынша тиісті пайда немесе залал төмендегілерді құрады:

Қаржылық жағдай туралы есеп	Бас банк		Басқа байланысты тараптар	
	2020 жыл	Орт. сыйақы мөлшерлеме сі,%	2020 жыл	Орт. сыйақы мөлшерлемес і,%
АКТИВТЕР				
Ақша қаражаты және оның баламалары	-	-	-	-
- Евромен	-	-	126,251	-
- басқа валютада	-	-	177	-
Клиенттерге берілген кредиттер				
- теңгемен	-	-	1,202,050	10,58
Басқа активтер				
- теңгемен	-	-	-	-
МІНДЕТТЕМЕЛЕР				
Банктердегі шоттар мен депозиттер				
- теңгемен	8,187	-	-	-
- АҚШ долларымен	164,650	-	-	-
-евромен	193	-	-	-
Клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттері				
- теңгемен	-	-	732,120	6,51
- АҚШ долларымен	-	-	468	0,90
Басқа міндеттемелер				
- теңгемен	6,710	-	37	-
- АҚШ долларымен	46,512	-	-	-
Қаржылық жағдай туралы есепте танылмаған баптар				
Алынған кепілдіктер*	378,819		1,200,000	

Пайда немесе залал және өзге жиынтық кіріс туралы есеп	Бас банк		Басқа байланысты тараптар	
	2020 жыл	Орт. сыйақы мөлшерлеме сі,%	2020 жыл	Орт. сыйақы мөлшерлемес і,%
Шетел валютасымен жасалған операциялардан түскен кіріс	386	-	1,101	-
Пайыздық кірістер	-	-	121,299	-
Пайыздық шығыстар	-	-	18,852	-
Комиссиялық табыстар	4,630	-	1,238	-
Комиссиялық шығындар	65,865	-	3,456	-
Басқа жалпышаруашылық және әкімшілік шығындар	89,263	-	0	-
Басқа операциялық табыстар (шығындар), нетто	-	-	0	-

Басқа байланысты Тараптардан алынған кепілдік Shinhan Financial Group Co. Ltd тобына кіретін компания өзінің Қазақстандағы еншілес ұйымына берген қарыз бойынша берген теңгемен берілген кепілдікті қамтиды. Кепілдік пайызсыз, кепілдіктің қолданылу мерзімі 21 мамыр 2021 жыл және 2022 жыл 26 тамыз.

«ШИНХАН БАНК ҚАЗАҚСТАН» АҚ

2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылға арналған ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

	Бас банк		Басқа байланысты тараптар	
	2019 жыл	Орт. сыйақы мөлшерлемесі, %	2019 жыл	Орт. сыйақы мөлшерлемесі, %
Қаржылық жағдай туралы есеп				
АКТИВТЕР				
Ақша қаражаты және оның баламалары				
- Евромен	-	-	41,295	-
- басқа валютада	-	-	140	-
Клиенттерге берілген кредиттер			1,000,65	
- теңгемен	-	-	5	10.75
Басқа активтер				
- теңгемен	-	-	1,749	-
МІНДЕТТЕМЕЛЕР				
Банктердегі шоттар мен депозиттер				
- теңгемен	2,635	-	-	-
- АҚШ долларымен	192,594	-	-	-
- евромен	3,113	-	-	-
Клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттері				
- теңгемен	-	-	202,290	6.59
- АҚШ долларымен	-	-	25,702	0.10
Басқа міндеттемелер				
- теңгемен	103	-	33	-
- АҚШ долларымен	55,892	-	-	-
Қаржылық жағдай туралы есепте танылмаған баптар			1,000,00	
Алынған кепілдіктер*	368,472	-	0	-

	Бас банк		Басқа байланысты тараптар	
	2019 жыл	Орт. сыйақы мөлшерлемесі, %	2019 жыл	Орт. сыйақы мөлшерлемесі, %
Пайда немесе залал және өзге жиынтық кіріс туралы есеп				
Шетел валютасымен жасалған операциялардан түскен кіріс	(40)	-	952	-
Пайыздық кірістер	-	-	64,203	-
Пайыздық шығыстар	(737)	-	(16,886)	-
Комиссиялық табыстар	-	-	5,933	-
Комиссиялық шығындар	(31,127)	-	(21,908)	-
Басқа жалпышаруашылық және әкімшілік шығындар	(49,812)	-	-	-
Басқа операциялық табыстар (шығындар), нетто	(37)	-	-	-

* 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша бас банктен алынған кепілдіктер корпоративтік клиенттерге берілген қарыздар бойынша 900 мың АҚШ доллары және 24,140 мың теңге мөлшеріндегі кепілдіктерді қамтиды. Кепілдіктер пайызсыз болып табылады, кепілдіктердің қолданылу мерзімінің аяқталу мерзімі 2020 жылғы 10 сәуір және 2020 жылғы 15 сәуір болып табылады.

Басқа байланысты Тараптардан алынған кепілдік Shinhan Financial Group Co. Ltd тобына кіретін компания өзінің Қазақстандағы еншілес ұйымына берген қарыз бойынша берген теңгемен берілген кепілдікті қамтиды. Кепілдік пайызсыз, кепілдіктің қолданылу мерзімі 21 наурыз 2021 жыл.

«ШИНХАН БАНК ҚАЗАҚСТАН» АҚ

2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылға арналған ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

29. ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІ ЖӘНЕ МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ: ӘДІЛ ҚҰН ЖӘНЕ ЕСЕП ЖІКТЕМЕСІ

(a) Есеп жіктемесі және әділ құн

Төмендегі кесте қаржы активтері мен міндеттемелерінің 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша баланстық жәнң әділ құнын көрсетеді:

	Амортизациялан ған құны бойынша есепке алынатын	Кредиторлар және дебиторлық берешек	Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құнымен есепке алынатын	Амортизацияланға н құны бойынша есепке алынатын басқалар	Теңгерімдік құн жиыны	Әділ құн
Қаржы активтері						
Ақша қаражаты және оның баламалары	-	37,279,674	-	-	37,279,674	37,279,674
Банктердегі шоттар мен депозиттер	-	174,885	-	-	174,885	174,885
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құнымен есепке алынатын қаржы активтері	-	-	1,213,618	-	1,213,618	1,213,618
Клиенттерге берілген кредиттер						
- корпоративтік клиенттерге берілген	-	7,773,237	-	-	7,773,237	6,639,221
- бөлшек сауда клиенттеріне берілген	-	6,607,375	-	-	6,607,375	6,653,719
Амортизацияланған құны бойынша ескерілетін қаржы активтері	7,534,624	-	-	-	7,534,624	7,500,355
Басқа қаржы активтері	-	15,948	-	-	15,948	15,948
	7,534,624	51,851,119	1,213,618	-	60,599,361	59,477,420
Қаржы міндеттемелері						
Банктердегі шоттар мен депозиттер	-	-	-	173,031	173,031	173,031
Клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттері	-	-	-	38,918,608	38,918,608	38,918,608
Халықаралық қаржы ұйымдары берген қарыздар	-	-	-	6,784,218	6,784,218	6,784,218
Басқа қаржы міндеттемелері	-	434,422	-	-	434,422	434,422
	-	434,422	-	45,875,857	46,875,857	46,310,279

Төмендегі кесте қаржы активтері мен міндеттемелерінің 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша баланстық жәнң әділ құнын көрсетеді:

«ШИНХАН БАНК ҚАЗАҚСТАН» АҚ

2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылға арналған ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

	Амортизациялан ған құны бойынша есепке алынатын	Кредиторлар және дебиторлық берешек	Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құнымен есепке алынатын	Амортизацияланға н құны бойынша есепке алынатын басқалар	Теңгерімдік құн жиыны	Әділ құн
Қаржы активтері						
Ақша қаражаты және оның баламалары	-	31,422,707	-	-	31,422,707	31,422,707
Банктердегі шоттар мен депозиттер	-	72,653	-	-	72,653	72,653
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құнымен есепке алынатын қаржы активтері	-	-	1,173,343	-	1,173,343	1,173,343
Клиенттерге берілген кредиттер						
- корпоративтік клиенттерге берілген	-	9,608,335	-	-	9,608,335	7,463,271
- бөлшек сауда клиенттеріне берілген	-	5,347,894	-	-	5,347,894	4,674,918
Амортизацияланған құны бойынша ескерілетін қаржы активтері	4,907,381	-	-	-	4,907,381	4,865,848
Басқа қаржы активтері	-	14,996	-	-	14,996	14,996
	4,907,381	46,466,585	1,173,343	-	52,547,309	49,687,736
Қаржы міндеттемелері						
Банктердегі шоттар мен депозиттер	-	-	-	198,342	198,342	198,342
Клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттері	-	-	-	32,886,665	32,886,665	32,886,665
Халықаралық қаржы ұйымдары берген қарыздар	-	-	-	5,757,924	5,757,924	5,757,924
Басқа қаржы міндеттемелері	-	496,787	-	81	496,868	496,868
	-	496,787	-	38,843,012	39,339,799	39,339,799

Әділ құнын бағалау активті сатқан кезде түсетін немесе бағалау күніне нарық қатысушыларының арасында ұйымдастырылған нарықта жүзеге асырылатын операцияның талаптарында міндеттемелерді беру кезінде төленуі ықтимал құнын анықтауға бағытталған. Алайда белгісіздік пен субъективтік пікірлерді пайдалануды ескере отырып, әділ құны активтерді дереу сату немесе міндеттемелерді беру шеңберінде жүзеге асырылатын құн ретінде түсіндірілмеуі қажет.

Белсенді нарықта айналатын қаржы активтері мен міндеттемелерінің әділ құны нарықтық котировкаларға немесе дилерлік бағаларға негізделеді. Банктің барлық басқа қаржылық құралдарының әділ құнын Банк бағалау әдістерін пайдаланып анықтайды.

Бағалау әдістеріне бағалау күніне нарық қатысушыларының арасында ұйымдастырылған нарықта жүзеге асырылатын операцияны жүргізу кезінде құнын көрсететін әділ құнын бағалау әдісіне қол жеткізу жатады. Бағалау барысында пайдаланылатын ой-пікірлер мен деректерге тәуекелдікке қатысы жоқ және базалық пайыздық мөлшерлемені, кредиттік спрэдтер мен дисконттау мөлшерлемелерін бағалау үшін қолданылатын басқа түзетулер, акциялар мен облигациялардың котировкалары, валюталық бағамдар, қор индекстері, сонымен бірге болжалды баға ауытқулары мен оларды салыстыру кіреді. Бағалау әдістері нарықтың тәуелсіз қатысушылары анықтай алатын есеп күніндегі жағдайы бойынша қаржы құралының әділ құнын анықтауға бағытталған.

Басшылық корпоративтік клиенттерге берілген теңгедегі қарыздардың әділ құнын бағалау бойынша ақша қаражатының болашақ ағындарын дисконттау үшін 13.87% және 13.62% (2019 жылы: 11.08% және 12.97%) дисконттау мөлшерлемесі бойынша жіберулерді және бөлшек клиенттерге берілген қарыздарды тиісінше 5.20% (2019 жылы: 5.16%) пайдаланды. Корпоративтік клиенттерге берілген АҚШ долларындағы қарыздардың әділ құнын бағалау бойынша ақша қаражатының болашақ ағындарын дисконттау үшін.

(б) Әділ құнды бағалау иерархиясы

Банк әділ құнды көрсетілген бағалауларды қалыптастыру кезінде қолданылатын деректердің маңыздылығын ескеретін әділ құнды бағалаудың келесі иерархиясын пайдаланып бағалайды:

- 1-деңгей: ұқсас қаржы құралдарына қатысты белсенді нарықтағы (түзетілмеген) котировкалар.
- 2-деңгей: тікелей (яғни котировкалар) немесе жанама (яғни котировкалардан туындаған деректер) қолжетімді болып табылатын 1-деңгейге жататын котировкалардан басқа деректер. Бұл санатқа мыналарды пайдаланып бағаланатын құралдар жатады: ұқсас құралдар үшін белсенді нарықтардағы нарықтық котировкаларды, белсенді нарықтар болып қарастырылмайтын нарықтардағы ұқсас құралдар үшін нарықтық котировкалардың, немесе қолданылатын деректерінің барлығы қадағаланатын бастапқы деректерге тікелей немесе жанама негізделетін басқа бағалау әдістерін.
- 3-деңгей: қолжетімді болып табылмайтын деректер. Бұл санатқа қадағаланатын бастапқы деректерге негізделмеген ақпарат қолданылып бағаланатын құралдар жатады, бұл ретте мұндай қадағаланатын деректер құралды бағалауға айтарлықтай әсер етеді. Бұл санатқа құралдардың арасындағы айырмашылықты көрсету үшін маңызды қадағаланбайтын котировкаларды немесе пайымдауларды пайдалану талап етілетін ұқсас құралдар үшін котировкалардың негізінде бағаланатын құралдар жатады.

Банк әділ құнды анықтауға қатысты өзіндік бақылау жүйесін қалыптастырған. Көрсетілген жүйеге фронт-кеңсе жетекшілігіне тәуелсіз қызмет атқаратын Тәуекелдерді басқару бөлімі кіреді. Аталған бөлім Қаржы блогының жетекшісіне есеп береді. Негізінен сауда және инвестициялық операциялардың нәтижелерін және әділ құнның барлық ағымдағы бағаларын тәуелсіз тексеруге жауапты құрылымдық бөлімше болып есептелінеді. Бақылаудың арнайы механизмдеріне жатады:

- бақыланатын котировкаларды тексеру;
- бағалау модельдері бойынша қайта есептеу;
- жаңа модельдерді және модельдерге қатысты өзгерістерді тексеру мен мақұлдау үдерісі;
- тоқсан сайынғы тексеру, бақыланатын нарық мәмілелеріне қатысты модельді бэк-тестілеу;
- бағалаудағы ағымдағы күн сайынғы өзгерістерді талдау мен зерделеу;

- басқарма тарапынан ағымдағы бақыланбайтын деректерді, бағалау түзетулерін, өткен аймен салыстырғанда 3-деңгейге қатысты құралдардың әділ құнын бағалаудағы елеулі өзгерістерді тексеру.

Қаржы нарықтарының басқармасы әділ құнды бағалау үшін үшінші тұлғалардың, соның ішінде бағалар мен брокерлердің нарықтық котировкаларын қосқандағы ақпаратты бағалап, үшінші тұлғалардан алған растауды құжатпен дәлелдейді. Бұл іс-әрекет ХҚЕС талаптарына және төменде көрсетілген іс-әрекеттерді жүзеге асыруда осы секілді бағалауға қатысты қорытындыны растау мақсатында пайдаланылады:

- бағалар немесе брокерлердің нарықтық котировкалар туралы ақпаратты Банк қаржы құралдарына баға белгілеу кезінде пайдалану үшін растау;
- нақты нарық мәмілелерінің түрінде белгілі шегіне қарай әділ құнын бағалау қандай жолмен алынғандығын түсіну;
- ұқсас құралдардың котировкасы әділ құнын бағалау мақсатында көрсетілген котировкалар қандай жолмен бағалануы тиіс құралдардың сипаттамасын есепке ала отырып түзетілуі ықтимал екендігін анықтау;
- ұқсас қаржы құралдарына қатысты бірқатар котировкаларды пайдаланған кезде көрсетілген котировкаларды пайдалана отырып, әділ құн қандай жолмен анықталғандығы анықтау.

Бағалаумен байланысты елеулі сұрақтар міндетті түрде Банк Басқармасына хабарланады.

Ары қарай кестеде әділ құны иерархия деңгейлері бойынша 2020 және 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша әділ құны көрсетілетін қаржы құралдарының деректері келтірілген. Сомалар қаржылық жағдай туралы есепте келтірілген сомаларға негізделеді.

	2-деңгей	
	31.12.2020	31.12.2019
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құнымен есепке алынатын қаржы активтері		
- борышқорлық бағалы қағаздар	1,213,618	1,173,343

Төмендегі кестелерде 2020 және 2019 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша әділ құн иерархиясы деңгейлерінің қимасында әділ құн бойынша бағаланбайтын қаржы құралдарының әділ құнына жасалған талдау келтірілген:

2020 жыл	2-деңгей	3-деңгей	Әділ құн	Теңгерімдік құн
Қаржы активтері				
Ақша қаражаты және оның баламалары	37,279,674	-	37,279,674	37,279,674
Банктердегі шоттар мен депозиттер	174,885	-	174,885	174,885
Клиенттерге берілген кредиттер	13,285,916	-	13,285,916	14,380,612
Амортизацияланған құны бойынша ескерілетін қаржы активтері	7,500,355	-	7,500,355	7,534,524
Басқа қаржы активтері	15,948	-	15,948	15,948
	58,256,778	-	58,256,778	59,385,743
Қаржы міндеттемелері				
Банктердің шоттары мен депозиттері	173,031	-	173,031	173,031
Клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттері	38,918,608	-	38,918,608	38,918,608
Халықаралық қаржы ұйымдарының берген қарыздары	6,784,218	-	6,784,218	6,784,218
Басқа қаржы міндеттемелері	434,422	-	434,422	434,422
	46,310,279	-	46,310,279	46,310,279

«ШИНХАН БАНК ҚАЗАҚСТАН» АҚ

2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылға арналған ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

2019 жыл	2-деңгей	3-деңгей	Әділ құн	Теңгерімдік құн
Қаржы активтері				
Ақша қаражаты және оның баламалары	31,422,707	-	31,422,707	31,422,707
Банктердегі шоттар мен депозиттер	72,653	-	72,653	72,653
Клиенттерге берілген кредиттер	12,136,896	1,293	12,138,189	14,956,229
Амортизацияланған құны бойынша ескерілетін қаржы активтері	4,865,848	-	4,865,848	4,907,381
Басқа қаржы активтері	14,996	-	14,996	14,996
	48,513,100	1,293	48,514,393	51,373,966
Қаржы міндеттемелері				
Банктердің шоттары мен депозиттері	198,342	-	198,342	198,342
Клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттері	32,886,665	-	32,886,665	32,886,665
Халықаралық қаржы ұйымдарының берген қарыздары	5,757,924	-	5,757,924	5,757,924
Басқа қаржы міндеттемелері	496,868	-	496,868	496,868
	39,084,236	-	39,084,236	28,247,277

30. ЕСЕПТІ КҮННЕН KEЙІНГІ ОҚИҒАЛАР

Банктің қаржы-шаруашылық қызметінде есеп беретін күннен кейін қаржылық есептілікті түзетуді немесе қосымша ашуды талап ететін айтарлықтай оқиға болған жоқ.

2019 жылдың соңында Қытайда COVID-19 коронавирусын жұқтырудың алғашқы жағдайларының анықталуы туралы ақпарат пайда болды. 2020 жылдың алғашқы бірнеше айында коронавирустың теріс әсері күшейіп, бүкіл әлемге таралды. Дүниежүзілік денсаулық сақтау ұйымының жаңа COVID-19 коронавирусын пандемия деп жариялауына байланысты азаматтардың өмірі мен денсаулығын қорғау мақсатында Қазақстан Республикасының барлық аумағында 2020 жылдың 16 наурызынан бастап, 2020 жылдың 15 сәуіріне дейін төтенше жағдай енгізілді, 2020 жылғы 19 наурыздан бастап Нұр-сұлтан мен Алматыда карантин енгізілді. Төтенше жағдай режимі екі рет, 2020 жылғы 14 және 27 сәуірде ұзартылды. 11 жылдың 2020 мамырында елдің барлық аумағында төтенше жағдай режимі алынып тасталды, дегенмен бірқатар аймақтарда жұқтыру қаупі сақталды. Коронавируспен сырқаттанушылықтың өсуіне байланысты 2020 жылғы 5 шілдеден бастап Қазақстанда 14 күнге ұзарту мүмкіндігімен жаңа шектеу шаралары енгізілді және 2020 жылғы 13 шілдеде карантин 2020 жылғы 2 тамызға дейін қайтадан ұзартылды. Содан бері елде карантинді күшейтуді немесе жеңілдетуді жаңа жұқтыру жағдайларының санына байланысты өңірдің бас мемлекеттік санитарлық дәрігерлері реттейді. 2021 жылғы 30 наурызда Қазақстанның коронавируспен сырқаттану деңгейі бойынша жоғары тәуекел аймағына кіргені белгілі болды, ал денсаулық сақтау министрі бүкіл ел бойынша SarS-Cov-2 мутациясы анықталғаны туралы хабарлады.

Банк басшылығы коронавирустың мұндай өршуін түзетілмейтін жағдай деп санайды. Алайда, қазіргі уақытта болашақтағы зардаптарды болжау мүмкін емес.

2020 жылғы наурызда ОПЕК + мәмілесі құлағаннан кейін, басталған коронавирустық пандемия аясында мұнай бағасы 1991 жылдан бері рекордтық деңгейге төмендеді - мұнай бағасының құлдырауы 30%-дан асты. 2020 жылдың желтоқсанында мұнай бағасы дағдарысқа дейінгі деңгейге оралды. Мұнай нарығындағы бағаның біртіндеп қалпына келуі ОПЕК-тің 12 сәуірінде және оған кірмейтін елдер 2020 жылдың 1 мамырынан 2022 жылдың 30 сәуіріне дейін мұнай өндіруді қысқарту туралы жаңа келісімнің шарттарын келіскеннен кейін басталды. 2021 жылдың ақпан айында Brent мұнайының бағасы өткен жылдың қаңтар айынан бері алғаш рет 66 доллардан жоғары болды.

2020 жылғы наурыздан бастап мұнай бағасының құлдырауын және АҚШ доллары мен еуроға қатысты теңге бағамының төмендеуін қоса алғанда, қор, валюта және шикізат нарықтарында айтарлықтай құбылмалылық байқалуда.

Банк басшылығы салдарды жеңілдету үшін барлық ықтимал қадамдар жасауға ниетті.